

ΔΩΡΕΑΝ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

η σημερινή

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ 2022

Τράπεζα Κύπρου

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Είσαι σε διαρκή κίνηση.
Αποφασίζεις, προχωράς
και συνεχίζεις.

Μαζί σου κινούμαστε
και εμείς, γιατί έτσι μπορούμε
να είμαστε δίπλα σου.
Τη στιγμή που αποφασίζεις.
Κάθε φορά που προχωράς.

Τράπεζα Κύπρου

Γέρε Χρόνε φύγε ΤΩΡΑ!

ΣΕ ΜΙΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΕΙΡΟΤΕΡΕΣ ΧΡΟΝΙΕΣ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΑΙΩΝΑ ΕΞΕΛΙΧΘΗΚΕ ΤΟ 2022. ΠΟΛΕΜΟΣ, ΦΤΩΧΙΑ, ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ, ΣΚΑΝΔΑΛΑ, ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ, ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΣΑΜΕ. ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΑΠΟΙΟΣ ΕΝΑΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ, ΔΥΣΚΟΛΑ ΘΑ ΘΥΜΗΘΕΙ ΚΑΤΙ ΘΕΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΟ 2022. ΓΕΓΟΝΟΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΑ ΛΟΓΙΚΟ ΚΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ, ΚΑΘΩΣ ΤΑ ΑΣΧΗΜΑ ΠΑΝΤΑ ΥΠΕΡΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΑ ΚΑΛΑ.

Η αρχή του κακού έγινε τον Φεβρουάριο, με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Μπορούμε να πούμε ότι εάν το 2020 ήταν η χρονιά της πανδημίας και το 2021 η μεταπανδημική χρονιά, τότε το 2022 ήταν το έτος του πολέμου. Ενός πολέμου που ξέσπασε στην καρδιά της Ευρώπης και επέφερε αλυσιδωτές επιπτώσεις στην παγκόσμια **ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**. (σελ. 10)

Οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας, το ράλι ανόδου του πληθωρισμού και η προσπάθεια αναχαίτισής του με την άνοδο των επιτοκίων, δημιούργησαν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ, που απειλεί να επιφέρει ύφεση στις οικονομίες των χωρών. Το ενθαρρυντικό είναι ότι μέχρι στιγμής η κυπριακή οικονομία δείχνει να έχει αντοχές και να πετυχαίνει ακόμη θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Πέρα από τις αρνητικές οικονομικές και **ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ** (σελ. 4), στην **ΠΟΛΙΤΙΚΗ** (σελ. 16) σκηνή της Κύπρου κυριάρχησε ο προεκλογικός αγώνας, που εκτυλίχθηκε σε έντονους ρυθμούς καθ' όλη τη διάρκεια του έτους από τους υποψηφίους των επερχόμενων προεδρικών εκλογών. Άξια αναφοράς, βεβαίως, είναι και η στασιμότητα που παρατηρήθηκε στο Κυπριακό και παράλληλα οι συνεχείς τουρκικές προκλήσεις στη «νεκρή ζώνη».

Την ίδια ώρα, ψηλά στην ατζέντα της επικαιρότητας ήταν το **ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ** (σελ. 22), που καταγράφεται ως ένα από τα τρία μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία. Ενδεικτικό του μεγέθους του προβλήματος είναι το γεγονός πως το 2022 αποδείχθηκε χρονιά ρεκόρ για τις αιτήσεις ασύλου, την ώρα που η αύξηση της εγκληματικότητας ήταν στα φόρτε της.

Στο **ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ** (σελ. 30) καλεντάρι της χρονιάς, την παράσταση «έκλειψαν» οι άνευ προηγουμένου αποκαλύψεις για την κατάσταση που επικρατεί στις Κεντρικές Φυλακές και η υπόθεση του εθνοφρουρού Θανάση Νικολάου, που με τους αγώνες της μητέρας του 17 χρόνια μετά αποδείχθηκε ότι ήταν δολοφονία. Επιπλέον, στα γεγονότα που κυριάρχησαν στο αστυνομικό ρεπορτάζ συγκαταλέγεται και η βία στα γήπεδα, αφού η επιστροφή των φιλάθλων στα γήπεδα μετά από δύο χρόνια απουσίας ανέδειξε τις αδυναμίες της κάρτας φιλάθλου.

Στα θετικά της χρονιάς καταγράφονται οι **ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ** (σελ. 34) για τη χώρα μας, αφού το 2022 η κυπριακή ΑΟΖ βγήκε από την «καραντίνα» μετά από μία στασιμότητα περίπου δύο ετών. Και σε μία στιγμή, μάλιστα, που μπορεί να αποδειχθεί κομβική, αφού με φόντο τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και τις ενεργειακές επιπτώσεις στην ΕΕ, τα αποθέματα φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσόγειου αλλά και έργα όπως ο αγωγός EastMed, τα τερματικά υδροποίησης και το EuroAsian Interconnector αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για την ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης.

Η **ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ** (σελ. 26) του 2022, θα μπορούσε να πει κανείς πως μόνο αδιάφορη δεν ήταν. Παιδεία, που μοιάζει με καζάνι που βράζει, Υγεία με πανδημίες και σκάνδαλα, αλλά και σημαντικές απώλειες προσωπικοτήτων, όπως της αείμνηστης Υπουργού Εργασίας, Ζέτας Αιμιλιανίδου και του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσόστομου Β', ήταν μερικά από τα θέματα που απασχόλησαν την κοινή γνώμη. Το μενού φυσικά περιελάμβανε και τις Αρχιεπισκοπικές Εκλογές, που οργανώθηκαν σε χρόνο ντε-τε.

Ωστόσο, υπήρξαν και τα καλώς κείμενα, αφού για αρκετές και σημαντικές μεταρρυθμίσεις, που επί σειρά ετών παρέμεναν στο στάδιο των διαβουλεύσεων, άναψε το πράσινο φως. Όπως η μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης, ο καθορισμός του Εθνικού Κατώτατου Μισθού, αλλά και η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σήμερα, λοιπόν, αποχαιρέταμε μία δύσκολη χρονιά, που επέφερε στην ανθρωπότητα πολλές προκλήσεις και υποδεχόμαστε το νέο έτος, ευχόμενοι ότι θα μας φερθεί καλύτερα από το προηγούμενο.

ΚΑΛΟ 2023!

ΘΕΟΔΩΡΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΔΙΑΣ» ΛΤΔ
Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος:
Άντνης Χατζηκωστής (2002-2010)
Διευθύνων Σύμβουλος Εκδοτικού
Οίκου «ΔΙΑΣ»: Χρυσάνθος Τσουρούλλης
Διευθύντρια «Σημερινής»: Πέτρα Αργυρού
Εμπορική Διευθύντρια Συγκροτήματος «ΔΙΑΣ»: Μαρία
Τερεζοπούλου
Β. Αρχισυντάκτης: Θεοδώρα Νικολάου
Advertising Executive: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους
Brand Manager: Κλέλια Πασαμίδου
Δημιουργικό: Χάρης Κατσιάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580
Φαξ: 22580518
Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ:
22580455
Ιστοσελίδα: www.simerini.com
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

Εκτύπωση: NBF Graphic Solutions Ltd
Διανομή: Kronos Public Ltd
Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση,
η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά
προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου
(κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο,
ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη
γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος «Δίας»
Δημόσια Λτδ.

Τα γεγονότα που συγκλόνησαν τον κόσμο το 2022

ΗΤΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Εάν το 2021 ήταν η μεταπανδημική χρονιά, το 2022 ήταν το έτος της πολεμικής σύγκρουσης στην καρδιά της Ευρώπης. Αυτό που ήλπιζε ο Πρόεδρος της Ρωσίας, Βλαντιμίρ Πούτιν, ότι θα ήταν ένας πόλεμος «αστραπή», τελικά τράβηξε χρονικά και βρίσκεται ήδη στον 10ο μήνα. Ένας πόλεμος που άλλαξε την ιστορία και διέλυσε τις ψευδαισθήσεις ότι οι πολεμικές συγκρούσεις είναι κάτι μακρινό από τον σύγχρονο πολιτισμένο κόσμο. Στη διάρκεια αυτών των δέκα μηνών η σύγκρουση πέρασε από διάφορα στάδια, εντούτοις δεν δείχνει κανένα σημάδι ότι πλησιάζει στο τέλος της. Εύλογα οι υπόλοιπες διεθνείς εξελίξεις «χόρεψαν» στον πολεμικό παιάνα του Πούτιν. Από τις εκλογικές διαδικασίες σε Γαλλία, Ιταλία και ΗΠΑ μέχρι τη διεργασία για διεύρυνση του ΝΑΤΟ, εν μέσω τουρκικών μεθοδεύσεων. Το ερώτημα είναι εάν το 2023 θα συνεχιστεί ο πόλεμος. Όντας απρόβλεπτος από τη «σύλληψή» του, κανείς δεν μπορεί να εκτιμήσει με σιγουριά την έκβαση και κυρίως την έκταση που δύναται να πάρει.

Ιανουάριος: Το προλούδιο του πολέμου

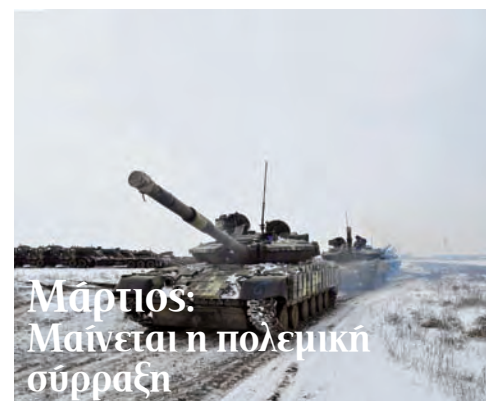
Τα «πιόνια» για τον πόλεμο της Ουκρανίας είχαν στηθεί από τα τέλη του προηγούμενου έτους. Στις 10 Νοεμβρίου του 2021, τα Ηνωμένα Έθνη είχαν καταγράψει ασυνήθιστη δραστηριότητα ρωσικών στρατιωτικών δυνάμεων στα σύνορα με την Ουκρανία.

Λίγες ημέρες μετά, η ουκρανική πλευρά κατήγγειλε ότι συγκεντρώθηκαν στην περιοχή πάνω από 92.000 Ρώσοι στρατιώτες. Αρχές Δεκεμβρίου κινητοποιήθηκε η αμερικανική διπλωματία, «πυροβολώντας» με αμέτρητες προειδοποιήσεις τον Πούτιν να μην επιτεθεί στην Ουκρανία. Με το νέο έτος, και συγκεκριμένα στις 17 Ιανουαρίου, ρωσικά στρατεύματα άρχισαν να συγκεντρώνονται στη Λευκορωσία, στο «πλαίσιο άσκησης».

Ο Αμερικανός Πρόεδρος, Τζο Μπάιντεν, συνέχισε τις προειδοποιήσεις, ενώ άρχισε την οικονομική ενίσχυση της Ουκρανίας, προετοιμάζοντάς την για τα χειρότερα. Μέσα στις επόμενες ημέρες το ΝΑΤΟ τέθηκε σε ετοιμότητα, ενώ η Μόσχα άρχισε «ασκήσεις» με 6000 στρατιώτες και 60 μαχητικά στην περιοχή της Κριμαίας.

Στις αρχές του χρόνου όμως άλλος ένας «ταραξίας» φρόντισε να υπενθυμίσει την παρουσία του. Συγκεκριμένα, στις 5 Ιανουαρίου, η Βόρεια Κορέα δοκίμασε επιτυχώς υπερηχητικό πύραυλο. Σημειώνεται ότι οι διαπραγματεύσεις της Πιονγκγιάνγκ και της Ουάσιγκτον παρέμειναν σε νεκρό σημείο μετά την αποτυχία, το 2019, της συνάντησης του Βορειοκορεάτη ηγέτη, Κιμ Γιονγκ Ουν, και του τότε Προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ στο Ανόι.

Μάρτιος:
Μαίνεται η πολεμική σύρραξη

Ο πόλεμος συνεχίζεται με αμείωτη ένταση. Την 1η Μαρτίου, η Ρωσία βομβάρδισε το Χάρκοβο και έναν πύργο της τηλεόρασης στο Κίεβο, ενώ την επόμενη ημέρα άρχισαν να πολιορκούν το νοτιοανατολικό λιμάνι της Μαριούπολης, που θεωρείτο ζωτικής σημασίας για τις προσπάθειες της Μόσχας να συνδέσει την ανατολική περιοχή του Ντονμπάς με την Κριμαία. Ρωσικά στρατεύματα εισήλθαν στο λιμάνι της Χερσώνα, το πρώτο μεγάλο αστικό κέντρο που καταλήφθηκε. Δύο ημέρες αργότερα, οι ρωσικές δυνάμεις κατέλαβαν τον πυρηνικό σταθμό της Ζαπορίζια, τον μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Το ΝΑΤΟ απορρίπτει την έκκληση της Ουκρανίας για ζώνες απαγόρευσης πτήσεων, λέγοντας ότι θα κλιμακώσουν τη σύγκρουση. Σε διπλωματικό επίπεδο, στις 8 Μαρτίου οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσαν απαγόρευση του ρωσικού πετρελαίου, ενώ η ΕΕ ανήγγειλε μείωση κατά δύο τρίτα των εισαγωγών για ρωσικό φυσικό αέριο.

Μία ημέρα μετά, η ΕΕ επιβάλλει περιοριστικά μέτρα σε επιπλέον 160 πρόσωπα «σε σχέση με τη συνεχιζόμενη αδικαιολόγητη και απρόκλητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας». Στις 15 Μαρτίου η ΕΕ ενέκρινε και την τέταρτη δέσμη κυρώσεων κατά της Ρωσίας «ως απάντηση στη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας». Στα τέλη Μαρτίου, ειδικοί παρατήρησαν μίαν αλλαγή στη στρατηγική της Μόσχας, η οποία αρχίζει να επικεντρώνει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις της στα ανατολικά, ενώ οι ουκρανικές δυνάμεις πίεζαν για να ανακαταλάβουν πόλεις έξω από το Κίεβο.

Φεβρουάριος: Η εισβολή του Πούτιν

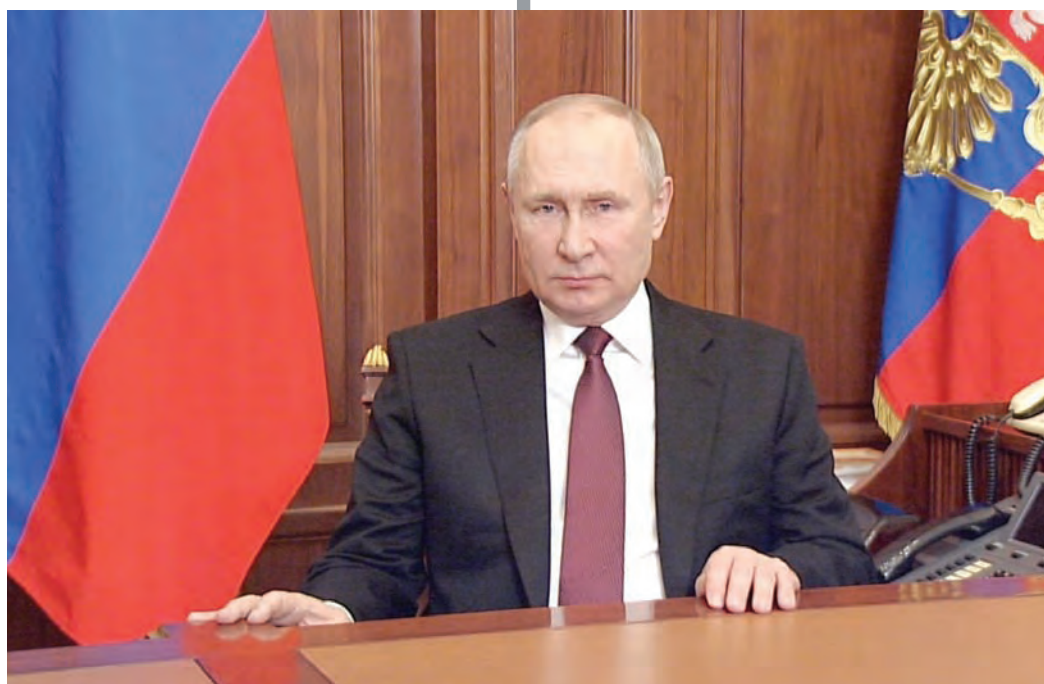
Στις 10 Φεβρουαρίου, η Ρωσία και η Λευκορωσία άρχισαν επίσημα τις «στρατιωτικές τους ασκήσεις», εν μέσω κλιμάκωσης των εντάσεων στις περιοχές που ήλεγχαν οι αυτονομιστές στην ανατολική Ουκρανία. Οι εντάσεις αυτές έδωσαν την ευκαιρία στον Πούτιν να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του Ντονέσκ και του Λουγκάνσκ. Κατά την υπογραφή του διατάγματος, ο Ρώσος Πρόεδρος μίλησε για «αρχαία ρωσική εδάφη», ενώ χαρακτήρισε την Ουκρανία ως αναπόσπαστο μέρος της ρωσικής ιστορίας.

Στις 22 Φεβρουαρίου ο τότε πρωθυπουργός της Βρετανίας, Μπόρις Τζόνσον, προχώρησε σε κάτι που τον προηγούμενο χρόνο θα φάνταζε «ανήκουστο». Ανακοίνωσε την κατάργηση και των τελευταίων περιορισμών κατά της πανδημίας στη χώρα του. Σημειώνεται ότι δύο ημέρες πριν, στις 20 Φεβρουαρίου, είχε εντοπιστεί θετική στον κορωνοϊό η βασίλισσα Ελισάβετ.

Πέμπτη, 24 Φεβρουαρίου, 5:00 ώρα Κύπρου, ο Πούτιν με μαγνητοσκοπημένο μήνυμα απευθύνθηκε στον ρωσικό λαό ανακοινώνοντας τη ρωσική εισβολή στα ουκρανικά εδάφη. Εκατοντάδες χιλιάδες Ρώσοι στρατιώτες άρχισαν να επελαύνουν στο ουκρανικό έδαφος, με συντονισμένες πυραυλικές επιθέσεις που στόχευαν τις υποδομές της χώρας και στρατιωτικά κέντρα διοίκησης σε μεγάλες πόλεις της Ουκρανίας, ανάμεσά τους το Κίεβο και η Μαριούπολη. Άρματα μάχης και στρατιωτικά οχήματα κατευθύνθηκαν προς την Ουκρανία, από τρία σημεία. Από τη Λευκορωσία προς την πρωτεύουσα, από τα ανατολικά προς το Χάρκοβο και από την Κριμαία, προς τη Μαριούπολη και την Οδησό.

Ο Πούτιν «δικαιολόγησε» την εισβολή, τονίζοντας ότι η χώρα του δεν μπορούσε να ανεχθεί τις απειλές από την Ουκρανία και προειδοποίησε εναντίον οποιασδήποτε ξένης ανάμειξης. Ακόμη, ανέφερε ότι οι συνθήκες απαιτούσαν την ανάληψη απόφασης και διαβεβαίωσε πως σκοπός δεν είναι η επιβολή κατοχής. Αξίωσε οι Ουκρανοί στρατιώτες να καταθέσουν

τα όπλα και να πάνε σπίτι τους. Το Κίεβο απάντησε με υπογραφή γενικής επιστράτευσης, με τον Ουκρανό Πρόεδρο, Βολοντιμίρ Ζελένσκι, να ζητάει από τους πολίτες της χώρας να πολεμήσουν. Γύρω στις 2 το μεσημέρι άρχισε το σφυροκόπημα του Κίεβου, με αερομαχίες και στρατό που από τη Λευκορωσία προωθήθηκε στα περίχωρα της πρωτεύουσας. Εβδομάδες έντονων διπλωματικών διεργασιών και σκληρές οικονομικές κυρώσεις προς τη χώρα του απέτυχαν να αποτρέψουν τον Πούτιν να «διορθώσει», όπως είχε πει στο διάγγελμα, το ιστορικό λάθος του Λένιν να δώσει στην Ουκρανία υπόσταση κράτους. Την ίδια ημέρα, ο Αμερικανός Πρόεδρος σε έκτακτο διάγγελμα ανακοίνωσε πακέτο οικονομικών κυρώσεων κατά της Μόσχας, το οποίο στόχευε κυρίως ρωσικές τράπεζες, πρόσωπα και εταιρείες.

Μάιος: Ο Πούτιν σπρώχνει στην αγκαλιά του NATO τη Φινλανδία και τη Σουηδία

Την 9η Μαΐου, Ημέρα Νίκης για τη Ρωσία, ολόκληρος ο πλανήτης κρεμόταν από τα χείλη του Πούτιν για κάποια σημαντική ανακοίνωση. Αντίθετα, ο Ρώσος Πρόεδρος κράτησε κλειστά τα χαρτιά του αναφορικά με τα σχέδιά του στην Ουκρανία, προτρέποντας μόνο τους Ρώσους να πολεμήσουν για την πατρίδα τους.

Στις 18 Μαΐου, εν μέσω ρωσικών απειλών, η Φινλανδία και η Σουηδία υπέβαλαν αίτηση για ένταξη στο NATO, μια κίνηση που κατά τραγική ειρωνεία θα οδηγούσε στην επέκταση της δυτικής στρατιωτικής συμμαχίας, μια εξέλιξη που ο Πούτιν είχε στόχο να αποτρέψει με τον πόλεμο στην Ουκρανία. «Αναπάντεχο» εμπόδιο εμφανίζεται η Τουρκία, η οποία απειλεί με βέτο για να καταφέρει να εξασφαλίσει ανταλλάγματα.

Δύο ημέρες μετά, έπεσε το «μαρτυρικό» καλυβουργείο Αζοφστάλ της Μαριούπολης με τους εναπομείναντες Ουκρανούς μαχητές που το υπερασπιζονταν να παραδίνονται.

Στα τέλη Μαΐου ο Πούτιν υπογράφει διάταγμα που απλοποιεί τη διαδικασία για τους κατοίκους των περιοχών που κατελήφθησαν πρόσφατα να αποκτήσουν ρωσική υπηκοότητα και διαβατήρια, σε μια προσπάθεια να εδραιώσει την κυριαρχία της Μόσχας σε εδάφη που κατέλαβε ο ρωσικός στρατός. Στις 31 Μαΐου οι ηγέτες της ΕΕ κατέληξαν σε συμφωνία για την έκπη δέσμη κυρώσεων. Η δέσμη προέβλεπε, μεταξύ άλλων, απαγόρευση των εισαγωγών αργού πετρελαίου και προϊόντων διύλισης πετρελαίου από τη Ρωσία με περιορισμένες εξαιρέσεις.

Απρίλιος: Ο Μακρόν κερδίζει... για λίγο

Ο Απρίλιος επιβεβαίωσε με τον χειρότερο τρόπο τη φρίκη του πολέμου, όταν εντοπίστηκε ομαδικό τάφος και σοροί ανθρώπων που πυροβολήθηκαν από κοντινή απόσταση στην ανακαταληφθείσα πόλη Μπούτσα. Το Κρεμλίνο αρνείται την ευθύνη και λέει ότι οι εικόνες με τα πτώματα σκηνοθετήθηκαν.

Στις 8 Απριλίου η ΕΕ ενέκρινε την πέμπτη δέσμη κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Με τη δέσμη αυτή απαγορεύονται οι εισαγωγές άνθρακα και άλλων στερεών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία, η πρόσβαση σε λιμένες της ΕΕ για όλα τα ρωσικά σκάφη και η είσοδος ρωσικών και λευκορωσικών οδικών μεταφορέων στην ΕΕ.

Στις 11 Απριλίου, μετά από μια εξαιρετικά πολωμένη και βαθιά επηρεασμένη από τον πόλεμο προεκλογική εκστρατεία, ο Εμμανουέλ Μακρόν κερδίζει τον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών και δίνει ραντεβού για νέα αναμέτρηση στον δεύτερο γύρο με τη Μαρίν Λε Πεν. Δύο εβδομάδες αργότερα, ο Μακρόν με ποσοστό 58,2% εξασφαλίζει τη δεύτερή του θητεία, αποφεύγοντας μια ήττα από τη Λεπέν, η οποία θα συνιστούσε πολιτικό σεισμό για τη Γαλλία αλλά και για την υπόλοιπη Ευρώπη.

Πίσω στο μέτωπο του πολέμου, στα μέσα Απριλίου άρχισαν να διαφαινούνται ακόμα πιο καθαρά οι επιχειρησιακές αδυναμίες της Μόσχας, όταν η ναυαρχίδα του ρωσικού στόλου στη Μαύρη Θάλασσα, το πλοίο Moskva, βυθίστηκε μετά από μια πυραυλική επίθεση ουκρανικών δυνάμεων.

Στα μέσα Απριλίου, ο πόλεμος βρίσκεται πλέον στη δεύτερή του φάση, με τη Μόσχα να αρχίζει τη λεγόμενη «Μάχη του Ντονμπάς», μια εκστρατεία για

την κατάληψη δύο επαρχιών και την επίτευξη μιας μεγάλης νίκης στο πεδίο των μαχών. Την 21η ο Πούτιν κήρυξε τη Μαριούπολη «απελευθερωμένη» μετά από σχεδόν δύο μήνες πολιορκίας, αλλά εκατοντάδες υπερασπιστές αντιστέκονται μέσα στο τεράστιο καλυβουργείο της πόλης, Αζοφστάλ.

Λίγες ημέρες αργότερα ξύπνησε ο εφιάλτης της διάχυσης του πολέμου προς τα δυτικά, όταν η φιλορωσική αποσχισθείσα περιοχή της Υπερδνειστερίας της Μολδαβίας ανέφερε ότι εκρήξεις έπληξαν ένα υπουργείο και δύο κεραίες τηλεπικοινωνιών, κατηγορώντας τη γειτονική Ουκρανία. Το Κίεβο κατηγορήσε τη Μόσχα ότι οργανώνει τις επιθέσεις για να προσπαθήσει να διευρύνει τον πόλεμο.

Ιούνιος: Η δραματική οπισθοδρόμηση στις ΗΠΑ

Η προμήθεια αμερικανικών προηγμένων πυραυλικών συστημάτων στην Ουκρανία προκάλεσε το μένος της Μόσχας, η οποία προειδοποίησε ότι αυτό θα μπορούσε να διευρύνει τον πόλεμο και να αυξήσει τον κίνδυνο άμεσας σύγκρουσης με την Ουάσιγκτον. Ο Υπουργός Εξωτερικών Άντονι Μπλίνκεν απάντησε ότι η Ουκρανία έδωσε διαβεβαιώσεις ότι δεν θα χρησιμοποιήσει τα συστήματα εναντίον στόχων σε ρωσικό έδαφος.

Στις 17 Ιουνίου, μία ημέρα μετά την επίσκεψη ηγετών της ΕΕ (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ρουμανία) στο Κίεβο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήνει τον ορισμό της Ουκρανίας και της Μολδαβίας ως υποψηφίων για ένταξη στην ΕΕ.

Τρεις ημέρες αργότερα ανακοινώθηκαν τα τελικά αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών της Γαλλίας. Η παράταξη Ensemble

(«Μαζί») του Εμμανουέλ Μακρόν εξασφάλισε 245 από τις 577 έδρες της Γαλλικής Εθνοσυνέλευσης, χάνοντας την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στο σώμα. Από την άλλη, η συμμαχία NUPES υπό τον επικεφαλής της ριζοσπαστικής αριστεράς Ζαν-Λικ Μελανσόν εξασφάλισε 131 έδρες και γίνεται πλέον αξιωματική αντιπολίτευση, ενώ ο ακροδεξιός Εθνικός Συναγερμός της Μαρίν Λεπέν θα καταλάβει 89 έδρες, σχεδόν δεκαπενταπλάσιες απ' ό,τι στην απερχόμενη κάτω Βουλή.

Στις 24 Ιουνίου, το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών ανέτρεψε την ιστορική απόφαση της υπόθεσης Roe εναντίον Wade, καταργώντας το συνταγματικό δικαίωμα στην άμβλωση μετά από σχεδόν 50 χρόνια, σε μια δραματική οπισθοδρόμηση που θα μεταμορφώσει την αμερικανική ζωή και θα αναδιαμορφώσει την πολιτική του έθνους, επηρεάζοντας καταλυτικά το αποτέλεσμα των ενδιάμεσων εκλογών του Νοεμβρίου.

Στις 30 Ιουνίου ο Πούτιν «προανήγγειλε» εντάσεις στις σχέσεις της Μόσχας με τη Φινλανδία και τη Σουηδία, μετά την απόφαση των δύο χωρών να ενταχθούν στο NATO. Απέιλησε ότι η Ρωσία θα είναι αναγκασμένη να απαντήσει με το ίδιο νόμισμα εάν αναπτυχθούν υποδομές του NATO στις δύο σκανδιναβικές χώρες, καταγγέλλοντας τις «μπεριαλιστικές φιλοδοξίες» του NATO, το οποίο επιδιώκει «να επιβεβαιώσει την ηγεμονία του».

Ιούλιος: Λύγισε ο Τζόνσον

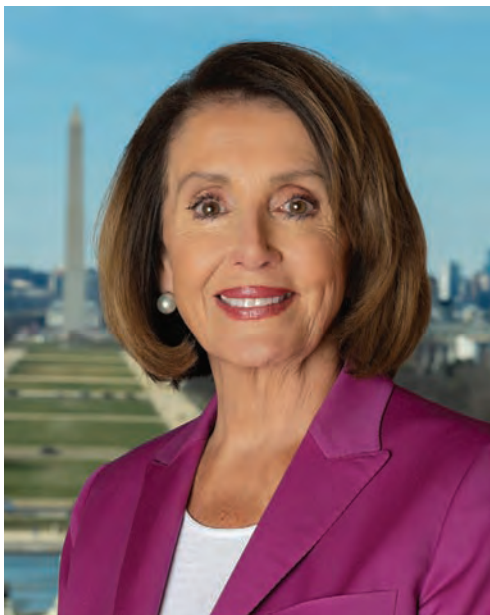
Αρχές Ιουλίου, ο ρωσικός στρατός ανακοίνωσε την αποχώρησή του από το Νησί των Φιδιών, στρατηγική θέση στη Μαύρη Θάλασσα, το οποίο είχε καταληφθεί από τις δυνάμεις της Ρωσίας. Το ρωσικό Υπουργείο Άμυνας παρουσίασε την απόφαση ως «κίνηση καλής θέλησης».

Στις 7 Ιουλίου, κάτω από το βάρος των μαζικών παραιτήσεων περισσότερων από 54 υπουργών και κυβερνητικών στελεχών λόγω σειράς σκανδάλων, ο Μπόρις Τζόνσον παραιτήθηκε από την πρωθυπουργία της Βρετανίας. Στην αποχαιρετιστήρια ομιλία του παρέμεινε πιστός στην προσωπική του πεποίθηση ότι οι χειρισμοί του ήταν σωστοί, ενώ δεν παρέλειψε να δώσει την υπόσχεση ότι θα επέστρεφε στον πρωθυπουργικό θώκο.

Την επόμενη ημέρα, νεκρός από ένοπλη επίθεση έπεσε ο πρώην Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Σίνζο Άμπε, αφού δέχθηκε πυρά εν μέσω ομιλίας του στο πλαίσιο της προεκλογικής του εκστρατείας, προκαλώντας σοκ σε μια χώρα, όπου η πολιτική βία είναι κάτι σπάνιο και ο έλεγχος των όπλων αυστηρός. Πρόκειται για την πρώτη δολοφονία εν ενεργεία ή πρώην πρωθυπουργού στην Ιαπωνία από τα χρόνια του 1930.

Στις 22 Ιουλίου, σε μία τελετή, στην οποία ο πρόεδρος της Τουρκίας, Ταγίπ Ερντογάν, έδωσε θριαμβικούς τόνους, υπεγράφη η συμφωνία Ρωσίας και Ουκρανίας για την εξαγωγή εκατομμυρίων τόνων ουκρανικών σιτηρών και λιπασμάτων μέσω του Εύξεινου Πόντου, η οποία επετεύχθη μετά από εβδομάδες διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Αύγουστος: Η Πελόζι παίζει με τη φωτιά

Ενώ ο πόλεμος μαινόταν στην Ουκρανία, οι ΗΠΑ διά μέσου της Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων των ΗΠΑ, Νάνσι Πελόζι, άνοιξαν νέο μέτωπο αντιπαράθεσης στην Ασία, προκαλώντας την οργή του «κόκκινου δράκου». Συγκεκριμένα, η Πελόζι εν μέσω απειλών της Κίνας επισκέφτηκε την Ταϊβάν, δημιουργώντας παγκόσμια ανησυχία για τις προεκτάσεις αυτής της κίνησης. Εν είδει αντιποίνων, το Πεκίνο άρχισε στρατιωτικά γυμνάσια ευρείας κλίμακας σε έξι ζώνες γύρω από την Ταϊβάν, πάνω σε πολυσύχναστες θαλάσσιες εμπορικές οδούς, ενώ για «πρώτη φορά κινεζικός στρατός εκτοξεύει πυραύλους και χρησιμοποιεί πραγματικά πυρά στο στενό της Ταϊβάν».

Στις 5 Αυγούστου τέθηκε εκτός λειτουργίας ένας από τους αντιδραστήρες του πυρηνικού σταθμού Ζαπορίζια μετά από βομβαρδισμούς. Οι ουκρανικές Αρχές κατηγορήσαν τις ρωσικές δυνάμεις ότι πραγματοποίησαν τρία πλήγματα κοντά σε έναν αντιδραστήρα, αν και η Μόσχα ελέγχει αυτήν την περιοχή από την έναρξη της εισβολής. Ο ρωσικός στρατός από την πλευρά του υποστήριξε ότι ουκρανικές δυνάμεις ευθύνονται γι' αυτούς τους βομβαρδισμούς.

Την ίδια ημέρα καταγράφηκε νέα κλιμάκωση της βίας στη Λωρίδα της Γάζας. Επρόκειτο για την πιο σοβαρή κρίση από τα αιματηρά γεγονότα του 2021, κατά την οποία 31 Παλαιστίνιοι, μεταξύ των οποίων έξι παιδιά, έχασαν τη ζωή τους. Η Ισλαμική Τζιχάντ κατά τη διάρκεια της έντασης εκτοξεύει ρουκέτες προς την Ιερουσαλήμ για πρώτη φορά από την έναρξη των εχθροπραξιών. Το εβραϊκό κράτος, ισχυριζόμενο ότι εξαπέλυσε μια «προληπτική επίθεση» με στόχο την Ισλαμική Τζιχάντ, ανακοίνωσε ότι σκότωσε μαχητές και «εξουδετέρωσε» τους ηγέτες της οργάνωσης. Στα τέλη Αυγούστου πέθανε σε ηλικία 91 ετών ο τελευταίος ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης και ο άνθρωπος που συνέδεσε το όνομά του με την πολιτική της περεστρόικα, Μιχαήλ Γκορμπατσόφ. Επί των ημερών του ο Ψυχρός Πόλεμος ανάμεσα σε ΗΠΑ και Σοβιετική Ένωση τερματίστηκε χωρίς να υπάρξει αιματοχυσία, ωστόσο ο Γκορμπατσόφ έμεινε στην ιστορία διότι δεν κατάφερε να αποτρέψει την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης.

Σεπτέμβριος: Η τελευταία πολιτική πράξη της Ελισάβετ

Στις 5 Σεπτεμβρίου, η Λιζ Τρας ορίστηκε η επόμενη Πρωθυπουργός της Βρετανίας, κερδίζοντας την κούρσα για την ηγεσία του κυβερνώντος Συντηρητικού Κόμματος. Μετά από εβδομάδες ενός -συχνά- διχαστικού αγώνα για την ηγεσία που είδε την Υπουργό Εξωτερικών να έρχεται αντιμέτωπη με τον πρώην υπουργό Οικονομικών Ρίσι Σούνακ, η Τρας βρέθηκε στην κορυφή στην ψηφοφορία των μελών του Συντηρητικού Κόμματος. Η παραμονή της στην πρωθυπουργία θα διαρκέσει μόλις 45 ημέρες, εξασφαλίζοντάς της τον τίτλο της πρωθυπουργού με τη μικρότερη θητεία στην ιστορία του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η συνάντηση της Τρας με τη βασίλισσα Ελισάβετ έμελλε να είναι από τις τελευταίες πολιτικές πράξεις της μακροβιότερης μονάρχη της Βρετανίας. Στις 8 Σεπτεμβρίου πέθανε η βασίλισσα Ελισάβετ σε ηλικία 96 ετών, ύστερα από προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε. Τα πρώτα λεπτά, έπειτα από την απώλεια της

Βασίλισσας, ενεργοποιήθηκε σαν καλοκουρδισμένο ρολόι το πρωτόκολλο, το οποίο ακολουθήθηκε πιστά μέχρι την ολοκλήρωση της κηδείας της στο μεγαλοπρεπές Κάστρο του Ουίνδσορ, στις 19 Σεπτεμβρίου. Στις 14 Σεπτεμβρίου, ουκρανικές σημαίες κυμάτισαν ξανά στην περιοχή του Χάρκοβο, καθώς οι ουκρανικές δυνάμεις πραγματοποιούν με επιτυχία την επέλασή τους στις περιοχές που είχαν καταλάβει οι Ρώσοι επί έξι μήνες.

Τέσσερις ημέρες αργότερα, ξεσπούν στο δυτικό Ιράν οι πρώτες διαμαρτυρίες για τον θάνατο της Μαχσά Αμινί, η οποία έχασε τη ζωή της αφού συνελήφθη από την Αστυνομία ηθών που επιβάλλει τους αυστηρούς κανόνες σχετικά με το χιτζάμπ. Από τις πρώτες ημέρες η Αστυνομία προχώρησε σε σαρωτικές συλλήψεις, χρησιμοποιώντας βία για να διαλύσει το πλήθος των διαδηλωτών.

Οκτώβριος: Οι προσαρτήσεις εξπρές

Την 1η Οκτωβρίου ο Βολοντίμιρ Ζελένκι ανακοίνωνε ότι η πόλη Λίμαν ήταν πλέον εντελώς καθαρή από τους Ρώσους. Επρόκειτο για στρατηγική ήττα για το Κρεμλίνο, καθώς η πόλη Λίμαν βρίσκεται στην καρδιά του Ντονμπάς, την προσάρτηση του οποίου διακήρυξε ο Πούτιν.

Δύο ημέρες αργότερα, η Βόρεια Κορέα εκτόξευσε βαλλιστικό διηπειρωτικό πύραυλο, ο οποίος πέρασε πάνω από την Ιαπωνία. Αυτή ήταν η πέμπτη δοκιμή πυραύλου από τη Βόρεια Κορέα μέσα σε διάστημα δέκα ημερών, ενδεχομένως αντίδραση στην επίδειξη στρατιωτικής δύναμης από τις ΗΠΑ, τη Νότια Κορέα και την Ιαπωνία, που διεξήγαγαν τριετή αεροναυτικά και ανθυποβρυχιακά γυμνάσια την περασμένη εβδομάδα.

Στις 5 Οκτωβρίου, ο Πούτιν υπέγραψε τον νόμο περί της «προσαρτήσης» τεσσάρων ουκρανικών επαρχιών, των Ντονέτσκ, Λουχάνσκ, Ζαπορίζια, Χερσώνας, ο οποίος τις προηγούμενες ημέρες είχε εγκριθεί από τα δύο σώματα του ρωσικού κοινοβουλίου. Είχε προηγηθεί η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ψευδο-δημοψηφισμάτων στις τέσσερις κατεχόμενες από τη Ρωσία περιοχές της Ουκρανίας, τα οποία, όπως αναμενόταν, έδειχναν πως η συντριπτική πλειονότητα των κατοίκων τάσσονταν υπέρ της ένταξης στη Ρωσία.

Τρεις ημέρες μετά, οι Ουκρανοί εκδικούνται τον Πούτιν με την έκρηξη στην εμβληματική γέφυρα του Κερτς, η οποία συνδέει την Κριμαία με τη Ρωσία. Ο Πούτιν είχε εγκαινιάσει τη γέφυρα στις 15 Μαΐου 2018 –τέσσερα χρόνια μετά την παράνομη προσαρτηση της ουκρανικής χερσονήσου- ως ένα «αξιοσημείωτο» επίτευγμα που, όπως είπε, «κάνει την Κριμαία και τη θρυλική Σεβαστούπολη ακόμη πιο ισχυρή και όλους μας ακόμη πιο κοντά ο ένας στον άλλο». Ουκρανοί αξιωματούχοι από την πλευρά τους πανηγύρισαν για το κτύπημα, μία ημέρα μετά τα 70ά γενέθλια του Ρώσου Προέδρου, αλλά τα βλέμματα όλων ήταν στραμμένα στα αντίποινα που θα επέλεγε η Μόσχα.

Στις 22 Οκτωβρίου, η Τζόρτζια Μελόνι γίνεται η πρώτη γυναίκα Πρωθυπουργός της Ιταλίας αλλά

και η πρώτη επικεφαλής κυβέρνησης με ακροδεξιές καταβολές. Το κόμμα της «Αδέλφια της Ιταλίας» είχε εξασφαλίσει την πλειοψηφία στις εκλογές της 25ης Σεπτεμβρίου. Ο κυβερνητικός συνασπισμός της Τζόρτζια Μελόνι συγκροτήθηκε από την ακροδεξιά Λέγκα του Ματέο Σαλβίνι και το συντηρητικό Φόρτσα Ιτάλια του πρώην Πρωθυπουργού, Σίλβιο Μπερλουσκόνι. Μία ημέρα μετά, ο Σι Τζινπίνγκ εξασφάλισε την τρίτη του θητεία στην ηγεσία της χώρας μετά το 20ό συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας, στο οποίο ο 69χρονος ηγέτης ενίσχυσε περαιτέρω την εξουσία του.

Λίγες ημέρες έπειτα από την παραίτηση της Λιζ Τρας οι προβλέψεις επιβεβαιώθηκαν, με τον 42χρονο Ρίσι Σούντακ να γίνεται ο πέμπτος Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου μετά το δημοψήφισμα για το Brexit το 2016, χωρίς να χρειαστεί εσωκομματική ψηφοφορία στους κόλπους των Τόρις. Η Πένη Μόρντον, η μοναδική υποψήφια που είχε απομείνει για τη διεκδίκηση της ηγεσίας των Συντηρητικών, έπειτα και από την απόσυρση του Μπόρις Τζόνσον, εγκατέλειψε με τη σειρά της την κούρσα, ανοίγοντας οριστικά στον Σούντακ τον δρόμο προς το νούμερο 10 της Ντάουνινγκ Στριτ.

Στις 31 Οκτωβρίου, ο κεντροαριστερός υποψήφιος, Λουίς Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα εξελέγη νέος Πρόεδρος της Βραζιλίας, σφραγίζοντας μια εκπληκτική πολιτική επιστροφή και κερδίζοντας τον ακροδεξιό Ζαΐρ Μπολσονάρου σε μίαν από τις πιο σημαντικές και σκληρές εκλογές στην ιστορία της χώρας.

Νοέμβριος: Στα όρια της παγκόσμιας σύρραξης

Στις 3 Νοεμβρίου ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση όλων των ψήφων στις εκλογές του Ισραήλ, επιβεβαιώνοντας ότι ο Βενιαμίν Νετανιάου και οι σύμμαχοί του κέρδισαν την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών της νέας Κνεσέτ. Αυτή θα είναι η έκπη πρωθυπουργική θητεία του Νετανιάου, καθώς έχει ήδη 15 χρόνια στο αξίωμα.

Πέντε ημέρες μετά, πραγματοποιήθηκαν οι ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ, στις οποίες οι Δημοκρατικοί διατήρησαν τον έλεγχο της Γερουσίας, ενώ οι Ρεπουμπλικάνοι από την πλευρά τους ανέκτησαν τον έλεγχο της Βουλής των Αντιπροσώπων, αλλά με πολύ μικρότερη πλειοψηφία απ' ό,τι ήλπιζαν, θέτοντας έτσι υπό αμφισβήτηση μια ενδεχόμενη επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στις προεδρικές εκλογές του 2024.

Στις 13 Νοεμβρίου, στον πασίγνωστο πεζόδρομο Ιστικλάλ στην Κωνσταντινούπολη ξαφνικά ακούγεται ένας εκκωφαντικός θόρυβος και ένα λευκό σύννεφο σκεπάει τα πάντα. Λίγες ώρες αργότερα ο Τούρκος Πρόεδρος ανακοινώνει στην τηλεόραση ότι η πόλη των 16 εκατομμυρίων κατοίκων δέχθηκε «ύπουλη επίθεση». Σχεδόν αμέσως μετά ο Αντιπρόεδρος της Τουρκίας Φουάτ Οκτάι μιλά για πρώτη φορά για «τρομοκρατική επίθεση».

Τις επόμενες ημέρες, η Άγκυρα αρχίζει αεροπορικές επιθέσεις εναντίον κουρδικών στόχων σε Συρία και Ιράκ, ρίχνοντας την ευθύνη στο PKK και το YPG για την επίθεση στην Κωνσταντινούπολη, η οποία άφησε πίσω της έξι νεκρούς και περισσότερους από 80 τραυματίες. Το YPG και το PKK, από την πλευρά τους, αρνήθηκαν οποιαδήποτε ανάμειξη στην επίθεση.

Στις 14 Νοεμβρίου, στη Χερσώνα κυματίζει και πάλι η ουκρανική σημαία μετά την πλήρη αποχώρηση των ρωσικών δυνάμεων.

Στις 16 Νοεμβρίου σήμανε παγκόσμιος συναγερμός όταν δύο πύραυλοι έληξαν χωριστά της Πολωνίας κοντά στα σύνορα με την Ουκρανία, σκοτώνοντας δύο ανθρώπους. Παρά το γεγονός ότι από την αρχή το Κίεβο έσπευσε να κατηγορήσει τη Ρωσία για το κτύπημα, οι Δυτικοί μετά από έρευνες διαπίστωσαν ότι οι πύραυλοι είχαν προέλθει από την ουκρανική αεράμυνα. Το NATO, αν και υιοθέτησε αυτήν την εκδοχή, σημείωσε ότι η μοναδική υπεύθυνη είναι η Ρωσία.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΜΕΡΙΚΑ ΣΑΠΙΑ ΜΗΛΑ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Στις 3 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο της ΕΕ αποφασίζει να καθορίσει ανώτατο όριο τιμής για το αργό πετρέλαιο και τα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά που κατάγονται ή που εξάγονται από τη Ρωσία, σε \$60 το βαρέλι.

Τρεις ημέρες αργότερα η Ουκρανία χτύπησε δυο στρατιωτικές βάσεις στην κεντρική Ρωσία, εκατοντάδες χιλιόμετρα από τα σύνορα των δύο κρατών, χρησιμοποιώντας τηλεκατευθυνόμενα μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAVs). Τα πλήγματά τους κατέστρεψαν

τουλάχιστον δύο αεροσκάφη σε μίαν από τις βάσεις και προκάλεσαν ζημιές σε αρκετά άλλα.

Στις 10 Δεκεμβρίου ήρθε στο φως «ένα από τα μεγαλύτερα σκάνδαλα στην ιστορία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». Πρωταγωνίστρια η ευρωβουλευτής, Εύα Καϊλή, η οποία φέρεται ως ύποπτη για δωροδοκία από το Κατάρ, προκειμένου να επηρεάσει τις αποφάσεις υπέρ του στο Ευρωκοινοβούλιο και να υποβαθμίσει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις ομιλίες της.

Ο πόλεμος έφερε τα πάνω κάτω στην παγκόσμια οικονομία

ΤΟ ΡΑΛΙ ΑΝΟΔΟΥ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΟΔΟ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΟ 2022

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΔΗΜΟΥ

Ανατρέχοντας πίσω στο 2022 θα εντοπίσουμε αρκετά σημεία αναφοράς, τα οποία σημάδεψαν τη χρονιά, όσον αφορά τουλάχιστον το κομμάτι της οικονομίας. Κατ' αρχήν η Κύπρος υιοθέτησε εθνικό κατώτατο μισθό, έναν στόχο που ξεκίνησε για να υλοποιήσει η Ζέτα Αιμιλιανίδου, αλλά δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει. Πρόκειται ασφαλώς για ένα πολύ σημαντικό κοινωνικό μέτρο, το οποίο αναμένεται να ωφελήσει μεγάλο αριθμό εργαζομένων.

Ένα άλλο ορόσημο του 2022 ήταν ασφαλώς η ακτοπλοϊκή σύνδεση της Κύπρου με την Ελλάδα. Μια προσπάθεια η οποία χρονολογείται και η οποία πέρασε από πολλά κύματα μέχρι τελικά να βρεθεί λύση στον δύσκολο, όπως αποδείχτηκε, γρίφο. Μάλιστα, στην πρώτη χρονιά λειτουργίας της, αγκαλιάστηκε από αρκετό κόσμο, ξεπερνώντας τις αρχικές προβλέψεις των αρμοδίων.

Το 2022 έφερε και ένα μεγάλο τραπεζικό deal, με την Ελληνική Τράπεζα να αποκτά νέο μετοχικό μέτοχο, έναν ισχυρό παίκτη στον τραπεζικό τομέα. Συγκεκριμένα, η Eurobank ήρθε σε συμφωνία με τη Wargaming για την απόκτηση της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατείχε η δεύτερη, με αποτέλεσμα η Eurobank να είναι πλέον ο μεγαλύτερος μέτοχος της Ελληνικής.

Πέραν των πιο πάνω, υπήρξαν και άλλα γεγονότα που σημάδεψαν το 2022. Ασφαλώς ο πόλεμος στην Ουκρανία προκάλεσε πόνο και καταστροφή για χιλιάδες πολίτες, ωστόσο είχε και άμεσες παρενέργειες στις οικονομίες αρκετών χωρών. Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην εφοδιαστική αλυσίδα, σε συνδυασμό με την εκτόξευση της τιμής του φυσικού αερίου και του πετρελαίου αποτέλεσαν τις αιτίες για να εκτοξευτεί ο πληθωρισμός. Ως συνέχεια, οι κεντρικές τράπεζες σε ΗΠΑ, ΕΕ, Αγγλία και αλλού ξεκίνησαν ένα ράλι ανόδου των επιτοκίων με στόχο να τιθασευτεί ο πληθωρισμός. Όλα αυτά, όπως ήταν αναμενόμενο, δημιούργησαν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ,

που απειλεί να επιφέρει ύφεση στις οικονομίες των χωρών. Το ενθαρρυντικό είναι ότι μέχρι στιγμής η κυπριακή οικονομία δείχνει να έχει αντοχές και να πετυχαίνει ακόμη θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ας δούμε ορισμένα γεγονότα που επιλέξαμε και τα οποία σημάδεψαν το 2022.

Εθνικός Κατώτατος μισθός

Από την 1η Ιανουαρίου του 2023 η Κύπρος καθίσταται το 22ο μέλος της ΕΕ με θεσμοθετημένο Εθνικό Κατώτατο Μισθό. Βάσει των όσων αποφασίστηκαν, ο Εθνικός Κατώτατος Μισθός για πλήρη απασχόληση ορίστηκε στα 885 με την πρόσληψη και στα 940 ευρώ, μετά από εξαμηνιαία συνεχή απασχόληση στον ίδιο εργοδότη. Η εφαρμογή του ξεκινά από 1.1.2023, ώστε να μπορέσουν και οι εργοδότες να προετοιμαστούν κατάλληλα. Από τη θεσμοθέτηση του Εθνικού Κατώτατου Μισθού επωφελούνται περίπου 40 χιλιάδες χαμηλόμισθοι συμπολίτες μας. Υπάρχουν όμως και ορισμένες εξαιρέσεις. Κατ' αρχήν όσον αφορά τα επαγγέλματα, εξαιρούνται η γεωργοκτηνοτροφία, οι οικιακοί βοηθοί και η ναυτιλία. Επίσης εξαιρούνται όσοι τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης μέσα από σύμβαση ή άλλο διάταγμα. Αν προκύπτουν καλύτερα οφέλη από διάταγμα, με κανένα τρόπο τα οφέλη αυτά δεν επηρεάζονται. Επίσης υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις όταν πρόκειται για κατάρτιση ή εκπαίδευση για απόκτηση πτυχίου, ενώ μετά από συμφωνία εργοδότη και εργοδοτούμενου μπορεί να υπάρξει περικοπή 15% για σίτιση και 10% για στέγαση.

Η πρώτη αναπροσαρμογή του Εθνικού Κατώτατου Μισθού αναμένεται να γίνει την 1.1.2024 και απ' εκεί και πέρα κάθε δυο χρόνια.

Ακτοπλοϊκή σύνδεση Κύπρου - Ελλάδας

Μετά από 21 χρόνια και το τελευταίο ταξίδι, που

έγινε στις 8 Οκτωβρίου 2001 με το πλοίο Salamis Star, η ακτοπλοϊκή σύνδεση Κύπρου - Ελλάδας έγινε από τις 19 Ιουνίου 2022 και πάλι πραγματικότητα και μάλιστα με πολύ θετικά αποτελέσματα.

Το πρώτο ταξίδι έγινε στις 19 Ιουνίου στις 12 το μεσημέρι από το λιμένα Λεμεσού και το τελευταίο στις 16 Σεπτεμβρίου από τον Πειραιά. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το επιβατικό οχηματαγωγό «Daleela» μετέφερε συνολικά 7.900 επιβάτες στις 44 διαδρομές μεταξύ Λεμεσού και Πειραιά, ενώ οι αρχικές προσδοκίες ήταν μεταξύ 4.500-5.000 επιβατών. Την ίδια ώρα, σε ό,τι έχει να κάνει με την πληρότητα, τονίστηκε ότι στις καμπίνες ήταν σχεδόν στο 100%, ενώ αναφορικά με τα οχήματα και τις μοτοσυκλέτες, μεταφέρθηκαν περίπου 2.000 αυτοκίνητα και 200 δίκυκλα.

Ο επιτυχών προσφοροδότης για τη θαλάσσια επιβατική σύνδεση Κύπρου-Ελλάδας ήταν η εταιρεία SCANDRO HOLDING LTD με προσφορά €15.594.000, η οποία επιλέχθηκε έναντι των προσφορών των KIARA NAFTIKI ETAIRIA, που πρόσφερε €16.500.000 και της N.Y. BUSINESS TIES LTD, με προσφορά €14.100.000.

Η σύνδεση γινόταν με το οχηματαγωγό επιβατικό πλοίο κυπριακής σημαίας M/V DALEELA.

Το πλοίο έχει έτος κατασκευής το 1991 και έχει μεταφορική ικανότητα για 400 άτομα. Διαθέτει 38 καμπίνες 1ης κλάσης (110 επιβάτες), 68 καμπίνες 2ης κλάσης (180 επιβάτες) και 110 αεροπορικές θέσεις. Έχει δυνατότητα μεταφοράς για πάνω από 100 οχήματα. Διαθέτει εστιατόριο, καφετερία και ιατρείο.

Σε ό,τι αφορά την επόμενη χρονιά, ο διευθύνων σύμβουλος της Scandro Holdings Ltd, Μάριος Μιχαήλ, δήλωσε σε κυπριακά μέσα πως η ανταπόκριση του κοινού ήταν μεγαλύτερη από το αναμενόμενο και ήδη υπάρχουν αιτήματα από πολίτες που θέλουν να κάνουν προκράτηση εισιτηρίων για τη νέα χρονιά.

Σε μία νύχτα χάσαμε το 25% του τουρισμού μας

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, πέραν των άλλων κακών προκάλεσε, επέφερε καίριο πλήγμα στον κυπριακό τουρισμό. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο αρμόδιος υφυπουργός, χάσαμε μέσα σε μία νύχτα 800.000 αφίξεις. «Είμαστε η μόνη χώρα τουλάχιστον στην Ευρώπη που έχασε σχεδόν το 25% του τουρισμού της μέσα σε μια νύχτα, με σχεδόν καθόλου προοπτικές επαναφοράς της αγοράς αυτής στα δεδομένα προ πανδημίας, τουλάχιστον για τα αμέσως επόμενα χρόνια», είπε. Βέβαια στην πορεία του χρόνου και με εντατική προσπάθεια από το Υπουργείο Μεταφορών, το Υφυπουργείο Τουρισμού, την Hermes, αλλά και τους επαγγελματίες του κλάδου, καταφέραμε να

προσελκύσουμε τουρισμό από νέες ή και υφιστάμενες αγορές, οι οποίες δεν είχαν την Κύπρο στις πρώτες τους επιλογές. Μεγάλη προσπάθεια έγινε για προσέλκυση τουριστών από ευρωπαϊκές χώρες. Ιδιαίτερη ήταν η επιτυχία από Γαλλία, Ιταλία, Πολωνία, Ουγγαρία και Αυστρία. Πλέον, όπως ανέφερε ο Σάββας Περδίδος, η ΕΕ είναι το 40% του τουρισμού μας. Έτσι, το 2022 φαίνεται να κλείνει στο 80% των αφίξεων του 2019 και σχεδόν στο 90% των εσόδων, ενώ όπως αναφέρουν οι αρμόδιοι το 2023 αναμένεται μια εξίσου δύσκολη χρονιά, ωστόσο υπάρχει η ελπίδα ότι ίσως να καταφέρουμε να πιάσουμε τα νούμερα του 2019.

ΧΑΛΛΟΥΜΙ ΠΟΠ

Το χαλλούμι θεωρείται σήμα κατατεθέν της πατρίδας μας και βρίσκεται στις πρώτες θέσεις όσον αφορά τα προϊόντα που εξάγουμε στο εξωτερικό. Φαρμακευτικά, χαλλούμι και πετρελαιοειδή αντιπροσωπεύουν το 70% της συνολικής εξαγωγής εμπορευμάτων.

Από τον Σεπτέμβριο που πέρασε, στα ράφια υπεραγορών και άλλων καταστημάτων μπορεί να βρισκείται το χαλλούμι μόνο αν παρασκευάζεται ως πιστοποιημένο προϊόν ΠΟΠ. Όπως είχε αναφέρει ο Υπουργός Γεωργίας, Κώστας Καδής, η περίοδος χάριτος τελείωσε και οι επιθεωρητές του Τμήματος Γεωργίας θα βρίσκονται στις υπεραγορές και στα καταστήματα λιανικής πώλησης, για να επιθεωρήσουν την απόλυτη πλέον εφαρμογή του σχετικού κανονισμού για το χαλλούμι. Στα ράφια δεν πρέπει να υπάρχει οτιδήποτε άλλο πέρα από το χαλλούμι, που είναι πιστοποιημένο με τη διαδικασία ΠΟΠ, είχε τονίσει χαρακτηριστικά.

Είχε προηγηθεί η απόφαση του Γενικού Εισαγγελέα για το χαλλούμι, η οποία διαβιβάστηκε στους Υπουργούς Γεωργίας και Εμπορίου. Βάσει της απόφασης αυτής, απαγορεύεται να κυκλοφορούν παράλληλα στην αγορά χαλλούμι ΠΟΠ και χαλλούμι που δεν πληροί την ποσόστωση του ΠΟΠ, έχοντας το ίδιο εμπορικό σήμα ή το όνομα χαλλούμι.

Η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ήταν αυτή που, όπως έχει λεχθεί δεκάδες φορές, περίμεναν τα δύο εμπλεκόμενα υπουργεία, ώστε να βάλουν μπροστά ελέγχους και διαδικασίες για πάταξη φαινομένων παρατυπίας. Σύμφωνα με τη Νομική Υπηρεσία, για να πωλείται προϊόν που να λέγεται χαλλούμι στην κυπριακή και ξένη αγορά θα πρέπει να εναρμονιστεί με την ποσόστωση του ΠΟΠ. Κανένα άλλο προϊόν που δεν έχει την ποσόστωση 25%, 75% δεν μπορεί να βγει στην αγορά και να ονομαστεί χαλλούμι ή να φέρει το ίδιο εμπορικό σήμα.

Μειωμένος ΦΠΑ 5% στα ακίνητα

Πολύς λόγος έγινε κατά το 2022 για το θέμα της επιβολής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ 5% αντί για 19% στα ακίνητα. Το εν λόγω ζήτημα συζητήθηκε κατά κόρον στη Βουλή και συγκεκριμένα στην Επιτροπή Οικονομικών, με στόχο να βρεθεί η φόρμουλα που θα επιτρέψει τη συμπερίληψη όσων περισσότερων ακινήτων στον μειωμένο ΦΠΑ, δεδομένου ότι η παρούσα διευθέτηση δεν εξασφαλίζει τη συγκατάθεση της ΕΕ.

Όπως έγραψε η «Σημερινή», το θέμα προέκυψε από τα χρυσά διαβατήρια. Συγκεκριμένα, το κράτος αντί να φορολογεί την αγορά κατοικίας από τους πολυεκατομμυριούχους επενδυτές του ΚΕΠ με 19%, φορολόγησε με 5%. Δηλαδή, για να γλυκαθούν οι επενδυτές, τους χαρίστηκαν φόροι 204 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία απώλεσε το κράτος εν είδει διαφυγόντων κερδών.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, για 1.298 αγοραπωλησίες – επενδύσεις ακριβών και πανάκριβων ακινήτων, συνολικής αξίας €1.6 δισ., γινόταν χρήση Νόμου που είχαμε για να βοηθούμε απλούς συμπολίτες μας να εξασφαλίζουν πρώτη κατοικία για να στήσουν τη ζωή τους.

Ωστόσο υπήρχε και υπάρχει Ευρωπαϊκή Οδηγία (2006/112/ΕΚ - Άρθρο 98, παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 10), η οποία λέει ξεκάθαρα πως, για επενδυτικούς λόγους, όπως δηλαδή ήταν το ΚΕΠ, δεν πρέπει να εφαρμόζεται η επιβολή χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ σε αγοραπωλησίες σπιτιών.

Η Κομισιόν κίνησε τελικά Διαδικασία επί Παραβάσει για το συγκεκριμένο θέμα. Οι κυρώσεις μπορεί να είναι πρόστιμα για μη εφαρμογή Ευρωπαϊκής Οδηγίας όπως επί παραδείγματι έγινε και με τη μη εφαρμογή Οδηγίας που αφορούσε τα σκύβαλα. Κατά πολύ χειρότερο όμως είναι το ενδεχόμενο να ζητηθούν αναδρομικά τα ποσά από τις φορολογικές παραλείψεις του 14%, της διαφοράς δηλαδή του 5% που καταβαλλόταν με το 19% που μάλλον έπρεπε να καταβληθεί. Αυτό λοιπόν που ξεκαθαρίζει η πρόσφατη έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είναι ότι το ποσό που ενδέχεται να κληθεί να καταβάλει η Κυπριακή Δημοκρατία ξεπερνά τα €204 εκ.

Επενδύσεις

Το 2022 σηματοδότηκε από αρκετές συμφωνίες που αφορούσαν είτε σε επενδύσεις από το εξωτερικό είτε σε εγχώριες ή ακόμα και κρατικές αναπτύξεις. Ας δούμε κάποιες από αυτές τις συμφωνίες που έκαναν αίσθηση.

ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ: Λίγο πριν από το τέλος του χρόνου πραγματοποιήθηκε η τελετή υπογραφής της σύμβασης κατασκευής του νέου Κυπριακού Μουσείου. Πρόκειται για ένα έργο ύψους €144 εκατομμυρίων. «Φιλοδοξούμε να το καταστήσουμε ως το κατ' εξοχήν σημείο αναφοράς της χώρας μας, αλλά και ένα από τα πιο σημαντικά μουσεία στον ευρωπαϊκό χώρο», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Υπουργός Μεταφορών.

ΒΕΡΕΓΓΑΡΙΑ: Ένα από τα ιστορικότερα ξενοδοχεία του τόπου μας, το φημισμένο Βερεγγάρια, το οποίο από το 1984 παρέμενε ξεχασμένο και βουβό στην κοινότητα Προδρόμου, αναγεννιέται και αναμένεται να επαναλειτουργήσει το 2026, μέσα από μια επένδυση 35 εκατομμυρίων ευρώ. Τον Ιούλιο η ιδιοκτήτρια εταιρεία BBF, παρουσίασε τους σχεδιασμούς της για το ξενοδοχείο των βασιλιάδων, όπως είναι ευρέως γνωστό. Το ξενοδοχείο θα φέρει την ονομασία «Βερεγγάρια Luxury Boutique Hotel». Το έργο θα αποτελείται από το διατηρητέο ξενοδοχείο Βερεγγάρια, το οποίο θα συντηρηθεί για να επαναλειτουργήσει σαν ξενοδοχείο υψηλών προδιαγραφών, με νέους χώρους ευεξίας και φιλοξενίας, και από ανεξάρτητες επαύλεις και μεζονέτες, οι οποίες θα τοποθετηθούν αραιά στον δασωμένο περιβάλλοντα χώρο του ξενοδοχείου.

ΛΙΜΑΝΙ - ΜΑΡΙΝΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ: Το έργο της ενιαίας ανάπτυξης Λιμανιού - Μαρίνας Λάρνακας, ύψους 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ, είναι η μεγαλύτερη επένδυση αυτήν τη στιγμή στην Κύπρο, είχε δηλώσει χαρακτηριστικά ο Υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καρούσος. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου παραχώρησε την 1η Απριλίου 2022 τη λειτουργία και διαχείριση του λιμανιού Λάρνακας στον ιδιώτη επενδυτή «Kition Ocean Port». Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Kition Ocean Holdings, Πάνος Αλεξάνδρου, ανέφερε ότι οι κατασκευαστικές εργασίες θα εκτελεστούν σε ορίζοντα δέκα περίπου χρόνων, ενώ η συμφωνία προβλέπει παραχώρηση του έργου για περίοδο 40 ετών. Εκτιμάται από τους επενδυτές ότι η επένδυση θα αποδώσει έσοδα 19,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, θα δημιουργήσει περίπου τέσσερις χιλιάδες θέσεις εργασίας, ενώ 600 περίπου εκατομμύρια ευρώ έχουν προϋπολογιστεί για τις υποδομές.

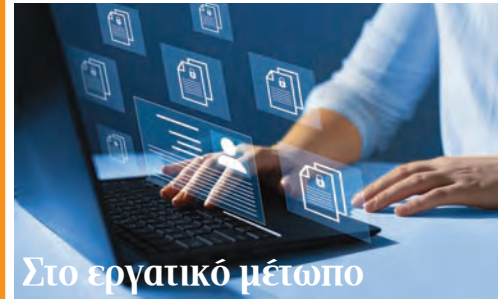

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: Μεγάλες αναπτύξεις σχεδιάζονται στον χώρο της κρατικής έκθεσης, σύμφωνα και με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 14/9/2022, κάνει λόγο για τη δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας και Επιχειρηματικής Ζώνης/Εκθεσιακού χώρου στον χώρο της Κρατικής Έκθεσης.

Οι προτεινόμενες εγκαταστάσεις θα περιλαμβάνουν την ανέγερση γραφειακών και άλλων κοινών χώρων εργασίας, κέντρου έρευνας και καινοτομίας, καθώς και επιχειρηματικό κέντρο και υψηλών προδιαγραφών σύγχρονου εκθεσιακού/συνεδριακού χώρου 10.000 τ.μ., για φιλοξενία ενός ευρέος φάσματος συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων. Στις υποστηρικτικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται ξενοδοχείο, οικιστικοί χώροι, εστιατόρια/καφετερίες και καταστήματα με στόχο τη δημιουργία μιας ζωντανής κοινότητας στον χώρο, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές.

ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟ - ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ: Οι κινήσεις στη σκακιέρα της Υγείας ξεκίνησαν από τα τέλη του 2021, όταν έγινε το μεγάλο μπαμ με την εξαγορά του Απολλωνείου από τον όμιλο CVC. Ειδικότερα, ο όμιλος CVC, μέσω της Hellenic Healthcare Group, προχώρησε στην εξαγορά του Απολλωνείου από τη θυγατρική της κυπριακή εταιρεία «Hellenic Healthcare Holding (Cyprus) Limited». Η τιμή της εξαγοράς του Απολλωνείου, σύμφωνα με πληροφορίες, ανήλθε γύρω στα €85 εκατ.

Εντός του 2022 ο όμιλος CVC κατάφερε να περάσει υπό την κατοχή του και το Αρεταίειο, εξασφαλίζοντας έτσι δυο από τα μεγαλύτερα νοσοκομεία όχι μόνο της Λευκωσίας, αλλά της Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ποσό της συμφωνίας κυμαίνεται μεταξύ €35 και €40 εκατ.

Στο εργατικό μέτωπο

Πέραν του μεγάλου θέματος του κατώτατου μισθού, κατά το έτος που παρήλθε συζητήθηκαν και άλλα σημαντικά εργασιακά ζητήματα, είτε σε επίπεδο κοινωνικών εταίρων ή σε επίπεδο Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος. Ένα από τα κύρια ζητήματα ήταν αυτό της ΑΤΑ. Μέχρι τη στιγμή που γραφόταν το κείμενο δεν υπήρχε κατάληξη στο ζήτημα και στις προσπάθειες του Υπουργού Εργασίας να συγκεράσει τις θέσεις εργοδοτών, που ήθελαν κατάργηση του θεσμού, και των συντεχνιών, που ήθελαν την απόδοση της ΑΤΑ στο 100%. Η τελευταία συμφωνία για την ΑΤΑ είχε προκύψει το 2017 και ολοκληρώθηκε μετά από παράταση το 2021. Σύμφωνα με την τότε συμφωνία, ΑΤΑ παραχωρείται μια φορά το χρόνο και όχι δύο, όπως ίσχυε παλιά και αυτή στο 50% και όχι στο 100%, εφόσον το δεύτερο και το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους καταγράφονται θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας.

Όσον αφορά το συνταξιοδοτικό, η συζήτηση μπορεί να ξεκίνησε, ωστόσο όπως προκύπτει, στην ουσία του θέματος θα κληθεί να μπει η νέα διακυβέρνηση που θα προκύψει από τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές. Και αυτό γιατί το ζήτημα έχει πολλές πτυχές και παραμέτρους που πρέπει να διασαφηνιστούν. Όπως είχε αναφέρει ο Υπουργός Εργασίας, Κυριάκος Κούσιος, έχει υπογραφεί σύμβαση με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, το οποίο θα εκπονήσει μελέτη για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού, το οποίο θεσπίστηκε το 1980. Το ΔΓΕ αναμενόταν να ολοκληρώσει την πρώτη του μελέτη μέχρι το τέλος του έτους και στη συνέχεια θα συζητηθεί με τους κοινωνικούς εταίρους, ούτως ώστε μέχρι και το τέλος Ιανουαρίου του 2023 να δώσουμε πιο συγκεκριμένες καθοδηγητικές οδηγίες προς το ΔΓΕ για την ολοκλήρωση της όλης μελέτης ανασχεδιασμού του συνταξιοδοτικού μας συστήματος, είπε.

Συναφές με το συνταξιοδοτικό είναι και το θέμα του πέναλτι 12% στις συντάξεις. Σύμφωνα με τον Κυριάκο Κούσιο, η Κυβέρνηση έχει αναθέσει την πραγματοποίηση αναλογιστικής μελέτης με τις επιπτώσεις στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ώστε να ληφθούν οι πολιτικές αποφάσεις. Πρόσθεσε πως το ζήτημα θα επιλυθεί επίσης μέσα από τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού, η μελέτη του οποίου θα αρχίσει σύντομα. Υπενθυμίζεται πως το πέναλτι του 12% επιβάλλεται στις συντάξεις όσων επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν στο 63ο έτος, αντί στο 65ο.

Ανοικτή παραμένει και η νομοθετική ρύθμιση της τηλεργασίας. Παρόλο που το νομοσχέδιο είχε ετοιμαστεί, εντούτοις είχε παραμείνει για αρκετό καιρό στη Νομική Υπηρεσία, ενώ φαίνεται να υπάρχουν επ' αυτού παρατηρήσεις από μερίδα των κοινωνικών εταίρων. Ένα από τα βασικά ζητήματα που θα πρέπει να λύσει το νομοσχέδιο είναι το δικαίωμα των εργαζομένων στην αποσύνδεση. Δηλαδή με τη λήξη του ωραρίου εργασίας τους, να μπορούν να αποσυνδέονται από το σύστημα ώστε να μη λαμβάνουν περαιτέρω εντολές για εργασία από τους προϊσταμένους τους, χωρίς αυτό να έχει οποιαδήποτε επίπτωση.

Επιτόκια Vs Πληθωρισμός

Ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιούργησε ένα εκπληκτικό κοκτέιλ με αυξήσεις στις τιμές των πρώτων υλών και των βασικών αγαθών. Αναπόφευκτα τα φαινόμενα ακρίβειας επέφεραν ένα ράλι ανόδου των ποσοστών του πληθωρισμού, γεγονός που κτύπησε καμπανάκι στους κεντρικούς τραπεζίτες σε Ευρώπη, Αμερική και Αγγλία. Ακολούθησε ένα μπαράζ αυξήσεων των επιτοκίων, με στόχο να τιθασευτεί ο πληθωρισμός και να πλησιάσει κατά το δυνατόν περισσότερο στα επίπεδα του 2%.

Στις 21 Ιουλίου η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση των βασικών επιτοκίων της κατά 50 μονάδες βάσης. Επρόκειτο για την πρώτη αύξηση των επιτοκίων εδώ και 11 χρόνια και ήρθε να επιβεβαιώσει τις εκτιμήσεις αναλυτών και αγορών πως και η ΕΚΤ θα αναγκαστεί να ακολουθήσει τον δρόμο που χάραξαν πρώτες, έτερες κεντρικές τράπεζες, όπως η αγγλική BoE και η αμερικανική Federal Reserve, προκειμένου να καταφέρει να τιθασεύσει τον πληθωρισμό που καλπάζει. Αν και οι περισσότεροι αναλυτές θεωρούσαν πως το συμβούλιο θα ξεκινήσει την πορεία σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής προσεκτικά με μια μετριοπαθή αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης, εντούτοις το συμβούλιο έκρινε ως ενδεδειγμένο να κάνει ένα μεγαλύτερο πρώτο βήμα στην πορεία εξομάλυνσης των επιτοκίων πολιτικής του σε σχέση με τις ενδείξεις που είχε δώσει κατά την προηγούμενη συνεδρίασή του.

Ακολούθησαν δύο διαδοχικές αυξήσεις της τάξης των 75 μονάδων βάσης μέσα στον Οκτώβριο από την ΕΚΤ,

καθώς εντείνει την προσπάθειά της να χαλιναγωγήσει το ξέφρενο ράλι του πληθωρισμού, παρά την επιδείνωση των προοπτικών της οικονομίας.

Μέχρι τότε, συνολικά, η κεντρική τράπεζα είχε αυξήσει τα επιτόκια της κατά 200 μονάδες βάσης δρομολογώντας την επιθετικότερη καμπάνια στην ιστορία της για να αντιμετωπίσει τα διαδοχικά ρεκόρ του πληθωρισμού από 8,9% τον Ιούλιο στο 9,1% τον Αύγουστο και ακόμα υψηλότερα στο 9,9% τον Σεπτέμβριο. Στα μέσα Δεκεμβρίου υπήρξε μια ακόμη αύξηση επιτοκίων από την ΕΚΤ κατά 50 μονάδες βάσης.

Την ίδια ώρα, ο πληθωρισμός εξακολουθεί να είναι υπερβολικά υψηλός και αναμένεται να παραμείνει πάνω από τον στόχο για παρατεταμένη χρονική περίοδο. Τον Σεπτέμβριο, ο πληθωρισμός της Ζώνης του ευρώ ανήλθε σε 9,9%. Τους τελευταίους μήνες, η αλματώδης αύξηση των τιμών της ενέργειας και των ειδών διατροφής, τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού και η ανάκαμψη της ζήτησης μετά την πανδημία έχουν συμβάλει στη διεύρυνση των πιέσεων στις τιμές και στην άνοδο του πληθωρισμού. Η νομισματική πολιτική του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ επιδιώκει να μειώσει τη στήριξη της ζήτησης και να αποτρέψει τον κίνδυνο επίμονης μετατόπισης προς τα πάνω των προσδοκίων για τον πληθωρισμό.

Όσον αφορά την Κύπρο, ο δείκτης τιμών καταναλωτή ανήλθε στο 8,7% τον Νοέμβριο από 8,8% τον Οκτώβριο και 10,9% τον Ιούλιο, που ήταν το υψηλότερο επίπεδο από τον Αύγουστο του 1981.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ DEAL ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Στο τέλος του χρόνου επιφύλασσε η αγορά το μεγάλο deal στον τραπεζικό τομέα. Όπως πρώτο αποκάλυψε το Economy Today, η Eurobank κατέστη ο μεγαλύτερος μέτοχος της Ελληνικής Τράπεζας, αποκτώντας την πλειοψηφία του πακέτου μετοχών, που βρισκόταν στην κατοχή της Wargaming.

Τη συμφωνία για την απόκτηση επιπλέον ποσοστού 13,41% στην Ελληνική Τράπεζα, έναντι συνολικού τιμήματος 70 εκατ. ευρώ, ανακοίνωσε λίγο αργότερα η Eurobank, επιβεβαιώνοντας τις πληροφορίες του αποκλειστικού ρεπορτάζ του Economy Today. Συνεπώς, ενώ η Eurobank κατείχε ήδη ποσοστό 12,59%

στην Ελληνική Τράπεζα, η συμμετοχή της θα ανέλθει πλέον στο 26%.

Η Ελληνική Τράπεζα από την πλευρά της, ανακοίνωσε ότι η Wargaming Group Limited («WGL») κατέληξε σε συμφωνία στις 30 Νοεμβρίου 2022 για πώληση του 13,41% της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας (55.337.721 μετοχές) στην EUROBANK S.A. «Μετά την ολοκλήρωση της συμφωνημένης πώλησης, η EUROBANK S.A. θα έχει συμμετοχή 26,0% στην Τράπεζα ενώ η WGL θα έχει συμμετοχή 7,20% στην Τράπεζα, συμπεριλαμβανομένου του 0,41% συμμετοχής των ταμείων προνοίας που σχετίζονται με συμβούλους και την ανώτατη διοίκηση της WGL», καταλήγει η ανακοίνωση της Ελληνικής.

Ενεργειακή κρίση

Χτύπησαν κόκκινο οι τιμές σε καύσιμα και ηλεκτρισμό το καλοκαίρι που μας πέρασε προκαλώντας ενεργειακή κρίση άνευ προηγουμένου για τους καταναλωτές, αλλά και τους επιχειρηματίες, απόρροια εν πολλοίς του πολέμου στην Ουκρανία. Στις αρχές Μαρτίου 2022 η τιμή του Brent -που θεωρείται το διεθνές σημείο αναφοράς για το αργό- εκτινάχθηκε στα 139 δολάρια, τιμή ρεκόρ από τον Ιούλιο του 2008, οπότε είχε φτάσει τα 147,5 δολάρια.

Στην Κύπρο το πετρέλαιο κίνησης άγγιξε τα 2 ευρώ το λίτρο (1,99), ενώ η βενζίνη ξεπέρασε σε πολλές περιπτώσεις το 1,80, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα οι καταναλωτές είτε να μειώσουν τις μετακινήσεις τους, πράγμα δύσκολο δεδομένου ότι δεν υπάρχουν μέσα μαζικής μεταφοράς, είτε να μεταβαίνουν στα κατεχόμενα για προμήθεια φθηνότερου καυσίμου. Παρόλο βέβαια που και στην κατεχόμενη περιοχή οι τιμές των καυσίμων είχαν αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό, προκαλώντας αρκετές αντιδράσεις.

Όσον αφορά το ρεύμα, σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Καταναλωτών, Μάριο Δρουσιώτη, οι λογαριασμοί ρεύματος τον τελευταίο χρόνο έχουν αυξηθεί κατά 70%.

Η Κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια να απαλύνει το βάρος από τα νοικοκυριά, εξαιτίας της ραγδαίας αύξησης της τιμής των καυσίμων και κατ'επέκταση του ηλεκτρισμού, αποφάσισε να προχωρήσει σε μείωση της τιμής του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα, ενώ προχώρησε και σε μείωση του ΦΠΑ στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος σε συνεργασία με την ΑΗΚ. Ειδικότερα, η Αρχή είχε προχωρήσει σε οριζόντια έκπτωση 10% προς όλους τους καταναλωτές για διάστημα τεσσάρων μηνών. Όπως είχε αναφέρει η εκπρόσωπος της ΑΗΚ, Χριστίνα Παπαδοπούλου, η έκπτωση που ίσχυε για δύο διμηνίες είχε κόστος για την Αρχή της τάξης των €23,5 εκατ. Από την πλευρά του, ο Υπουργός Οικονομικών, Κωνσταντίνος Πετρίδης, δήλωσε ότι τα συνολικά μέτρα της κυβέρνησης όσον αφορά τη στήριξη των νοικοκυριών και επιχειρήσεων εκτιμάται ότι ξεπερνούν τα €400 εκατ.

Ταμείο Ανάκαμψης

Λίγο πριν από το τέλος του έτους έγινε κατορθωτή η εκταμίευση της πρώτης δόσης ύψους 85 εκ. ευρώ από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ για την Κύπρο.

Κατά την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο επ' ευκαιρία της εκταμίευσης του ποσού, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης ανέφερε μεταξύ άλλων ότι ο συνολικός οικονομικός αντίκτυπος του σχεδίου χωρίς να υπολογίζονται οι δαπάνες των ετησίων προϋπολογισμών που θα προσαρμοστούν ανάλογα με το σχέδιο ανέρχεται στα 4,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι είχε προηγηθεί η εκταμίευση της προκαταβολής για την Κύπρο που αντιστοιχούσε σε ποσό ύψους €156,8 εκ. (13% του συνολικού ποσού) από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η Κύπρος έχει εξασφαλίσει μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας €1,2 δις για χρηματοδότηση του Σχεδίου «Κύπρος - το αύριο» με ορίζοντα υλοποίησης το 2026. Το Σχέδιο περιλαμβάνει μια συνεκτική δέσμη 133 μέτρων, 58 μεταρρυθμίσεων και 75 επενδύσεων.

Η κυπριακή οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται το 2023

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ:
«Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΘΑ ΑΡΕΙ ΤΗΝ
ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ
Η ΑΝΑΚΑΜΨΗ»

Αισιόδοξα μηνύματα για την πορεία της κυπριακής οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού τομέα στη χώρα μας, στέλνει σε συνέντευξή του με αφορμή τον ερχομό του νέου έτους 2023, ο Director Consumer Banking της Τράπεζας Κύπρου, Θεοδόσης Θεοδοσίου. Όπως εξηγεί, εκτός νέων απρόβλεπτων εξελίξεων, εκτιμάται πως η σταθεροποίηση των επιτοκίων θα άρει την αβεβαιότητα και θα αρχίσει η ανάκαμψη. Στα θετικά καταγράφει το γεγονός πως όλες οι προβλέψεις, του Υπουργείου Οικονομικών, της Κεντρικής Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ, αναμένουν ότι η κυπριακή οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται το 2023. Όσο για τα νέα δάνεια, ο κ. Θεοδοσίου δηλώνει πως η Τράπεζα Κύπρου θα συνεχίσει να στηρίζει την οικονομία, ικανοποιώντας τη ζήτηση τόσο από τις επιχειρήσεις, που αναμένεται να έχουν αυξημένες ανάγκες για σκοπούς κεφαλαίου κίνησης, καθώς και από τα νοικοκυριά, με στόχο να ικανοποιήσει τόσο τις στεγαστικές όσο και τις καταναλωτικές ανάγκες.

Οι οικονομικές προβλέψεις φέρουν το 2023 να είναι ένα δύσκολο έτος. Πώς αναμένετε ότι θα κινηθεί η αγορά και κατ' επέκτασιν ο χρηματοπιστωτικός τομέας;

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ως ένα από τα βασικότερα γρανάζια κάθε οικονομίας, αντιλαμβάνεται άμεσα τους όποιους κραδασμούς. Απ' εκεί και πέρα και εκτός νέων απρόβλεπτων εξελίξεων, εκτιμάται ότι η σταθεροποίηση των επιτοκίων θα άρει την αβεβαιότητα και θα αρχίσει η ανάκαμψη. Όσον αφορά τον ίδιο τον χρηματοπιστωτικό τομέα, βλέπουμε γενικότερα μια βελτίωση στους ισολογισμούς των τραπεζών και θα έλεγα ότι είναι σίγουρα πιο έτοιμος να αντιμετωπίσει την οποιαδήποτε δύσκολη κατάσταση.

Έχουμε δει πολλές και διαφορετικές εκτιμήσεις για την πορεία της κυπριακής οικονομίας το 2023. Αν και όλες συμφωνούν ότι θα υπάρχει ανάπτυξη, διαφέρουν σημαντικά στο ποσοστό. Εσείς πώς αναμένετε ότι θα κινηθούν η κυπριακή οικονομία και η αγορά το 2023;

Το θετικό είναι ότι όλες οι προβλέψεις, του Υπουργείου Οικονομικών, της Κεντρικής Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ, αναμένουν ότι η κυπριακή οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται το 2023. Μπορεί να μην έχουμε ανάπτυξη 6% του ΑΕΠ όπως το 2022, αλλά εάν επιβεβαιωθεί η πρόβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών για

«ΤΟ 2023 ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΙΚΑΝΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΤΟΣΟ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΟΣΟ ΤΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΕΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ»

ανάπτυξη 3%, τότε θα είναι μια πολύ θετική εξέλιξη. Στο πρώτο εξάμηνο του 2023 θα συνεχίσει να δέχεται πιέσεις το διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών και επιχειρήσεων εξαιτίας του πληθωρισμού, του αυξημένου κόστους της ενέργειας και γενικότερα των επιπτώσεων, που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Οι κύριές μας ανησυχίες σχετίζονται περισσότερο με το εξωτερικό περιβάλλον και ειδικότερα την κατάσταση στη δική μας γειτονιά, την Ευρώπη. Οι όποιες αναταράξεις είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικούς τομείς της κυπριακής οικονομίας. Αν δούμε, για παράδειγμα, την κατάσταση στη Βρετανία, τότε αντιλαμβάνεται ότι προκύπτουν εύλογες ανησυχίες για τον τουρισμό, καθώς η χώρα είναι η βασικότερή μας αγορά εν τη απουσία πλέον και της ρωσικής αγοράς (παρόλο που τα πρώτα μηνύματα είναι θετικά). Λέγοντας αυτό, είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η προσπάθεια ενίσχυσης των τουριστικών ροών από άλλες αγορές βοήθησε πολύ το 2022. Οι απώλειες από τη Ρωσία και την Ουκρανία καλύφθηκαν σε κάποιο βαθμό από άλλες αγορές, όπως είναι οι Σκανδιναβικές χώρες, η Πολωνία, η Γαλλία, η Γερμανία και το Ισραήλ. Ο τουρισμός πήγε καλά, η οικονομία πήγε καλά και είναι πολύ σημαντικό να συνεχιστεί και να ενισχυθεί αυτή η προσπάθεια και το 2023.

Έχουμε παρατηρήσει ότι η Τράπεζα Κύπρου καταγράφει σημαντική αύξηση στη χορήγηση νέων δανείων το 2022. Τι να αναμένουμε το 2023;

ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

Η ψηφιοποίηση είναι ένα άλλο σημαντικό κεφάλαιο. Πώς προσεγγίζει αυτήν την προοπτική η Τράπεζα Κύπρου;

Είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο και είμαστε στοχευοπροσπλωμένοι για την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Η τεχνολογική εξέλιξη είναι ραγδαία και δεν αφήνει περιθώρια εφθουχασμού. Η επένδυση στην τεχνολογική αναβάθμιση είναι στο επίκεντρο της στρατηγικής μας, καθώς θέλουμε να προσφέρουμε τα καλύτερα ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες στους πελάτες μας, αλλά και να απλοποιήσουμε εσωτερικές διαδικασίες προς όφελος των πελατών μας.

Η Τράπεζα Κύπρου έχει να επιδείξει σημαντικά νέα εργαλεία, τα οποία διευκολύνουν την καθημερινότητα των πελατών μας. Τελευταίο χρονικά παράδειγμα είναι το νέο, καινοτόμο προϊόν των Quick Loans. Παρέχουμε τη δυνατότητα στους πελάτες μας να εξασφαλίσουν προσωπικό δάνειο, μέχρι €15.000, καθώς και τρεχούμενο λογαριασμό και πιστωτική κάρτα μέχρι €5.000, μέσω του κινητού τους τηλεφώνου με άμεση απάντηση. Οι πελάτες μας έχουν την επιλογή να χρησιμοποιήσουν για τις καθημερινές τους συναλλαγές μια ευρεία γκάμα ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών όπως την κατάθεση επιταγών της Τράπεζάς μας μέχρι 1.000 ευρώ μέσω του κινητού, του Quick Pay, του Apple pay, GooglePay, BoC Wallet, Garmin Pay και FitBit Pay. Ξεκάθαρα προτεραιότητα για εμάς είναι οι πελάτες μας και η ποιοτική εξυπηρέτησή τους μέσω όλων των καναλιών προτίμησής τους και να είμαστε δίπλα τους σε κάθε επόμενη κίνηση.

Η Τράπεζα Κύπρου είναι ο μεγαλύτερος δανειστής στην Κύπρο, με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων να ανέρχεται στο 41,1% στις 30 Σεπτεμβρίου 2022 και είναι εδώ, έτοιμη να στηρίξει τις επιχειρήσεις, τα νοικοκυριά και γενικότερα την οικονομία σε μία ακόμα δύσκολη συγκυρία. Έχουμε σημαντική συμβολή στη χρηματοδότηση της ανάπτυξης της χώρας μας, αν αναλογιστεί κάποιος ότι το ενδιάμεσο του 2022 έχουν παραχωρηθεί και εκταμιευθεί νέα δάνεια ύψους €1,7 δισ., που αντιστοιχεί στο 50% περίπου των νέων δανείων στην οικονομία. Όπως σωστά έχετε επισημάνει, καταγράφεται σημαντική αύξηση, 25%, σε σύγκριση με το 2021. Τα δάνεια ιδιωτών, στον τομέα της λιανικής τραπεζικής, ανήλθαν στα €547 εκατ. την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2022. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του δανεισμού, €388 εκατ., διοχετεύθηκε σε στεγαστικά δάνεια. Ταυτόχρονα, βλέπουμε ότι τα νέα δάνεια, που παραχωρήθηκαν σε μεγάλες επιχειρήσεις, ανήλθαν στα €765 εκατ. το ενδιάμεσο και αναμένεται ότι θα προσεγγίσουν ή και να ξεπεράσουν το €1 δισ. για το

2022. Τα νέα δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανήλθαν στα €161 εκατ. και εκτιμάται ότι θα βρίσκονται κοντά στα €200 εκατ. στο τέλος του 2022, ενώ τα δάνεια στον τομέα της ναυτιλίας και των διεθνών εργασιών ανήλθαν στα €183 εκατ. Το πλέον σημαντικό για την Τράπεζα Κύπρου είναι ότι έχει αφήσει πίσω μια δύσκολη δεκαετία και έχοντας καταφέρει να διώξει από τους ισολογισμούς της το τεράστιο βαρίδι των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Σήμερα το πρόβλημα έχει περιοριστεί στο 4,5% του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Παρακολουθούμε όλα συμβαίνουν και εν αναμονή της σταθεροποίησης των επιτοκίων είμαστε σε εγρήγορση, έτοιμοι, να παρέμβουμε και να δώσουμε λύσεις έγκαιρα όπου χρειάζεται.

Για το 2023 θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε την οικονομία ικανοποιώντας τη ζήτηση τόσο από τις επιχειρήσεις, που αναμένεται να έχουν αυξημένες ανάγκες για σκοπούς κεφαλαίου κίνησης, καθώς και από τα νοικοκυριά, για να ικανοποιήσουμε τόσο τις στεγαστικές όσο και τις καταναλωτικές ανάγκες.

Άνοιξαν περαιτέρω οι τουρκικές ορέξεις, σε νέα, κρισιμότερη φάση εισήλθε το Κυπριακό

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΡΑΤΩΝ, ΠΡΟΕΛΑΣΗ ΚΑΤΟΧΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ «ΝΕΚΡΗ ΖΩΝΗ» ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΧΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΨΕΥΔΟΚΡΑΤΟΥΣ. ΑΜΗΧΑΝΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΟΙΤΟΥΣΕ Η ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΑΤΗΣ

Με νέα τετελεσμένα επί του εδάφους, με χαρακτηριστικότερη τη νέα προέλαση των κατοχικών στρατευμάτων σε περιοχές της «νεκρής ζώνης» και με θετικά - για το κατοχικό καθεστώς - τα πρώτα σημάδια στη διακηρυγμένη πλέον προσπάθεια του ψευδοκράτους για αναγνώριση, κλείνει η φετινή χρονιά. Από την άλλη, οι κυβερνητικές προσπάθειες για άρση του τουρκικού αναθεωρητισμού περιορίστηκαν σε ανεπιτυχείς διακηρύξεις, καταγγελίες στα διεθνή φόρα χωρίς ουσιαστική τιμωρία των τουρκικών έγκνομων ενεργειών, νέες παραχωρήσεις στο καθεστώς της Πράσινης Γραμμής, αλλά και πρόταξη του ίδιου πακέτου Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που προτείνεται αυτούσιο τα τελευταία χρόνια, ως κινήτρου για επανέναρξη

των συνομιλιών. Όπως γράφτηκε και ένα χρόνο πριν, το κυρίως στοιχείο δεν είναι η στασιμότητα, όπως πολλοί θα υποστηρίξουν, σε μια προσπάθεια να αποσιωπηθούν λάθη και ευθύνες. Εξάλλου, η στασιμότητα δεν προκύπτει ξαφνικά ως «μάννα εξ ουρανού», αλλά καθορίζεται και εξαρτάται από τις διαχρονικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν. Οι οποίες φαίνεται να εμμένουν σε χιλιοσιπωμένες στρατηγικές κατευνασμού του «θηρίου», το οποίο, όμως, ελλείψει αντανάκλαστικών αντιδράσεων, σέρνει το παιχνίδι αξιώνοντας νέες υποχωρήσεις από μέρος της ελληνοκυπριακής πλευράς. Αυτό περιγράφει πλήρως την υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων και όχι μίαν απροσδιόριστη «στασιμότητα».

Η Λευκωσία, για άλλη μια χρονιά παλεύει να διατηρήσει τους υφιστάμενους όρους εντολής του Συμβουλίου Ασφαλείας, στους οποίους καταγράφεται η συμφωνημένη βάση λύσης, Διζωνικής, Δικαιοδικής Ομοσπονδίας. Από την άλλη, Τουρκία και ψευδοκράτος επιχειρούν τη σταδιακή απομάκρυνση, ακόμη και από αυτούς τους ευνοϊκούς για τους ίδιους, όρους αναφοράς. Το νέο στοιχείο φέτος, μετά από περίπου τρία χρόνια «επικοινωνίας της θέσης για δύο κράτη στη διεθνή κοινότητα» και αφού παγιώθηκε σταδιακά ως αίτημα, είναι το επίσημο αίτημα του ψευδοκράτους για σύναψη συμφωνίας (SOFA) με τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά και το δημόσιο κάλεσμα Ερντογάν, από το βήμα της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε., για αναγνώριση του ψευδοκράτους.

Συνομιλίες... «γιοκ» και επαφές εκτός θέματος

Για άλλη μια χρονιά δεν υπήρξαν επίσημες συνομιλίες, ενώ φέτος δεν υπήρξαν ούτε ανεπίσημες διασκέψεις. Παρά μόνο μία κοινωνικού τύπου συνάντηση τον Δεκέμβριο, του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη και του κατοχικού ηγέτη Ερσίν Τατάρ, στην παρουσία του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γ.Γ. του ΟΗΕ στην Κύπρο, Κόλιν Στιούαρτ. Η συνάντηση ήταν εθιμοτυπική, για το τέλος της χρονιάς και ολοκληρώθηκε χωρίς κανένα αποτέλεσμα και χωρίς η συζήτηση να υπεισέλθει σε ζητήματα ουσίας και βάθους. Το καλοκαίρι, κατά τις ετοιμασίες της έκθεσης του ΓΓ του ΟΗΕ για το Κυπριακό, ο κ. Στιούαρτ πραγματοποίησε ξεχωριστές επαφές με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Ερσίν Τατάρ, με τις δηλώσεις του αμέσως μετά να παραπέμπουν εκ νέου σε ίσες αποστάσεις, νομιμοποιώντας έτσι, έστω εμμέσως, την εκτός πλαισίου τουρκική επιδίωξη για αποδοχή κυριαρχικής ισότητας και ισότιμου διεθνούς

καθεστώτος, πριν από ένα νέο ξεκίνημα επίσημων διαπραγματεύσεων.

Παράλληλα, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, υπήρξε αποτυχία για το μίνιμουμ ζητούμενο, που ήταν η αντικατάσταση της κενωθείσας θέσης που άφησε η αποχώρηση της Τζέιν Χολ Λουτ, με τον διορισμό ενός νέου απεσταλμένου για το Κυπριακό. Προηγήθηκε η υποχώρηση της Λευκωσίας, από τη θέση για διορισμό ενός Ειδικού Απεσταλμένου για το Κυπριακό - ο οποίος θα είχε απευθείας εντολή από το Συμβούλιο Ασφαλείας - στη θέση για διορισμό ενός απεσταλμένου, ανεξαρτήτως του τίτλου που θα κατείχε. Δηλαδή, η Λευκωσία είχε συναινέσει και για διορισμό ενός «Προσωπικού Αντιπροσώπου του Γ.Γ. του ΟΗΕ», κάτι που θα έδινε έδαφος στην τουρκική προπαγάνδα να διεκδικήσει απόσυρση του υφιστάμενου πλαισίου συνομιλιών που εκπρορεύεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας και να αναζητηθεί «νέο κοινό έδαφος».

ΑΠΟ ΤΑ «ΑΡΧΑΙΑ» ΜΟΕ, ΣΤΑ ΜΟΕ ΤΑΤΑΡ

Οι κινήσεις της Λευκωσίας για άρση του αδιεξόδου περιορίστηκαν σε δύο εγχειρήματα, τα οποία, ωστόσο, εκ του αποτελέσματος, φάνηκαν να είναι περισσότερο επικοινωνιακά πυροτεχνήματα κενά περιεχομένου, παρά απότοκο μιας επανεπεξεργασίας της συνολικότερης στρατηγικής στο Κυπριακό. Αφενός, στο χιλιοεπιωμένο πακέτο προτάσεων ΜΟΕ. Η επίσημη κατάθεση των ΜΟΕ από την ε/κ πλευρά είχε ως αποτέλεσμα την πολλαπλή απόρριψή τους από την ψευδοκυβέρνηση και την κατάθεση ενός αντίστοιχου πακέτου ΜΟΕ. Το οποίο, ωστόσο, κινείτο στη λογική δύο συνεργαζόμενων κρατών, με ξεχωριστές δομές και λειτουργίες. Ο Υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης, τον Νοέμβριο δήλωσε πως οι Τουρκοκύπριοι «έχουν υποβάλει δικές τους αντιπροτάσεις και εμείς δεν κάναμε ό,τι έκαναν εκείνοι. Δεν έχουμε απορρίψει τις δικές τους προτάσεις. Έχουμε πει ότι είμαστε έτοιμοι στο επίπεδο των διαπραγματευτών να ξεκινήσουμε να συζητούμε, με βάση και τις δύο προτάσεις». Σημειώνεται επίσης πως έγινε προσπάθεια για έναρξη εργασιών προς τη δημιουργία ενός δικονομικού φωτοβολταϊκού πάρκου εντός της

«νεκρής ζώνης», κάτι που βρήκε και πάλι τοίχο στην τουρκική αδιαλλαξία.

Αφετέρου, η πολιτική Αναστασιάδη εστίασε στην ενθάρρυνση μιας «πρωτοβουλίας» από την Ε.Ε. και τον διεθνή παράγοντα. Παρά τις διαρκείς επαφές του Προέδρου της Δημοκρατίας στα διεθνή φόρα, αλλά και τις εκκλήσεις για βοήθεια με κατεύθυνση την επάνοδο των Τουρκοκυπρίων σε διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, δεν υπήρξε κανένα αποτέλεσμα. Ο διεθνής παράγοντας έστρεψε την προσοχή του στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και στις συνεπακόλουθες, συλλογικές κυρώσεις κατά της Ρωσίας. Η Λευκωσία απέτυχε να διασυνδέσει στην πράξη τη ρωσική εισβολή με την τουρκική, ενώ δεν έθεσε ως στρατηγική προτεραιότητα την πολιτική ευρωπαϊκών κυρώσεων στην Τουρκία.

Σχεδόν Persona Non Grata ο Κόλιν Στιούαρτ

Την ίδια ώρα, οι ομιλίες του κ. Στιούαρτ κατά τη φετινή χρονιά έδειξαν προτεραιοποίηση των δικονομικών εργαλείων, αντί της επιμονής στη μεγάλη εικόνα, που είναι η άρση της κατοχής, στη βάση των ψηφισμάτων που εξέδωσε ο ίδιος ο Οργανισμός που εκπροσωπεί. Ενδεικτικό το κάλεσμά του για επέκταση του εμπορίου μέσω της Πράσινης Γραμμής. Όπως ανέφερε, «η μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα μεταξύ των δύο πλευρών του νησιού έχει καλή επιχειρηματική λογική και θα είχε θετικό αντίκτυπο στις ζωές των Κυπρίων και στις δύο πλευρές του νησιού». Η στρεβλή προσέγγιση των ΗΕ οδήγησε τον κ. Στιούαρτ να ενθαρρύνει οικονομική στήριξη των Ελληνοκυπρίων προς το ψευδοκράτος, μέσω αγοράς προϊόντων, καθώς, όπως σχεδόν εκβιαστικά υποστήριξε, «η μεγαλύτερη εξάρτηση των κατεχομένων από την Τουρκία, ιδιαίτερα οικονομική, σημαίνει αναγκαστικά λιγότερη αλληλεξάρτηση μεταξύ των δύο πλευρών του νησιού». Μεγάλωσε, έτσι, σχεδόν στα κρυφά, η λίστα με τα επιτρεπόμενα προϊόντα του «κανονισμού της Πράσινης Γραμμής», καθώς εισήχθησαν έξι νέα επεξεργασμένα μη ζωικά προϊόντα. Το χαρουπόμελο, η ταχίνι, οι χυμοί από πορτοκάλι και ρόδι, το ελαιόλαδο, ο καλβάς και οι μαρμελάδες. Αξίζει να σημειωθεί το tweet του Κόλιν Στιούαρτ, το οποίο μετά από αντιδράσεις διεγράφη. Μετά τη βοήθεια που έστειλε η Κυπριακή Δημοκρατία, για κατάσβεση των πυρκαγιών στα κατεχόμενα το καλοκαίρι, ο εκπρόσωπος της ΟΥΝΦΙΚΥΠ έγραψε το εξής: «Εκτιμώ τις προσπάθειες που έγιναν από τον Νίκο Αναστασιάδη και την ελληνοκυπριακή κοινότητα για βοήθεια προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα για καταπολέμηση της πυρκαγιάς και ευχαριστώ το Ηνωμένο Βασίλειο, το Ισραήλ και την Τουρκία για τη στήριξή τους στον Ερσίν Τατάρ και όλους όσοι επηρέαστηκαν». Η αποφυγή αναφοράς σε Πρόεδρο Αναστασιάδη, όπως και στην Κυπριακή Δημοκρατία ως μόνη νόμιμη Αρχή, αλλά και οι αναφορές άλλων τριών κρατών που παρέπεμπαν σε βοήθεια μεταξύ «κρατών», προκάλεσαν την αντίδραση της Λευκωσίας. Ήταν ίσως η μόνη υποχώρηση που έκανε η ΟΥΝΦΙΚΥΠ, καθώς στο ζήτημα του γηπέδου της Τσετίνκαγια (βλ. παρακάτω), απέφυγε τεχνηέντως τις προτροπές της Λευκωσίας για συνετισμό του.

Δύο ομιλίες, ένας στόχος προς υλοποίηση

Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, περί τα τέλη Σεπτεμβρίου, ήταν ίσως η ύστατη προσπάθεια του Προέδρου της Δημοκρατίας να θέσει το Κυπριακό ως πρόβλημα εισβολής και κατοχής, ενώπιον των ομολογουμένως αμήχανων παγκόσμιων ηγετών. Δόθηκε επίσης η ευκαιρία να γίνει ένας τελευταίος απολογισμός των όσων έπραξε η διακυβέρνηση Αναστασιάδη, των υπέρμετρων και μονομερών υποχωρήσεων συμπεριλαμβανομένων, για να περιώσει τη διαδικασία επίλυσης. Την ίδια χρονική στιγμή, αυτό που διαφοροποίησε τη ροή των γεγονότων ήταν η δημόσια έκκληση Ερντογάν από το ίδιο βήμα, για αναγνώριση του ψευδοκράτους. Σηματοδοτώντας, έτσι, και επίσημα, έναν νέο οδονηρό κύκλο στο εθνικό θέμα. Όπως υποκριτικά υποστήριξε, «σε αυτό το νησί υπάρχουν δύο κράτη και δύο διαφορετικά έθνη. Και αυτό πρέπει να γίνει αποδεκτό από όλους. Είναι το κλειδί για τη λύση των προβλημάτων στο νησί της Κύπρου να αποδεχθεί ότι η Τουρκία έχει ίσα δικαιώματα». Λίγο μετέπειτα, τουρκικά ΜΜΕ άφησαν να διαρρεύσει πως η τουρκική κυβέρνηση ετοιμάζεται να παρουσιάσει ψήφισμα στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για αναγνώριση του παράνομου μορφώματος. Ενώ ο Ταγίπ Ερντογάν έθεσε ως παράδειγμα το Κοσσυφοπέδιο, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις δυσκολίες που ενέχει ένα τέτοιο εγχείρημα. Εντατικοποιήθηκε, ως εκ τούτου, η προσπάθεια αναβάθμισης του πολιτικού στάτους του ψευδοκράτους, ως μια παράλληλη διαδικασία που θα ασκεί πίεση για

νέες υποχωρήσεις από την ελληνοκυπριακή πλευρά. Για να συμβεί αυτό, πρέπει, πέραν των εκβιαστικών τελελεσμένων, να αφήνεται ανοικτή η προοπτική για μια τελική συμβιβαστική λύση. Εξ ου και αφήνεται ανοικτό το ενδεχόμενο για μια διαδικασία συνομιλιών που θα οδηγήσει σε μια «συνεργασία δύο κρατών», η οποία προϋποθέτει, προφανώς, μιαν ανίσχυρη κεντρική δομή, που θα παραπέμπει σε μια εξαιρετικά αποκεντρωμένη συνομοσπονδία.

Οι φήμες για τη Ρωσία

Οι κινήσεις αναβάθμισης ή αναγνώρισης της ούτω καλούμενης «ΤΔΒΚ» προτεραιοποίησαν τον μουσουλμανικό κόσμο, όπως τον «Οργανισμό Ισλαμικής Συνεργασίας», αλλά και τον «Οργανισμό Τουρκογενών Κρατών», διεκδικώντας είτε καθεστώς παρατηρητή είτε ισότιμη συμμετοχή. Προκλήθηκε αναβρασμός αλλά και διχογνωμία μεταξύ των Ελληνοκυπρίων, μετά και τον τουρκικό ισχυρισμό για ένταξη του ψευδοκράτους με καθεστώς παρατηρητή στον Οργανισμό Τουρκογενών Κρατών και επικείμενη αναγνώρισή του. Η απάντηση της Λευκωσίας ήταν πως έλαβε διαβεβαιώσεις από Ουζμπεκιστάν και Καζακιστάν πως κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να συμβεί, εξηγώντας ότι επιδιώχθηκε αλλαγή του καταστατικού, για να μπορούν να ενταχθούν και οντότητες στον Οργανισμό, πέραν των κρατών. Φαίνεται πάντως να εκκρεμεί ακόμη η επικύρωση αυτής της αλλαγής, ωστόσο, προβληματισμό προκάλεσε το δημόσιο συχαρητήριο μήνυμα του Γ.Γ. του Οργανισμού, για την «ημέρα ανεξαρτησίας της ΤΔΒΚ». Σε κάθε περίπτωση, ήδη, φαίνεται να προσελκύουν επενδυτικές κινήσεις από διάφορα κράτη, ενώ αυξάνουν τις εμπορικές σχέσεις με χώρες όπως το Πακιστάν και το Αζερμπαϊτζάν. Αντίστοιχα ήταν τα μηνύματα προς την κατεύθυνση αναβάθμισης του ψευδοκράτους, από τις δύο τελευταίες χώρες. Το παζλ συμπληρώνει η επίσκεψη ανώτατου αξιωματούχου από τη μουσουλμανική Γκάμπια στα κατεχόμενα, προειδεάζοντας για το τι μέλλει γενέσθαι. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, δρομολογείται και υλοποιήθηκε σε ένα βαθμό, η διοργάνωση διεθνών επιστημονικών και ακαδημαϊκών συνεδρίων, αθλητικών οργανώσεων και τουριστικών εκθέσεων, με τη συμβολή της Τουρκίας. Μεγάλη έκταση στη δημόσια συζήτηση πήρε και η φημολογία για πτήσεις ρωσικών ιδιωτικών εταιρειών στα κατεχόμενα. Προηγήθηκε η ψύχρανση των σχέσεων Κυπριακής Δημοκρατίας - Ρωσίας μετά και την εισβολή στην Ουκρανία και τις επακόλουθες ευρωπαϊκές κυρώσεις, όπως και η δήλωση του Ρώσου Υπουργού Εξωτερικών, Σεργκέι Λαβρόφ, για την «ΤΔΒΚ», παραλείποντας το ούτω καλούμενη, σε μια προσπάθεια να ταυτίσει τις παράνομα κατεχόμενες περιοχές στην Ουκρανία από τη Ρωσία και να καλέσει σε αντίστοιχο διάλογο για την κυριότητά τους. Ακολούθησε προσπάθεια να διασκεδαστούν οι εντυπώσεις, ωστόσο, ήταν μια δήλωση που χρησιμοποιήθηκε πολλάκις από τους κατοχικούς «αξιωματούς».

Το αίτημα για SOFA και η προέλαση στη «νεκρή ζώνη»

Το κατοχικό καθεστώς, συνεπικουρούμενο από τις ίσες αποστάσεις των Ηνωμένων Εθνών, τις βρετανικές ραδιουργίες, αλλά πλέον και από τη ρωσική ανοχή, έθεσε μια σειρά από προσκόμματα στη δράση της ειρηνευτικής δύναμης, σε στρατόπεδα που διατηρεί στα κατεχόμενα εδάφη. Με αποκορύφωμα την απαίτηση σύναψης ξεχωριστής συμφωνίας με τον ΟΗΕ, ως προαπαιτούμενο για την παρουσία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ σε όλο το νησί. Κάτι που έρχεται σε αντιδιαστολή με το ψήφισμα 186 (1964) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο προνοεί τη συγκατάθεση μόνο της κυρίαρχης Κυπριακής Δημοκρατίας. Στο περιθώριο της Γ.Σ. του ΟΗΕ, ο λεγόμενος «υπουργός εξωτερικών» κατέθεσε προσχέδιο συμφωνίας (SOFA) στον Οργανισμό, με τον εκπρόσωπο του οργανισμού να δηλώνει πως το «θέμα δεν έχει κλείσει». Ωστόσο, μόνο και μόνο η συζήτηση ενός τέτοιου αιτήματος συνιστούσε κατάφωρη παραβίαση των ίδιων των ψηφισμάτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, διεφάνη πως υπάρχει μια άτυπη συμφωνία για «δώρα» προς το ψευδοκράτος, ως αντάλλαγμα για την «καλή του διάθεση» να αποδέχεται τις ειρηνευτικές δυνάμεις, ενόσω επεξεργάζονται μια ενδιάμεση φόρμουλα, που θα αναβαθμίζει μεν το ψευδοκράτος, αλλά δεν θα αποτελεί ξεκάθαρη

συγκατάθεση ενός μορφώματος που ουσιαστικά δεν υπάρχει με βάση το διεθνές δίκαιο. Ως εκ τούτου, πέραν των μηδενικών επιπτώσεων στην προσπάθεια ανοίγματος που συντελείται στην περικλειστη Αμμόχωστο, ο κατοχικός στρατός συνέχισε να προελαύνει σε περιοχές της νεκρής ζώνης. Τα τρία κυριότερα περιστατικά ήταν:

- Η ΟΥΝΦΙΚΥΠ παραχώρησε στο κατοχικό καθεστώς, χωρίς να ζητήσει την έγκριση της Λευκωσίας, το πρώην γήπεδο του τουρκοκυπριακού σωματείου Τσετίνκαγια, το οποίο βρίσκεται εντός της «νεκρής ζώνης». Ακολούθησε διαμάχη μεταξύ Στιούαρτ - Λευκωσίας, χωρίς ωστόσο να αλλάξει η απόφαση.
- Ανηγέρθη νέο στρατιωτικό φυλάκιο στα όρια της «νεκρής ζώνης» ή εντός της «ζώνης ασφαλείας», στο χωριό Δένεια. Το εν λόγω περιστατικό συνοδεύτηκε από διπλή επιχείρηση εκφοβισμού Ελληνοκύπριου γεωργού από Τούρκους στρατιώτες. Στο δεύτερο περιστατικό, η ΟΥΝΦΙΚΥΠ ήταν εκκωφαντικά απύσασα, παρά τα όσα ψευδώς ισχυρίστηκε.
- Επιχειρήθηκε νέος εκφοβισμός Ελληνοκύπριου γεωργού στο χωριό Αστρομερίτης, όπου Τούρκοι στρατιώτες περικύκλωσαν τον γεωργό, σε τεμάχιο εντός της «νεκρής ζώνης». Αποφεύχθηκαν τα χειρότερα με παρέμβαση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Κατεχόμενα: Εν μέσω κρίσεων και «εκλογών»

Κερασάκι στην τούρτα, οι κινήσεις μερικής ενσωμάτωσης «δομών» του ψευδοκράτους στην Τουρκία, μέσω του λεγόμενου «πρωτοκόλλου οικονομικής και δημοσιονομικής συνεργασίας», το οποίο υπεγράφη και φαίνεται να ακολουθείται κατά γράμμα. Αγγίζοντας όλες τις πτυχές του δημόσιου βίου, από τις θρησκευτικές ελευθερίες, τον πολιτισμό, μέχρι αναπτυξιακά και εξοπλιστικά προγράμματα, αλλά και τη «δικαστική εξουσία». Στα κατεχόμενα, μετά τις λεγόμενες «βουλευτικές εκλογές», ακολούθησε νέα πολιτική κρίση με αλλαγή «προσώπων» αλλά όχι κομμάτων, ενώ, ακόμη και οι «δημοτικές εκλογές» του Δεκεμβρίου, συνοδεύτηκαν από καταγγελίες για έμμεσες τουρκικές παρεμβάσεις, «πολιτογραφήσεις» Τούρκων εποίκων και φίμωση αντιπολιτευμένων φωνών. Στην εξίσωση και η αντικατάσταση του παράνομου Τούρκου «πρέσβη» με τον Μετίν Φείζιογλου, πρώην πολιτικό αντίπαλο του Ερντογάν και νυν στενό του συνεργάτη, πρώην Πρόεδρο του Τουρκικού Δικηγορικού Συλλόγου και από τους εμπνευστές του ανοίγματος της Αμμοχώστου. Η κάθοδός του συνοδεύτηκε με νέες υποσχέσεις για επικείμενο μεγάλο άνοιγμα και δημιουργία «προξενείου» και άλλων κοινωνικών δομών στην πόλη.

ΜΑΚΡΥΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟΣ Σκαρπανεβάσματα στην ένταση, λίγες διαφοροποιήσεις στα νούμερα

Χωρίς δραστική αλλαγή του προεκλογικού τοπίου σε σχέση με την αρχή της χρονιάς και με πρόβλεψη για μάχες σε τουλάχιστον τρία μέτωπα, αλλά και πιθανές εσωκομματικές τριβές ενόψει, ολοκληρώθηκε η φεινή, ομολογουμένως μεγάλη, προεκλογική χρονιά. Θα ήταν ψέμα να ειπωθεί πως ήταν η μόνη, καθώς ο σκληρός προεκλογικός άρσις ακόμη και ένα χρόνο πριν, ενώ επίσημα, η προεκλογική σήκωσε αυλαία από το τελευταίο τρίμηνο του 2021.

Δημοσκοπικά, τουλάχιστον, ο Νίκος Χριστοδουλίδης παραμένει πρώτος, αρκετές φορές με ποσοστό πέραν του 30%, ενώ ακολουθούν οι Αβέρωφ Νεοφύτου και Ανδρέας Μαυρογιάννης, με μικρή διαφορά μεταξύ τους, στα όρια του στατιστικού λάθους. Σε τουλάχιστον μία δημοσκόπηση δε, ο υποψήφιος τον οποίο στηρίζει το ΑΚΕΛ κατάφερε να προσπεράσει τον υποψήφιο του ΔΗΣΥ και εισέρχεται αυτός στον 2ο γύρο, παρά τους αρχικούς ενδοιασμούς που φαίνεται να είχε ο ΑΚΕΛικός κόσμος και μια μερίδα άλλων ψηφοφόρων, που φαίνεται να ταυτίστηκαν εν τέλει με το πρόγραμμα, το ύφος και τον χαρακτήρα του τέως διαπραγματευτή. Την ίδια ώρα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου κατάφερε να επαναφέρει ένα κομμάτι μελών του ΔΗΣΥ που είχαν αρχικώς ταχθεί στο πλευρό του Νίκου Χριστοδουλίδη, ωστόσο, δεν φαίνεται να είναι αρκετό να του δώσει πραγματική ώθηση για την Προεδρία της Δημοκρατίας. Πάντως, εκεί που οι υποστηρικτές του κόμματος της δεξιάς ήταν μοιρασμένοι, αυτήν την ώρα μόνο ένας στους τρεις ψηφίζει Νίκο Χριστοδουλίδη.

Το παζλ συμπληρώνουν οι Αχιλλέας Δημητριάδης και Χρίστος Χρίστου, με τον δεύτερο να σπκώνει κεφάλι και να φαίνεται πως έχει τα φόντα για να πάρει την τέταρτη θέση, αν ληφθεί υπόψη και η κρυμμένη ψήφος που έχει διαχρονικά το ΕΛΑΜ. Από τους «μικρούς», ο μόνος που δεν αφανίζεται τελείως – ως ειθισται στην τελική ευθεία – είναι ο Γιώργος Κολοκασιδής, που παίρνει δημοσκοπικά από 1,5 έως και πέραν του 3,5%.

Κρίση στον ΔΗΣΥ - Παραίτηση Χριστοδουλίδη

Ενώ η εσωστρέφεια γιγαντωνόταν και ο Νίκος Χριστοδουλίδης δεν ξεκαθάριζε προθέσεις, το κυβερνών κόμμα, αρχές τις χρονιάς έδωσε σήμα για την αρχή των εσωκομματικών διαδικασιών, προς εξεύρεση του εκλεκτού. Λίγες ημέρες πριν από την ημερομηνία κατάθεσης υποψηφιοτήτων (10 Ιανουαρίου), ο Αβέρωφ Νεοφύτου πρότεινε στον Νίκο Χριστοδουλίδη να θέσει στα όργανα του κόμματος την υποψηφιοτήτά του και, ακολούθως, τα 51 χιλιάδες μέλη του κόμματος να ψηφίσουν, με τον νικητή να είναι τόσο ο Πρόεδρος του κόμματος, όσο και ο υποψήφιος για την Προεδρία. Κάτι που τελικά δεν αποδέχθηκε ο τέως Υπουργός Εξωτερικών. Μια περίοδος που έμελλε να απασχολήσει και στη συνέχεια τον προεκλογικό αγώνα, καθώς, στα μετέπειτα διακαναλικά debate έγινε αναφορά ακόμη και για συμβιβαστική πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας, η οποία, σύμφωνα με τα όσα λέχθηκαν, φαίνεται να έδινε προτεραιότητα στον Αβέρωφ Νεοφύτου και, ακολούθως, εάν δεν γινόταν δυνατή μια σύμπλευση με άλλους σχηματισμούς, στον Νίκο Χριστοδουλίδη. Τελικά, η έγκριση της υποψηφιοτήτας Αβέρωφ Νεοφύτου έγινε στις 20 Μαρτίου, από το

Ανώτατο Συμβούλιο.

Στις 9 Ιανουαρίου, μια ημέρα πριν από την ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων στον ΔΗΣΥ, ο Νίκος Χριστοδουλίδης παραιτήθηκε από τη θέση του Υπουργού Εξωτερικών και, παράλληλα, εξέφρασε ενδιαφέρον για τις προεδρικές εκλογές. Ξεκαθάρισε, δε, πως η όποια πιθανή υποψηφιοτήτά του δεν θα εξαρτηθεί από «χρονοδιαγράμματα που επέβαλαν μεθοδεύσεις άλλων», ενώ διαφώνησε με «πρόωρες και μακρές προεκλογικούς περιόδους». Η εν λόγω ημέρα σηματοδότησε και την απαρχή των πρώτων επίσημων επαφών του με τον κόσμο. Η επίσημη εξαγγελία της υποψηφιοτήτάς του έγινε σχεδόν απροειδοποίητα, στις 12 Μαΐου, με βίντεο που αναρτήθηκε στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Το εν λόγω βίντεο αποτέλεσε και την πρώτη καλή ευκαιρία στον ΔΗΣΥ να στρέψει τα πυρά του στο στέλεχος του, καθώς παρέμεινε και παραμένει ακόμη μέλος του κόμματος. Μέσα από μια σειρά από βίντεο διεφάνησαν αρκετές κλεμμένες ατάκες, από την ομιλία του τότε υποψηφίου του κόμματος, Ιωάννη Κασουλίδη. Με τον κ. Χριστοδουλίδη να παραδέχεται τις ομοιότητες και να «καίει» τον επικοινωνιολόγο του.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΕΛ, ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

Το ΔΗΚΟ ανακοίνωσε το οριστικό διαζύγιο με το ΑΚΕΛ, πριν καλά-καλά πάνε σε γάμο, στις 12 Απριλίου. Προηγήθηκε μια μακρά περίοδος εντός έντονου φλερτ, που εκφράστηκε πολιτικά ακόμη και ένα χρόνο πριν από τις βουλευτικές εκλογές. Την ίδια ώρα, έγιναν την υστάτη κάποιες προσπάθειες να διασωθεί η όποια πιθανή συνεργασία, ωστόσο, φαίνεται πως εκ μέρους του ΔΗΚΟ είχε ξεκαθαρίσει πως είτε θα στηριζόταν από το κόμμα της Αριστεράς ο Νικόλας Παπαδόπουλος είτε ο εναλλακτικός δρόμος προς τη διακυβέρνηση του τόπου είναι η στήριξη στον Νίκο Χριστοδουλίδη. Τα ονόματα που ακούστηκαν προηγουμένως μεταξύ ΑΚΕΛ - ΔΗΚΟ, πολλά, με κυριότερα αυτά των Μάρκου Κυπριανού, Γιώργου Παμπορίδη, Χριστιάνας Ερωτοκρίτου, Ανδρέα Μαυρογιάννη, Οδυσσέα Μιχαηλίδη και Στέλιου Πλατή. Από αυτά τα ονόματα και πλην του Προέδρου του, το ΔΗΚΟ φέρεται να συζήτησε ουσιαστικά μόνο το πρώτο. Κατόπιν μη ενδιαφέροντος του κ. Κυπριανού, αλλά και της μη συναίνεσης του ΑΚΕΛ στη στήριξη Νικόλα, καθώς θα υπήρχαν δυσκολίες για στήριξή του από τα μέλη του κόμματος, έκλεισε μια μεγάλη σελίδα.

Πήραν σειρά τα κόμματα του ενδιάμεσου, πλην των Οικολόγων

Ένα μήνα και κάτι και αφού ακολούθησαν ανεπίσημες και επίσημες επαφές με τον υποψήφιο, τα κόμματα του λεγόμενου ενδιάμεσου χώρου άρχισαν σταδιακά να ανακοινώνουν την επίσημη στήριξή τους προς τον κ. Χριστοδουλίδη. Την αρχή έκανε το ΔΗΚΟ, στις 26 Ιουνίου, ενώ είκοσι μέρες μετά ακολούθησε η ΕΔΕΚ. Τέλη Αυγούστου πήρε σειρά η Ελένη Θεοκά-ρους με την – σχεδόν ανενεργή – «Αλληλεγγύη», αρχές Οκτωβρίου οι Κυνηγοί και μέσα Οκτωβρίου η ΔΗΠΑ. Το μόνο κόμμα που φαίνεται να βρήκε κάποιες πραγματικές αντιστάσεις στο εσωτερικό του πριν λάβει την απόφαση, ήταν η ΔΗΠΑ, καθώς υπήρχε και ένα – όπως διεφάνη στο τέλος – μικρό αλλά δυναμικό ρεύμα, που προέκρινε σύμπλευση με τον ΔΗΣΥ. Στην ΕΔΕΚ, από την άλλη, παρά τη μικρή στήριξη

που υπάρχει προς τον Γιώργο Κολοκασιδή, με κύριο εκφραστή αυτής της τάσης τον βουλευτή Κωστή Ευσταθίου, φαίνεται πως ο Νίκος Χριστοδουλίδης λειτουργεί ως ο συνδετικός κρίκος της επίσημης ηγεσίας, με τις διάφορες δυνάμεις αντιφρονούντων, διαγεγραμμένων και μη, όπως οι περιπτώσεις των Δημήτρη Παπαδάκη και Γιώργου Βαρνάβα, οι οποίοι επίσης στήριξαν τον τένος Υπουργό της διακυβέρνησης ΔΗΣΥ. Το Κίνημα Οικολόγων ήταν το μόνο κόμμα του «ενδιάμεσου» που δεν έδωσε τη στήριξή του, καθώς, λόγω πρόνοιας στο καταστατικό του για πλειοψηφία πέραν του 60%, δεν κατάφερε κανείς υποψήφιος να το προσπεράσει. Ο Μαυρογιάννης εξασφάλισε 41%, ο Χριστοδουλίδης 25%, ενώ οι Δημητριάδης και Κολοκασιδής από 16%.

Από τις «μυστικές συμφωνίες» στα ξεκαθαρίσματα Αναστασιάδη

Από τις αντιπαραθέσεις, πέραν της κυρίαρχης διαμάχης Αβέρωφ – Χριστοδουλίδη, με σκοπό να τεθεί απέναντι από το κόμμα ο δεύτερος, κυριάρχησε η φερόμενη «μυστική συμφωνία» ΔΗΚΟ – Χριστοδουλίδη, περί τα τέλη Νοεμβρίου. Το ΔΗΚΟ διέψευσε την ύπαρξη δημοσιευμένου εγγράφου, στο οποίο καταγραφόταν ένας άξονας πάνω στον οποίο θα κινήθι η διαχείριση της προεκλογικής, αναφέροντας πως η μόνη συμφωνία είναι στη βάση των σημείων/συγκλίσεων. Δεν πήρε ωστόσο νομικά μέτρα, αν και ο ΔΗΣΥ μονοπωλούσε τον προεκλογικό με το θέμα αυτό, για τουλάχιστον 5 ημέρες. Τόσο το ΔΗΚΟ, όσο και η ΕΔΕΚ, αλλά και ο Νίκος Χριστοδουλίδης, παρά το ότι από το φερόμενο έγγραφο δεν διαφαινόταν καμιά ανήθικη συμφωνία, επέμεναν και επιμένουν πως δεν έχουν συνάψει καμιά συμφωνία, πόσω μάλλον συμφωνία διαμοιρασμού οφικίων. Ωστόσο, οι πληροφορίες, της «Σημερινής» συμπεριλαμβανομένης, δίνουν και παίρνουν. Στην ίδια κατηγορία εντάσσεται και η κατηγορία ΔΗΣΥ, για κυβέρνηση «αχαταρμά», μετά από δηλώσεις στελεχών της ΔΗΠΑ, πως προτάθηκε και έγινε αποδεκτός ένας μηχανισμός επίλυσης αδιεξόδων μεταξύ των κομμάτων που στηρίζουν Χριστοδουλίδη.

Στα αξιοσημείωτα και η έκκληση Αβέρωφ Νεοφύτου στον Νίκο Αναστασιάδη, να ξεκαθαρίσει εκ νέου τη στήριξή του προς το πρόσωπό του, προς απάλειψη των όποιων σκιών αφέθηκαν να υπάρχουν. Ένα αίτημα που έγινε δημόσια, μετά από μια – κατ'ισχυρισμόν – αστεειυόμενη δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας, που θέλησε να διαβεβαιώσει πως «δεδομένου ότι όπως διαφαιίνεται [Πρόεδρος] θα είναι ένας εκ των τριών συνεργατών του, θα έχει την επιρροή έτσι ώστε αυτή η αγάπη να μεταλαμπαδευτεί και να συνεχίσει κατά τον ίδιο τρόπο η κρατική συμπαράσταση». Μετά από μερικές μέρες σιωπής του Προέδρου, κλείδωσε συνάντηση για αποφόρτιση του κλίματος, λίγες ώρες πριν ανταμώσουν σε κοινή εκδήλωση. Έκτοτε, από τον Νοέμβριο και έπειτα δηλαδή, διεφάνη μια πιο ενεργός παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας στη δημόσια σφαίρα και σε εγκαίνια έργων, ενώ τονίστηκε με πιο εμφαντικό τρόπο η στήριξή του στον πρόεδρο της παράταξης. Έστρεψε δε και πιο διακριτά τα πυρά του, προς τον Νίκο Χριστοδουλίδη.

Ναυάγησε πάντως μια προσπάθεια που θα μπορούσε να διαμορφώσει κάπως το σκηνικό, έστω στον 2ο γύρο, αν και συζητείτο για τουλάχιστον ένα μήνα, μέσα στο φθινόπωρο. Οι τέσσερις «μικροί», Δημητριάδης, Χριστοφίδης, Πρωτοπαπής και Ηλιάδης, δεδομένης της κοινής στήριξης σε ό,τι αφορά τη βάση λύσης ΔΔΟ, αλλά και αρκετών άλλων, όπως ισχυρίστηκαν, κοινών απόψεων, επιχείρησαν να προτάξουν μια κοινή υποψηφιότητα. Κάτι που, όμως, δεν κατέστη εφικτό, καθώς δεν βρέθηκε αυτή η χρυσή τομή, που, αφενός, θα έδινε προοπτική και αφετέρου, θα παραμέριζε εγωισμούς.

Μαυρογιάννης: Πήρε στήριξη από ΑΚΕΛ και ανέβασε στροφές

Το ΑΚΕΛ ταλανίστηκε μεταξύ κάποιων υποψηφίων, με κύριους τους Ανδρέα Μαυρογιάννη, Αχιλλέα Δημητριάδη και Ερατώ Κοζάκου Μαρκουλή. Αφού παρέμειναν οι πρώτοι δύο, τελικά τα 1000 μέλη του κόμματος κλήθηκαν να απαντήσουν αν η πρόταση της Κεντρικής Επιτροπής για τον Ανδρέα Μαυρογιάννη τούς βρίσκει σύμφωνους. Με το αποτέλεσμα στις αρχές Ιουνίου να είναι αρκετά υψηλό, της τάξης του 90%. Η πρόταση για Μαυρογιάννη είχε ήδη συζητηθεί στις ομάδες βάσης, ωστόσο, μετά το αποτέλεσμα, η ηγεσία του ΑΚΕΛ άρχισε έναν πραγματικό αγώνα δρόμου, αφενός για να καλύψει το χαμένο έδαφος και, αφετέρου, να συσπειρώσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τον κόσμο του. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, ο Ανδρέας Μαυρογιάννης, ο οποίος είχε ήδη πραγματοποιήσει επαφές με την πλειοψηφία των κομμάτων, έριξε δίκτυα για να διευρύνει τη στήριξή του. Ομολογουμένως, έφθασε αρκετά κοντά στη στήριξη από το Κίνημα Οικολόγων, ενώ στηρίχθηκε από μικρά σύνολα και ομάδες της ευρύτερης Αριστεράς, καθώς και πολιτικά πρόσωπα όπως η τένος βουλευτής Άννα Θεολόγου, η βουλευτής των Οικολόγων Αλεξάνδρα Ατταλίδου και η τένος Αναπληρώτρια Πρόεδρος του κινήματος Έφη Ξάνθου.

ΠΗΡΕ ΑΡΓΑ ΜΠΡΟΣ ΤΟ ΕΛΑΜ, ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΝΩΡΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΚΟΛΟΚΑΣΙΔΗΣ

Το ΕΛΑΜ, αν και επέλεξε υποψήφιο τον Πρόεδρο του σχετικά γρήγορα, στα τέλη Μαΐου, εντούτοις, φαίνεται να άργησε να ανεβάσει στροφές. Για σχεδόν όλη τη χρονιά οι δημοσκοπήσεις έδειχναν σχετικά χαμηλά ποσοστά στο κόμμα, ιδίως σε σχέση με τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, με τα στελέχη του κόμματος να σπεύδουν να διασώσουν την εικόνα που δημιουργείτο, αναφέροντας πως διαχρονικά οι δημοσκοπήσεις δίνουν στο ΕΛΑΜ χαμηλότερο ποσοστό. Ξεχωρίζει πάντως η προσπάθεια του εθνικιστικού κόμματος να ξεφύγει από τον αποκλεισμό στον οποίο έχει περιέλθει από την πλειοψηφία των κομμάτων, ενώ έχει ήδη εκφραστεί η βούληση για συζήτηση στον 2ο γύρο των εκλογών. Ο Αχιλλέας Δημητριάδης μπήκε από τους πρώτους στον προεκλογικό φέτος, εξαγγέλλοντας υποψηφιότητα στις 28 Φεβρουαρίου. Διεκδίκησε

ανεπιτυχώς αλλά με αξιώσεις μια στήριξη από το ΑΚΕΛ, όσο και από τους Οικολόγους, ενώ μέσα Ιουνίου πήρε στήριξη από την Πρωτοβουλία Αμμόχωστος για την Κύπρο. Ξεκίνησε από αρκετά υψηλά ποσοστά, της τάξης του 8%, ενώ σταδιακά έχει σταθεροποιηθεί στο 4-6%. Έχει προσφάτως τοποθετηθεί για τον 2ο γύρο, αναφέροντας πως θα στηρίξει όποιον είναι πιο κοντά στο πρόγραμμά του. Από τους πρώτους εξήγγειλε υποψηφιότητα ο Γιώργος Κολοκασιδής, ο οποίος, από τα κόμματα είχε ζητήσει επαφή μόνο από το Κίνημα Οικολόγων. Στις 14 Αυγούστου πήρε στήριξη από την Αδούλωτη Κερύνεια. Τοποθετήθηκε πολλές φορές κατά της ευρύτερης κομματοκρατίας, σπληλιτεύοντας και τη κορνήγία που λαμβάνουν τα κόμματα. Ξεχώρισαν δύο εκδηλώσεις του για το Κυπριακό και ενάντια στη ΔΔΟ, με ομιλητές, μεταξύ άλλων, τους Ιωάννη Μάζη, Φοίβο Κλοκάρη, Κωνσταντίνο Γρίβα και Στέφανο Καραβίδα, ενώ μέσα Δεκεμβρίου έχει ανακοινώσει τη στήριξη που δέχεται από 72 προσωπικότητες, μεταξύ των οποίων του Νίκου Κουτσού, του Λουκά Λουκαϊδή και του Ανδρέα Αγγελίδη.

Έσπασαν ρεκόρ οι αιτήσεις ασύλου ΠΑΝΩ ΑΠΟ 20.258 ΤΟ 2022

ΤΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΤΟ 2022 ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΨΗΛΑ ΣΤΗΝ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΩΣ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΙΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ

Γι' ακόμη μια χρονιά το μεταναστευτικό βρίσκεται ψηλά στην ατζέντα της επικαιρότητας και καταγράφεται ως ένα από τα τρία μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία. Από τη μια τα κυκλώματα διακινητών «πωλούν» την Κύπρο στους μετανάστες ως τη Γη της Επαγγελίας και τη χώρα των επιδομάτων, ενώ από την άλλη η Τουρκία σπρώχνει μέσω των κατεχομένων και της γραμμής αντιπαράταξης παράτυπους μετανάστες, εκπληρώνοντας τις μεθοδεύσεις της για αλλοίωση του πληθυσμού της ελεύθερης Κύπρου.

Με αυτόν τον τρόπο η Κυπριακή Δημοκρατία κατέγραψε άλλο ένα αρνητικό ρεκόρ στις αφίξεις μεταναστών ξεπερνώντας τις 20.258 αφίξεις, ενώ πλέον οι αιτητές ασύλου αποτελούν το 6% του πληθυσμού της μικρής Κύπρου. Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία του κράτους, το 94% των παράτυπων μεταναστών προέρχονται από τα κατεχόμενα εδάφη μας, ενώ ο μεταναστευτικός διάδρομος της Ανατολικής Μεσογείου χαρακτηρίζεται ως τρίτος πιο ενεργός το 2022.

Για να γίνει πιο κατανοητή η πίεση που ασκούν οι μεταναστευτικές ροές αρκεί μια απλή σύγκριση των στοιχείων. Το 2015 οι ροές ανήλθαν στις 2.253, το

2016 αυξήθηκαν στις 2.936, το 2017 ανέβηκαν στις 4.582, το 2018 στις 7.761, το 2019 διπλασιάστηκαν στις 13.648, το 2020 υποχώρησαν στις 7.094 για να διπλασιαστούν και πάλι το 2021 στις 13.235.

Σε ό,τι αφορά τις εθνικότητες των αιτητών ασύλου, την πρωτιά κατέχει η Συρία με πέραν των 3.500 εντός του 2022. Ακολουθεί η Νιγηρία με 2.668, το Κονγκό με 2.647, το Πακιστάν με 1.747 και το Αφγανιστάν με 1.259. Η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών (περίπου το 85%) που κατέφθασαν στη Δημοκρατία πρόκειται για μονήρεις άνδρες ηλικίας 20 – 45 ετών. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία πέτυχε μέχρι τις 25 Νοεμβρίου την επιστροφή 6.767 αιτητών ασύλου στις χώρες προέλευσής τους, αριθμός ρεκόρ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την ίδια ώρα η Αστυνομία συνέλαβε από την αρχή του χρόνου μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 113 διακινητές ανθρώπων.

Η «Σημερινή» επιχειρεί να ξεδιπλώσει το κουβάρι προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αυξανόμενες μεταναστευτικές ροές, υπενθυμίζοντας τα φαινόμενα εγκληματικότητας και γκετοποίησης περιοχών, αλλά και τις τελευταίες πολιτικές δράσεις της Κυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη.

Γκετοποίηση και ραντεβού για ξύλο σε δρόμους

Οι πιο πάνω αριθμοί καταγράφουν το πρόβλημα, ανοίγοντας ένα άλλο κεφάλαιο που αφορά την εγκληματικότητα. Πλέον αποτελούν καθημερινό φαινόμενο οι συμπλοκές, τα επεισόδια και οι επιθέσεις μεταξύ αλλοδαπών ομάδων. Ακόμη παρουσιάζονται φαινόμενα γκετοποίησης σχεδόν σε όλες τις επαρχίες, με το μεγαλύτερο πρόβλημα να εντοπίζεται στην παλιά Λευκωσία και στην επαρχία Πάφου. Ιστορικές περιοχές χαρακτηρίζονται ως άβητο, με τις συμπλοκές σε δρόμους να είναι συχνό φαινόμενο.

Το δικό τους δράμα αντιμετωπίζουν και οι κάτοικοι της Κοκκινότριμιθιάς και των περιοχών που γειτνιάζουν με το Κέντρο Φιλοξενίας Πουρνάρα. Οι κάτοικοι κατήγγειλαν επανειλημμένα φαινόμενα εγκληματικότητας, βίας, διακίνησης ναρκωτικών και πώλησης λευκής σαρκός από τους διαμένοντες στο Πουρνάρα. Όλα αυτά αποτελούν ειδήσεις που πλέον δεν εκπλήσσουν κανέναν, δείχνοντας ότι έχουν κανονικοποιηθεί στη συνείδηση των Κύπριων πολιτών. Παραθέτουμε μερικές από τις περιπτώσεις επεισοδίων που καταγράφηκαν το 2022:

Άγρια επεισόδια σημειώθηκαν από τις αρχές του χρόνου στη Χλώρακα. Συγκεκριμένα, στις 3 Ιανουαρίου, σε κεντρική περιοχή της Πάφου, δύο ομάδες αλλοδαπών, αποτελούμενες από 25 άτομα, συνελπίστηκαν μεταξύ τους με αποτέλεσμα να μαχαιρωθούν δύο νεαροί. Από τη σκηνή των επεισοδίων εντοπίστηκαν και παραλήφθηκαν διάφορα τεκμήρια, όπως ένας μπαλτάς και ένα μεταλλικό ρόπαλο του γκολφ.

Ακολούθησε στις 4 Ιανουαρίου η συμπλοκή αλλοδαπών από τη Συρία, που μένουν σε συγκρότημα διαμερισμάτων στη Χλώρακα. Οι Σύροι συγκρούστηκαν μεταξύ τους χρησιμοποιώντας πέτρες, λαστούς και ξύλα. Στο σημείο είχε φτάσει ισχυρή δύναμη μελών της Αστυνομίας, οι οποίοι δέχθηκαν πετροβολισμό και απάντησαν με προειδοποιητικούς πυροβολισμούς.

Σοβαρά επεισόδια σημειώθηκαν μεταξύ των κατοίκων της Έμπας και ομάδα Σύρων στις 15 Απριλίου. Κάτοικος της Έμπας έκανε παρατήρηση σε Σύρο για τη στάθμευση του οχήματός του, με αποτέλεσμα να σπεύσουν στο σημείο κρατώντας μαχαίρια και ρόπαλα οι ομοεθνείς του. Οι Σύροι συνεπλάκισαν με τους θαμώνες του καφενείου με αποτέλεσμα να υποστεί ζημιές το καφενείο του χωριού και δύο οχήματα. Μάλιστα Ελληνοκύπριος έσπευσε στα επεισόδια κρατώντας κυνηγετικό όπλο.

Αρκετό ξύλο έπαιξαν ανήλικοι αλλοδαποί στις 20 Μαΐου σε ξενοδοχείο όπου φιλοξενοούνταν στην Πάφο. Σύμφωνα με τα γεγονότα, δύο ομάδες ανηλίκων ήρθαν σε συμπλοκή εντός του χώρου και έξω από τον χώρο του ξενοδοχείου όπου διαμένουν. Από τα επεισόδια τραυματίστηκαν πέντε άτομα, ενώ σημειώθηκαν ζημιές στο ξενοδοχείο.

Πετροβολισμοί και οδομαχίες από αλλοδαπούς σημειώθηκαν στις 17 Ιουλίου στην πλατεία της Αγίας Νάπας. Ομάδες αλλοδαπών συγκρούστηκαν μεταξύ τους χρησιμοποιώντας πέτρες και ξύλα. Αποτέλεσμα της συμπλοκής ήταν να τραυματιστούν τρία άτομα, με τον ένα να έχει υποστεί αποκοπή του αριστερού του αυτιού.

Υπόθεση φόνου εκ προμελέτης, με θύμα 37χρονο από τη Συρία, διερευνά η Αστυνομία. Το περιστατικό διαπράχθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου, στην Πάφο, όταν ομοεθνείς του εισέβαλαν στο διαμέρισμά του και τον τραυμάτισαν στο κεφάλι. Ο 37χρονος απεβίωσε στις 5 Οκτωβρίου στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας του Γ.Ν. Λευκωσίας. Για την υπόθεση έχουν συλληφθεί δύο πρόσωπα ηλικίας 20 και 27 ετών, οι οποίοι παραπέμφθηκαν ενώπιον του Μόνιμου Κακουργιοδικείου για απευθείας δίκη.

Εξωφρενικό ήταν το σκηνικό που σημειώθηκε στις 7 Οκτωβρίου στο παιχνίδι ΑΠΟΕΛ - Καρμιώτισσας, όταν Ιρανόσ, μέλος της συνοδείας της φιλοξενούμενης ομάδας, ανέσυρε μαχαίρια και απείλησε τους οπαδούς του ΑΠΟΕΛ που βρίσκονταν στη δυτική εξέδρα του ΓΣΠ. Μετά από παρέμβαση της Αστυνομίας και ιδιωτικών φυλάκων εντοπίστηκε και συνελπίφθη 34χρονος, ενώ διαπιστώθηκε ότι διαμένει παράνομα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σοβαρά επεισόδια προκάλεσε ομάδα αλλοδαπών συριακής καταγωγής στα γραφεία της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στην Πάφο, στις 27 Οκτωβρίου. Οι έξι εξαγριωμένοι Σύροι τα έκαναν Γης Μαδιάμ μέσα στα γραφεία της αστυνομικής υπηρεσίας και χτύπησαν αστυνομικούς, ενώ ακολούθησε η σύλληψή τους. Οι αστυνομικοί που δέχθηκαν την επίθεση μεταφέρθηκαν στο Νοσοκομείο. Αφορμή της επίθεσης ήταν η μη εξυπηρέτησή τους από τους λειτουργούς του γραφείου καθώς έπρεπε

να προγραμματίσουν ραντεβού για να υποβάλουν την αίτηση ασύλου.

Ακόμη μια επίθεση σημειώθηκε στις 27 Νοεμβρίου στην Πόλη Χρυσοχούς, όταν αλλοδαπή γυναίκα δέχθηκε ξυλοδαρμό από τις συγκατοίκους της. Συγκεκριμένα, οι δύο συγκατοίκους της, ηλικίας 20 και 23 ετών, την τραυμάτισαν με λεπίδα και πλάστη κουζίνας μετά από ένταση που προκλήθηκε λόγω οικονομικών διαφορών.

Επιπλέον, είχαμε νέα συμπλοκή μεταξύ ανηλίκων σε δομή στις 5 Δεκεμβρίου στην Πάφο. Οι νεαροί συγκρούστηκαν μεταξύ τους χρησιμοποιώντας ξύλα και αιχμηρά αντικείμενα. Από τα επεισόδια καταγράφηκαν ζημιές στο ξενοδοχείο, ενώ τραυματίστηκε ένας 17χρονος, ο οποίος διακομίστηκε στο νοσοκομείο.

Συμπλοκές στο Κέντρο Φιλοξενίας Πουρνάρα

Συνήθεια αποτελούν και τα συχνά επεισόδια στο Κέντρο Φιλοξενίας Πουρνάρα. Ο χώρος προσωρινής φιλοξενίας αριθμεί πέραν των 2.700 μεταναστών από διάφορες χώρες με διαφορετικές κουλτούρες. Ένα επεισόδιο μπορεί να αρχίσει από έναν φορτιστή, μέχρι και για τον έλεγχο του Πουρνάρα από τις διάφορες συμμορίες, Κογκολέζων, Σύρων και Σομαλών που διαμένουν στο κέντρο. Κατά τη διάρκεια του χρόνου καταγράφηκαν καταγγελίες και αναφορές για διακίνηση ναρκωτικών, βιασμούς και πορνεία. Οι εικόνες που είδαμε καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς στέλλουν σήμα κινδύνου για όσα μπορεί να ακολουθήσουν. Πιο κάτω αναφέρουμε τις κυριότερες συμπλοκές που ξέσπασαν στο κέντρο

φιλοξενίας Πουρνάρα.

Σοβαρά επεισόδια σημειώθηκαν στις 9 και 10 Φεβρουαρίου, όταν μετά από αντιπαράθεση Κογκολέζων και Νιγηριανών, ανέσυραν μαχαίρια, έκαψαν σκηνές, ενώ σημειώθηκαν περισσότεροι από 35 τραυματισμοί. Μετά τη διένεξη μεταξύ των μεταναστών ακολούθησε και απόπειρα δολοφονίας, όταν 15χρονος μαχαίρωσε 17χρονο.

Πολλούς τραυματισμούς και σοβαρά επεισόδια είχαμε και στις 7 Μαΐου. Ο πετροπόλεμος και οι μάχες σώμα με σώμα είχαν ως αποτέλεσμα 18 τραυματίες. Για την καταστολή των επεισοδίων έσπευσε στο Πουρνάρα ισχυρή αστυνομική δύναμη, η οποία χρειάστηκε να κάνει χρήση δακρυγόνων για να διαλύσει το πλήθος, ενώ πραγματοποιήθηκαν και έρευνες για εντοπισμό ναρκωτικών εντός του κέντρου. Στις 12 Μαΐου ακολούθησε νέα συμπλοκή μεταξύ ανηλίκων προσώπων που διαμένουν στο Πουρνάρα, με αποτέλεσμα τον ελαφρύ τραυματισμό 17χρονου στο πρόσωπο. Διαπιστώθηκε ότι υπέστη ελαφρά τραύματα στο πρόσωπο και συγκεκριμένα στη μύτη.

Στις 28 Οκτωβρίου ξέσπασαν τα πιο σοβαρά επεισόδια στο Πουρνάρα. Ο διαπληκτισμός Κογκολέζων με Νιγηριανούς οδήγησε σε πετροβολισμούς, φωτιές εντός του κέντρου και τραυματισμούς. Οι αιτητές ασύλου κυνηγόσαν ο ένας τον άλλον με μαχαίρια και μπαλτάδες. Η καθυστερημένη έλευση μελών της Αστυνομίας επέτρεψε τις εκτεταμένες ζημιές, ενώ με το που έφτασαν στο σημείο, εκκένωσαν τον χαώδη χώρο. Εκδόθηκαν πέραν των 70 ενταλμάτων σύλληψης για τους συμμετέχοντες στα επεισόδια, ενώ ο Υπουργός Εσωτερικών, Νίκος Νουρής, προειδοποίησε με άμεσες απελάσεις. «Πρέπει να σταλεί ένα μήνυμα σε όσους προκαλούν αυτά τα προβλήματα, γιατί δεν μπορεί να φιλοξενούνται σε μία χώρα, κάτω από τις οποιοσδήποτε συνθήκες και να καλούμαστε διαρκώς να επιλύουμε διαφορές μεταξύ διαφορετικών εθνικοτήτων», είχε δηλώσει μετά τα επεισόδια. Η αιτία των σοβαρών επεισοδίων αποδόθηκε σε ένα φορτιστή.

Ακολούθησαν νέα σοβαρά επεισόδια στις 5 Νοεμβρίου, όταν μετανάστες τσακώθηκαν μεταξύ τους με αποτέλεσμα να ακολουθήσει πετροπόλεμος. Ισχυρές δυνάμεις έσπευσαν στο Πουρνάρα και έκαναν ρίψη δακρυγόνων, ενώ εκκένωσαν μερικώς το κέντρο, ώστε να προστατευτούν οι παρευρισκόμενοι και έγιναν και πέντε συλλήψεις.

Η «Σ» ΕΠΙΧΕΙΡΕΙ
ΝΑ ΞΕΔΙΠΛΩΣΕΙ ΤΟ ΚΟΥΒΑΡΙ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΑΝ
ΤΟ 2022 ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ
ΤΩΝ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΩΝ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ

Πολιτικές δράσεις, συρματοπλέγμα, οι 300 και οι κάμερες

Ακριβώς, λόγω της αυξημένης προώθησης μεταναστών από τη γραμμή αντιπαράταξης, η Κυβέρνηση αποφάσισε το 2021 να τοποθετήσει συρματοπλέγμα δύο χιλιομέτρων εντός της νεκρής ζώνης στο οδόφραγμα του Αστρομερίτη. Στη συνέχεια αποφασίστηκε η επέκτασή του για άλλα 9 χιλιόμετρα με κατεύθυνση προς τη Λευκωσία. Η εν λόγω απόφαση ξεσήκωσε τις κοινότητες Ακακίου, Περιστερώνας, Αστρομερίτη, Αυλώνας, Δένειας και Μάμμαρι καθώς είναι άμεσα επηρεαζόμενες από την επέκταση του συρματοπλέγματος. Οι κάτοικοι των περιοχών νιώθουν εγκλωβισμένοι και υποστηρίζουν πως η ύπαρξη του συρματινού φράκτη δεν ωφελεί τον σκοπό για τον οποίο έχει τοποθετηθεί. Επιπλέον θεωρούν ότι το συρματοπλέγμα επηρεάζει τις επιχειρήσεις και τις κτηνοτροφικές και γεωργικές μονάδες. Σε πολιτικό επίπεδο οι αντιδράσεις σχετίζονται με τη δημιουργία σκληρού συνόρου, τη διχοτόμηση αλλά και το συμβολισμό του συρματοπλέγματος ως συμβόλου της προσφυγιάς.

Άλλο ένα μέτρο που λήφθηκε για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης ήταν οι κάμερες κατά μήκος της «Πράσινης Γραμμής», που θα καταγράφουν τις κινήσεις των λαθρομεταναστών και των διακινητών. Η Κυβέρνηση συνήψε συμφωνία με ισραηλινή εταιρεία για εγκατάσταση συστήματος που θα μπορεί να ελέγχει με ακρίβεια τυφλά σημεία της γραμμής αντιπαράταξης. Ακόμη, η Βουλή υπερψήφισε τον Ιούνιο τον νόμο για πρόσληψη 300 ειδικών αστυνομικών για την εκτέλεση βοηθητικών και υποστηρικτικών καθηκόντων για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών. Οι ειδικοί αστυνομικοί θα φέρουν οπλισμό. Ξεχωριστή πολιτική δράση του Υπουργείου Εσωτερικών, ήταν η διεξαγωγή της Συνόδου MED 5, που πραγματοποιήθηκε στις 7-8 Οκτώβριου στην Πάφο. Οι Υπουργοί Κύπρου, Ελλάδας, Μάλτας, Ιταλίας και Ισπανίας προχώρησαν σε Κοινή Διακήρυξη με την ολοκλήρωση της 4ης Υπουργικής Συνόδου, έχοντας συζητήσει την εσωτερική και εξωτερική διάσταση της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, και στοχεύοντας σε μία ολιστική προσέγγιση για την αποτελεσματική διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

Η Κοινή Διακήρυξη της Συνόδου MED 5, των Υπουργών Εσωτερικών και Μετανάστευσης πέντε χωρών πρώτης γραμμής της ΕΕ εστίασε στην ενισχυμένη επιτήρηση και διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, με ειδική πρόνοια για την «Πράσινη Γραμμή» στην Κύπρο, λόγω της ιδιαιτερότητάς της, καθώς και στην ανάγκη για έναν υποχρεωτικό μηχανισμό αλληλεγγύης, με την εφαρμογή ταχέων και αποτελεσματικών μέτρων για καταμερισμό βαρών εντός της ΕΕ.

Επιπρόσθετα ο Νίκος Νουρής κατά την παρουσίασή του στις 14 Οκτωβρίου στο Συμβούλιο Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ στο Λουξεμβούργο, κατέθεσε άτυπο έγγραφο με την εισήγηση για τροποποίηση της διαδικασίας ασύλου ώστε να τερματιστεί η εκμετάλλευση των μεταναστών και η απώλεια ζωών στη θάλασσα, να καταπολεμηθούν τα κυκλώματα των διακινητών και να μειωθούν οι ροές. Η πρόταση προβλέπει ότι οι αιτήσεις ασύλου θα πρέπει να υποβάλλονται και να εξετάζονται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε στις χώρες καταγωγής είτε στις χώρες από τις οποίες διέρχονται οι μετανάστες, προκειμένου όσοι δικαιούνται προ-

στασία να φθάνουν με ασφάλεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς να χρειάζεται να διακινδυνεύουν τις ζωές τους τυγχάνοντας εκμετάλλευσης από τους διακινητές.

Ακόμη, ο κ. Νουρής βρισκόμενος στο Συμβούλιο Υπουργών Εσωτερικών Υποθέσεων στις Βρυξέλλες, ζήτησε την άμεση εκπόνηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενός στοχευμένου Σχεδίου Δράσης για την Ανατολική Μεσόγειο και ιδιαίτερα για την Κύπρο και την Ελλάδα, με συγκεκριμένα μέτρα για ανάσχεση των ροών από την Τουρκία, η οποία εξακολουθεί μεθοδευμένα και συστηματικά να διοχετεύει παράτυπους μετανάστες μέσω της «Πράσινης Γραμμής».

ΕΝΙΣΧΥΕΤΑΙ
Η ΕΠΙΒΛΕΨΗ
ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΖΩΝΗΣ
ΜΕ ΚΑΜΕΡΕΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΥΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ «BOMBA» ΤΟ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Άλλη μια πτυχή της δραματικής κατάστασης που επικρατεί στα κέντρα φιλοξενίας μεταναστών είναι οι μεταδοτικές ασθένειες των ανθρώπων που διαμένουν στο Πουρνάρα. Από το 2018 μέχρι τον Ιούνιο του 2022 υπήρξαν 70 περιστατικά φυματίωσης, ενώ για το AIDS τα θετικά περιστατικά είναι 194.

Τον περασμένο Ιούνιο η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας Χριστίνα Γιαννάκη κατέθεσε στη Βουλή στοιχεία για τα άτομα που διαμένουν με μεταδοτι-

κές ασθένειες στο Πουρνάρα. Μέχρι τον Ιούνιο του 2022, εξετάστηκαν 9.000 μετανάστες στο Πουρνάρα και εντοπίστηκαν 76 περιστατικά με AIDS, 317 περιστατικά ηπατίτιδας Β', 36 περιστατικά ηπατίτιδας Γ', 31 περιστατικά σύφιλης και 20 με ενεργό φυματίωση.

Η κατάσταση προκαλεί ανησυχία και αγνόηση στις τοπικές κοινότητες που γειτνιάζουν με το κέντρο φιλοξενίας Πουρνάρα, καθώς εκτός από τα αυξημένα φαινόμενα εγκληματικότητας πρέπει να διαχειριστούν και την έκθεσή τους σε υγειονομικά προβλήματα αυξημένου κινδύνου.

«Πρωταθλήτρια» στις επιστροφές μεταναστών

Μπορεί οι αιτήσεις ασύλου να ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο, όμως η Κύπρος αποτελεί «πρωταθλήτρια» στις επιστροφές μεταναστών για το 2022, καθώς κατάφερε να πετύχει περίπου 7.000 επιστροφές, αριθμός που αποτελεί το 40% σε σχέση με τις αφίξεις, σε αντίθεση με το 17% της περσινής χρονιάς. Αυτή η προσπάθεια είναι αποτέλεσμα των συμφωνιών που πέτυχε το Υπουργείο Εσωτερικών με χώρες όπως η Ινδία, το Πακιστάν, το Μπανγκλαντές, το Βιετνάμ αλλά και η συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να επιτευχθεί ο μεγάλος αριθμός επιστροφών, το Υπουργείο δημιούργησε το Γραφείο Επιστροφών, το οποίο συντονίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους όπως το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του ΥΠΕΣ, την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας και την Υπηρεσία Ασύλου, όπως και με τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς Frontex και Eurosol.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κράτη μέλη της ΕΕ, αναγνωρίζοντας το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Κυπριακή Δημοκρατία, συνέδραμαν είτε οικονομικά είτε παίρνοντας στις χώρες τους αριθμό μεταναστών. Η ελβετική Κυβέρνηση συνέδραμε την Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών με το ποσό των 10 εκατομμυρίων ευρώ, με τη σχετική συμφωνία να υπογράφεται μεταξύ των συναρμόδιων Υπουργών στη Βέρνη στις 31 Οκτωβρίου. Ακόμη, η Κυπριακή Δημοκρατία έλαβε οικονομική βοήθεια από την Τσεχία, ύψους 1 εκατομμυρίου ευρώ, για να στηριχθεί η προσπάθεια του Γραφείου Επιστροφών, ενώ 1 εκατομμύριο έδωσε και η Ουγγαρία. Μέχρι σήμερα η Βουλγαρία προθυμοποιήθηκε να πάρει 160 μετανάστες, η Ρουμανία 20 και το μικρό Λουξεμβούργο 5. Επιπλέον, μετά την επίσκεψη του Προέδρου Αναστασιάδη στη Γερμανία στις 22 Νοεμβρίου, η γερμανική κυβέρνηση γνωστοποίησε την πρόθεσή της για μετεγκατάσταση 500 αιτητών ασύλου από την Κύπρο.

Αλλάζει η νομοθεσία εξέτασης αιτήσεων ασύλου. Την απόφαση για τροποποίηση της νομοθεσίας που αφορά το άσυλο έλαβε τον Οκτώβριο το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών. Την ανάθεση, ολοκλήρωση και παρουσίαση των αλλαγών του ογκωδέστατου κειμένου ανέλαβε η Επίτροπος Νομοθεσίας, Λουίζα Χριστοδουλίδου Ζαννέτου, η οποία σε δηλώσεις της στη «Σ» εξήγησε ότι ο νόμος περί Προσφύγων έγινε το 2000 και υπέστη περίπου 15 τροποποιήσεις.

Στόχος είναι η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την ταχύτερη εξέταση των αιτήσεων και διαφοροποίηση στη δικαστική διαδικασία, ώστε να είναι παρόντες και οι αιτητές ασύλου. Στις αλλαγές που προωθούνται υπάρχει εισήγηση για μια ηλεκτρονική διασύνδεση όλων των υπηρεσιών που ασχολού-

νται με τις αιτήσεις ασύλου. Ως παράδειγμα υπάρχει η νομοθεσία της Ελλάδας που προνοεί «κυρώσεις» στις περιπτώσεις που οι αιτητές ασύλου δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους. Αναμένεται ότι το κείμενο θα είναι έτοιμο αρχές του χρόνου, έτσι ώστε να τεθεί σε διαβούλευση και να τοποθετηθούν οι εμπλεκόμενοι φορείς.

Πώς άφησε την κοινωνία η χρονιά που έφυγε

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ - ΤΑ ΛΑΘΗ, ΤΑ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΟΣΑ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ

ΑΝΤΡΗ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η κυπριακή κοινωνία του 2022, θα μπορούσε να πει κανείς πως μόνο αδιάρθρωση δεν ήταν. Παιδεία, που μοιάζει με καζάνι που βράζει, υγεία με πανδημίες και σκάνδαλα, αλλά και σημαντικές απώλειες. Το μενού φυσικά περιλαμβάνει και τις Αρχιεπισκοπικές Εκλογές, που οργανώθηκαν σε χρόνο ντε-τε.

Ωστόσο, υπήρξαν και τα καλώς κείμενα, όπως η μεταρρύθμιση της Δικαιοσύνης, ο νόμος για τη βία και την παραβατικότητα στα σχολεία, που επιτέλους το Υπουργικό Συμβούλιο άναψε πράσινο για την εφαρμογή του, αλλά και η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

COVID-19: Η «Όμικρον» ήρθε για να μείνει

Λίγο πριν παραδώσει σκυτάλη το 2021 στην επόμενη χρονιά, έκανε την εμφάνισή της μια νέα μετάλλαξη του κορωνοϊού, με το όνομα «Όμικρον». Μέχρι τον Ιούνιο του 2022, δύο νέες υποπαραλλαγές της «Όμικρον» ήταν η αιτία του νέου κύματος της πανδημίας Covid-19 στην ΕΕ, που απειλούσαν να διαταράξουν και την κατάσταση στην Κύπρο.

Επρόκειτο για τις υποπαραλλαγές BA.4 και BA.5 της «Όμικρον», που ανακοινώθηκαν επίσημα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), στις 4 Μαΐου, αφού αυτές ευθύνονταν για το νέο κύμα πανδημίας στη Νότια Αφρική.

Ωστόσο η παραλλαγή «Όμικρον» αποδείχθηκε πολύ πιο «φιλική» απ' ό,τι η «Δέλτα». Το καλοκαίρι κύλησε σχετικά ομαλά, παρά τα σκαμπανεβάσματα της επιδημιολογικής εικόνας, με τους επιδημιολόγους να κάνουν λόγο για τα νέα εμβόλια κατά των υποπαραλλαγών της «Όμικρον», τα οποία έφθασαν το φθινόπωρο.

Την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου η επιδημιολογική εικόνα του νησιού ήταν πολύ καλή συγκριτικά με αυτήν των προηγούμενων εβδομάδων. Την ίδια ώρα οι νοσηλευτικές υπηρεσίες προχωρούσαν σε προετοιμασίες

για τη χορήγηση της 4ης δόσης των επικαιροποιημένων εμβολίων κατά της COVID-19. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Χριστίνα Γιαννάκη, ανακοίνωσε πως θα έδινε τις τελευταίες κατευθυντήριες γραμμές για όλα τα εμβολιαστικά κέντρα, στα οποία θα άρχιζε ο εμβολιασμός από τις 19/09.

Ενώ μια ημέρα πριν από την έναρξη των εμβολιασμών η διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών, Ελισάβετ Κωνσταντίνου, είχε δηλώσει πως τα προσαρμοσμένα εμβόλια θα χορηγούνταν σε άτομα άνω των 30 ετών και στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τους ειδικούς: «Τα νέα εμβόλια χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία mRNA με τα προηγούμενα εμβόλια Moderna και Pfizer/BioNTech και οι ενισχυτικές δόσεις έχουν αναβαθμιστεί για να στοχεύουν τα νεότερα στελέχη «Όμικρον». Εμπεριέχουν την πρωτεΐνη-ακίδα S τόσο του αρχικού (προγονικού) στελέχους του ιού όσο και των πιο μεταδοτικών στελεχών «Όμικρον» (BA.4, BA.5). Είναι επίσης πιθανό -αλλά δεν έχει ακόμη αποσαφηνιστεί- ότι τα νέα εμβόλια θα προσφέρουν προστασία από νεότερα αλλά λιγότερο κοινά στελέχη όπως τα BA.4.6 και BA.2.75».

Οι εμβολιασμοί άρχισαν με τα άτομα ηλικίας 50 ετών και άνω, στα εμβολιαστικά κέντρα κάθε επαρχίας ως ελεύθερα κέντρα προσέλευσης χωρίς διεύθυνση ραντεβού. Ωστόσο η προσέλευση δεν ήταν η αναμενόμενη, με τους πολίτες να επιλέγουν να μην εμβολιαστούν.

Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα οι επιδημιολόγοι είχαν προειδοποιήσει για άνοδο των κρουσμάτων και ένα πιθανό νέο κύμα, για να επιβεβαιωθούν με την πορεία κρουσμάτων και νοσηλείων που παρέμενε σταθερά ανοδική από τον Νοέμβριο μέχρι και το τέλος του έτους. Την πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε ότι το ποσοστό θετικότητας είχε διαμορφωθεί στο 5,47%.

Το 2022 φεύγει, όμως δεν παίρνει μαζί του τον κορωνοϊό, ο οποίος όπως φαίνεται ήρθε για να μείνει.

Η κοίμηση του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Β'

«Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β' επικοινωνεί με όλους τους συνεργάτες του. Έχουμε διαμορφώσει τον χώρο κατάλληλα, έχουμε ό,τι χρειαζόμαστε για να του παρέχουμε τα της θεραπευτικής αγωγής, την οποία παίρνει αυτήν τη στιγμή. Είναι κοινή απόφαση, η οποία λήφθηκε πριν από λίγες εβδομάδες, ότι η αγωγή θα γίνει στην Αρχιεπισκοπή διότι δεν χρειάζεται να μεταφερθεί σε οποιοδήποτε νοσηλευτικό κέντρο. Δεν χρειαζόμαστε βασικά υποστηρικτική θεραπεία. Έχουμε οτιδήποτε μπορούμε να του προσφέρουμε, μέσα στην Αρχιεπισκοπή», έλεγε στις 19 Οκτωβρίου ο προσωπικός του γιατρός, Ιωσήφ Κάσιος, ο οποίος ανέφερε πως η κατάσταση της υγείας του είναι πολύ σταθερή. Στις 25 Οκτωβρίου το ανακοινωθέν των ιατρών του έλεγε πως «η κατάσταση της υγείας του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου κ.κ. Χρυσόστομου παραμένει κρίσιμη και ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Κύπρου νοσηλεύεται στην Αρχιεπισκοπή και ακολουθεί την ενδεδειγμένη φαρμακευτική αγωγή».

Μάλιστα, εκείνη τη μέρα το πρωί, ο Υπουργός Υγείας Μιχάλης Χατζηπαντέλα επισκέφθηκε τον Αρχιεπίσκοπο.

Λίγες ημέρες αργότερα, ο Αρχιεπίσκοπος κοιμήθη. Το ιατρικό ανακοινωθέν ανέφερε πως:

«Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κυρός Χρυσόστομος κοιμήθη σήμερα, 7 Νοεμβρίου, η ώρα 06:40 π.μ.. Κοιμήθη ήσυχα αφού αντιμετώπισε με θάρρος, υπομονή και χριστιανική καρτερία τη δοκιμασία της ασθένειάς του. Εκείνο που βιώσαμε όσοι ήμαστε κοντά του τις δύσκολες ώρες της ασθένειάς του, ήταν η ταπεινότητα, η ευγένεια της ψυχής του και η βαθύτατη του πίστη καθώς και η αγωνία του για το ποιμνίο του. Ο Μακαριώτατος υπήρξε εξέχουσα και σπουδαία μορφή της Εκκλησίας της Κύπρου. Ο ίδιος καταλείπει έργο το οποίο χαρακτηρίζει η διορατικότητα, η τόλμη, η ανάδειξη και ο σεβασμός και η αποκατάσταση της εκκλησιαστικής ιστορικής παράδοσης μαζί με καινοτόμες αλλαγές, με ζητούμενο πάντοτε τη σύμπτωση και την ενότητα της Εκκλησίας. Εκείνο που θα μας συνοδεύει και θα μας ακολουθεί πάντα είναι η ευθύτητα, η καλοσύνη, η ευγένεια και το χαμόγελό του».

Το Σάββατο, 12 Νοεμβρίου, στις 12 το μεσημέρι, στον Καθεδρικό Ναό του Αποστόλου Βαρνάβα στην Αρχιεπισκοπή, τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσόστομου Β'. Η σορός του τέθηκε σε τριήμερο λαϊκό προσκύνημα.

Η Ιερά Σύνοδος, μεταξύ άλλων, αποφάσισε η σορός του μεταστάνας να ταφεί στον τάφο που ετοίμασε ο μακαριστός κάτω από τον Καθεδρικό Ναό του Απο-

στόλου Βαρνάβα, όπως ήταν και η επιθυμία του ίδιου. Και έτσι έγινε. Με τις πρέπουσες τιμές, η Ορθοδοξία είπε το ύστατο χαιρε στον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, ο οποίος απεβίωσε σε ηλικία 81 ετών από καρκίνο παχέος εντέρου. Κηδεύτηκε ανήμερα της επετείου της ενθρόνισής του, πριν από ακριβώς 16 χρόνια, και όλα έγιναν όπως ήθελε. Της εξοδίου ακολουθίας προέστη ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, μετά των μελών της Ιεράς Συνόδου. Όλοι με λευκά άμφια όπως ορίζει η εκκλησιαστική παράδοση.

Η επίσκεψη μάλιστα του Πατριάρχη αποτελεί ορόσημο, αφού 400 χρόνια από την τελευταία επίσκεψη Οικουμενικού Πατριάρχη στη χώρα μας, ο Βαρθολομαίος έσπασε το φράγμα για να αποχαιρετηθεί έναν αγαπημένο του φίλο. «Η Κύπρος σήμερα αγαπητοί, δακρύουσα βοά», είπε ο Πατριάρχης με τρεμάμενη φωνή και δάκρυα στα μάτια κατά τον επικλήδειο λόγο του.

Εκπρόσωποι από σχεδόν όλες τις Ορθόδοξες Εκκλησίες, με εξαίρεση τη ρωσική και την σερβική, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, κόπτες, οι υπόλοιποι θρησκευτικοί ηγέτες της Κύπρου και ο Καρδινάλιος Κουρτ Κοχ, ο οποίος μετέφερε το μήνυμα του Πάπα Φραγκίσκου, έδωσαν το «παρών» τους για να αποχαιρετήσουν τον μεταστάντα. Ο μακαριστός οδηγήθηκε στην τελευταία του κατοικία στην παρουσία σύσσωμης της πολιτικής σκηνής του τόπου.

και Ορεινής Ησαΐας. Ο Επίσκοπος Κερπασίας κ. Χριστοφόρος, ο οποίος αρχικά είχε δηλώσει ότι θα είναι υποψήφιος, απέσυρε το ενδιαφέρον εξηγώντας τους λόγους σε ανακοίνωσή του. Αγώνα δρόμου θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κανείς αυτές τις εκλογές, καθώς η εισήγηση του Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, ο οποίος πρότεινε όπως οι εκλογές γίνουν τον Ιανουάριο μετά τις γιορτές, απορρίφθηκε. Τελικά οι εκλογές πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή, 18 Δεκεμβρίου. Η ψήφος του κόσμου ανέδειξε το «τριπρόσωπο», οι οποίοι τέθηκαν στη διάθεση της Ιεράς Συνόδου, τα μέλη της οποίας εξέλεξαν Αρχιεπίσκοπο λίγες ημέρες αργότερα. Νέος Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου είναι πλέον ο Πάφου Γεώργιος.

Άνθισε η παραβατικότητα στα σχολεία

Η παραβατικότητα στα σχολεία ήταν από τα θέματα που ταρακούνησαν την κοινωνία. Η έξαρση των περιστατικών βίας και παραβατικότητας εντός σχολικών χώρων, ακόμα και η καταγραφή σοβαρότατων περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης προκάλεσαν έντονες ανησυχίες και στους οργανωμένους γονείς Μέσης Εκπαίδευσης.

Ο πρόεδρος της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης, Χαράλαμπος Διονυσίου, τον Μάιο ανέφερε πως έχουν παρατηρηθεί άκρως ανησυχητικά περιστατικά σε Γυμνάσια, με την κατάσταση «να έχει ξεφύγει», όπως ανέφερε. Δυστυχώς τα περιστατικά που έχουν καταγραφεί αφορούν σε βιασμούς, πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, γραπτές απειλές για φόνο, ληστείες, πλαστοπροσωπίες και σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων με πρωταγωνιστές μαθητές γυμνασίων και λυκείων.

Σύμφωνα με υπόμνημα που κατατέθηκε στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής από την Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Κύπρου, για την παραβατικότητα ανάμεσα σε ανηλίκους από 7 μέχρι 16 ετών, το 2019 βρέθηκαν να είχαν υποπέσει σε παραβάσεις 241 ανήλικοι, το 2020, 212 ανήλικοι, και το 2021, 194 ανήλικοι.

Η πλειοψηφία αυτών των παραβάσεων έγινε από εφήβους ηλικίας 14 μέχρι 16 ετών, με την Εταιρεία να υποστηρίζει πως κρίνεται αναγκαίο να βρεθούν λύσεις για μείωση του αριθμού των περιστατικών αυτών. Συνολικά, 650 παιδιά και έφηβοι έχουν την τελευταία τριετία προβεί σε συμπεριφορές οι οποίες διαταράσσουν την κοινωνική συνοχή, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των συμπολιτών μας, αλλά και την ασφάλεια και αναπτυξιακή διαδρομή των ιδίων.

Στις 12 Δεκεμβρίου, και μετά τα όσα είδαν το φως της δημοσιότητας, το Υπουργικό Συμβούλιο όσον αφορά το θέμα της ενίσχυσης της ασφάλειας και της αναβάθμισης της πολιτικής για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού, της παραβατικότητας και της βίας στα σχολεία, αποφάσισε να ληφθούν κάποια πρόσθετα μέτρα, όπως η ενίσχυση της φρούρησης σε όλα σχολεία κριθεί αναγκαίο, η ειδική επιμόρφωση για θέματα εκφοβισμού, βίας και παραβατικότητας που θα γίνεται σε μόνιμη βάση από τους υπευθύνους των τμημάτων, καθώς και η ενίσχυση της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων.

ΣΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ

Το κεφάλαιο των Αρχιεπισκοπικών Εκλογών άνοιξε αμέσως μετά την ταφή του μεταστάντος Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Β'.

Με γραπτή ενυπόγραφη επιστολή στο γραφείο του Γενικού Εφόρου Αρχιεπισκοπικών Εκλογών, δήλωσαν το ενδιαφέρον τους οι Μητροπολίτες για τη θέση του Αρχιεπισκόπου, που έμεινε ορφανή. Υποψηφιότητα κατέθεσαν ο Μητροπολίτης Λεμεσού Αθανάσιος, ο Μητροπολίτης Κυρηνείας Χρυσόστομος, ο Μητροπολίτης Κωνσταντίας Βασίλειος, ο Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος, ο Μητροπολίτης Πάφου και Τοποτηρητής του Θρόνου, Γεώργιος και ο Μητροπολίτης Ταμασού

Πολλαπλά μέτωπα στην Υγεία

Η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, τον Ιούνιο του 2022, για διορισμό του Πέτρου Αγαθαγγέλου, Προέδρου του ΠΙΣ, στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΑΥ σήκωσε θύελλα αντιδράσεων. Η απόφαση έφερε έντονες αντιδράσεις από τους δύο πρώην Υπουργούς Υγείας, τους οργανωμένους ασθενείς και τον συνδικαλιστικό κόσμο. Άπαντες εξαπέλυσαν μύδρους φοβούμενοι πως πρόκειται για καλοστημένο σχέδιο, με στόχο τη μετατροπή του ΓεΣΥ σε πολυ-ασφαλιστικό. Μετά από σειρά παραιτήσεων από τον Οργανισμό ως ένδειξη διαμαρτυρίας, προέκυψε θέμα ασυμβίβαστου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών επικοινωνήσε με την Πρόεδρο της Επιτροπής Ασυμβίβαστου, ζητώντας της να εξετάσει αν ο διορισμός Αγαθαγγέλου συγκρούεται με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας. Θέση στο θέμα πήρε και ο Υπουργός Υγείας, Μιχάλης Χατζηπαντέλας, ο οποίος δήλωσε πως ήταν δική του εισήγηση, άρα οποιαδήποτε προβλήματα υπάρχουν είναι δική του ευθύνη και θα την αναλάβει. «Πολύς ντόρος για το τίποτα», είχε πει χαρακτηριστικά.

Τιμή για τον ίδιο ο διορισμός του, η πρώτη αντίδραση Αγαθαγγέλου, ο οποίος διαβεβαίωσε ότι δεν έχει πρόθεση να αλλοιώσει το ΓεΣΥ. Ωστόσο, στις 28 Ιουλίου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την παύση του Δρος Πέτρου Αγαθαγγέλου από τη θέση του μέλους του ΔΣ του ΟΑΥ, με τον ίδιο να δηλώνει παραίτηση.

Λίγες ημέρες μετά, στις 3 Αυγούστου, με επιστολή του ο Γενικός Ελεγκτής Οδυσσέας Μιχαλίδης προς τον Υπουργό Υγείας, ανέφερε πως ο πρόεδρος του Οργανισμού, κ. Θωμάς Αντωνίου, έχει ασυμβίβαστο λόγω του ότι η σύζυγός του είναι συμβεβλημένη με τον ΟΑΥ. Εισηγήθηκε δε παραπομπή του θέματος στο Υπουργικό Συμβούλιο. Στον αντίποδα ο Πρόεδρος του ΟΑΥ, Θωμάς Αντωνίου, δήλωσε πως με απογοήτευση έμαθε την επιστολή και έθεσε την παραίτησή του στη διάθεση του ΠτΔ. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2022 η Επιτροπή Διερεύνησης Ασυμβίβαστου, το πόρισμα της οποίας παραδόθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, εντόπισε τελικά ασυμβίβαστο, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αποδέχεται τελικά την παραίτηση Αντωνίου. Μέχρι και τον διορισμό του Σταύρου Μιχαήλ στη θέση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, στις 4 Οκτωβρίου, η κυβέρνηση αναζητούσε το κατάλληλο άτομο για τη θέση του Προέδρου του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας. Η θητεία του λήγει στις 8 Ιανου-

αρίου 2023. Ο νέος Πρόεδρος του ΟΑΥ δήλωσε από την πρώτη κιόλας μέρα πως προτεραιότητα του Οργανισμού είναι η βιωσιμότητα του ΓεΣΥ για το καλό του ασθενούς.

Στο μεταξύ, σε σίριαλ είχε εξελιχθεί και η ένταξη των ΤΑΕΠ ιδιωτικών νοσηλευτηρίων που είναι συμβεβλημένα με τον ΟΑΥ, στο ΓεΣΥ, για την οποία δόθηκε σχετική οδηγία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Κι ακόμη οι διαβουλεύσεις έχουν μακρύ δρόμο μέχρι τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας και των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων του ΓεΣΥ. Στόχος του ΟΑΥ ήταν, μέχρι το τέλος του χρόνου, η κάθε Επαρχία να αποκτήσει και δεύτερο Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών, πέραν αυτού που λειτουργεί στο επαρχιακό δημόσιο νοσοκομείο, και να επιτευχθεί αποσυμφόρηση των αντίστοιχων Τμημάτων των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Ο κύκλος των συνομιλιών είχε ανοίξει με το «Απολλώνιο» στη Λευκωσία και τον «Άγιο Ραφαήλ» στη Λάρνακα, ενώ στο πλάνο επρόκειτο να μπει και ο «Ευαγγελισμός» στην Επαρχία Πάφου.

Την ίδια ώρα, με θετικό πρόσημο στέφθηκε η εφαρμογή του προγράμματος απογευματινής λειτουργίας των εξωτερικών ιατρείων στα δημόσια νοσηλευτήρια.

Οι κόντρες, ωστόσο, με επίκεντρο το «ΓεΣΥ», όπως φαίνεται καλά κρατούν, καθώς αναμένουμε τα νέα επεισόδια το 2023.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΤΡΑΜΗΝΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Εντάσεις και διαφωνίες περιελάμβανε η χρονιά, όσον αφορά τον τομέα της παιδείας, με τους καθηγητές να είναι έτοιμοι να ανοίξουν ένα νέο μέτωπο με το Υπουργείο Παιδείας, με φόντο γι' ακόμη μια φορά τις εξετάσεις ανά τετράμηνο.

Η ΟΕΛΜΕΚ τον Ιούλιο είχε εκδώσει ανακοίνωση για τα μεγάλα προβλήματα που παρουσιάζει το σύστημα αξιολόγησης των μαθητών των εξετάσεων τετραμήνων, που εφαρμόστηκε σε όλο το φάσμα του Λυκείου και των Τεχνικών Σχολών. Οι εξετάσεις τετραμήνων παραμένουν, δήλωσε ο Υπουργός Παιδείας, Πρόδρομος Προδρόμου, ο οποίος επισήμανε πως ο θεσμός αυξάνει τους άριστους. Τον Δεκέμβριο, ο Υπουργός παρέθεσε μάλιστα και στοιχεία ως προς τους δείκτες αποτελεσματικότητάς τους. Ο όγκος της διδακτέας ύλης είναι ο λόγος διαμαρτυρίας των καθηγητών, οι οποίοι τόνιζαν πως δεν είναι εφάμιλλη του διδακτικού χρόνου, με αποτέλεσμα αυτή να μην μπορεί να εμπεδωθεί.

Ο πόλεμος, όμως, για το συγκεκριμένο θέμα φαίνεται πως θα απασχολήσει την κυπριακή κοινωνία και το 2023.

Μεταρρύθμιση Δικαιοσύνης

Στις 14 Ιουλίου 2022, η Ολομέλεια της Βουλής ψήφισε σε νόμο τα νομοσχέδια που αποτελούν μέρος ευρύτερων νομοθετικών ρυθμίσεων με τις οποίες επιδιώκεται η δικαστική μεταρρύθμιση. Τα νομοσχέδια «Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλα Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019» και «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019» ψηφίστηκαν ομόφωνα από τους 45 παρόντες βουλευτές.

Πρόκειται για δέσμη νομοσχεδίων για τροποποίηση του περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμου και νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, που αποσκοπούν στη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της δομής και της λειτουργίας των δικαστηρίων με την επαναλειτουργία των δύο ανωτάτων δικαστηρίων που προβλέπονται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας, ήτοι του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, την απονομή στα δύο αυτά δικαστήρια πρόσθετης δικαιοδοσίας τρίτου βαθμού, καθώς και την ίδρυση και λειτουργία Εφετείου με δευτεροβάθμια δικαιοδοσία για την εκδίκαση των εφέσεων.

Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση

Φωτιές άναψε στη Βουλή και η πρόταση Νόμου του προέδρου των Οικολόγων, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, για τη «Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση». Παρά το γεγονός ότι πέρασε από χίλια μύρια κύματα η υποχρεωτική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με την ανταλλαγή επιστολών ανάμεσα σε Υπουργό Παιδείας και Πρόεδρο της Βουλής, για τη συνταγματικότητα του Νόμου και παρά τη θυελλώδη συνεδρία της 2ας Δεκεμβρίου, οι βουλευτές ενέκριναν πλειοψηφικά τη σχετική πρόταση νόμου, ανταλλάζοντας ωστόσο χαρακτηρισμούς και προσβλητικές φράσεις που κατά κοινή ομολογία «αμαύρωσαν» τον «Ναό της Δημοκρατίας».

Ανακοίνωση της Προεδρίας της Δημοκρατίας στις 12 Δεκεμβρίου γνωστοποίησε πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχώρησε στην υπογραφή της νομοθεσίας που ψηφίστηκε στη Βουλή σχετικά με το θέμα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Χωρίς να παραγνωρίζει την ορθότητα της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, αναφέρει η ανακοίνωση, έλαβε υπόψη τις συμβατικές υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας ως απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού όσο και της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από Σεξουαλική Κακοποίηση, οι οποίες ρητά προβλέπουν την υποχρέωση του κράτους για παροχή πληροφοριών στα παιδιά στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τους κινδύνους σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης.

Ζέτα Αιμιλιανίδου: Ο θάνατός της πάγωσε την Κύπρο

Η χρονιά σημαδεύτηκε από ακόμη έναν θάνατο. Έναν θάνατο που στοίχισε πολύ.

Σαν κεραυνός εν αιθρία έπεσε η είδηση πως η Υπουργός Εργασίας, Ζέτα Αιμιλιανίδου, διακομίσθηκε επευσμένα, τα ξημερώματα της Δευτέρας, 16 Μαΐου, με αεροασθενοφόρο στην Ελλάδα και εισήχθη στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, λόγω σοβαρής υπαραχνοειδούς αιμορραγίας μετά από ρήξη ανευρύσματος εγκεφάλου.

Το Υπουργείο Υγείας ενημέρωνε πως «η Υπουργός Εργασίας Ζέτα Αιμιλιανίδου νοσηλεύεται σε κρίσιμη αλλά σταθερή κατάσταση, σε καταστολή, μετά από την πολύωρη χειρουργική επέμβαση, στην οποία υποβλήθηκε στο εξειδικευμένο ιατρικό κέντρο 'Υγεία' στην Αθήνα». Και συμπλήρωνε πως «η κατάσταση της υγείας της θα επαναξιολογείται τις επόμενες μέρες μετά την επέμβαση».

Ωστόσο οι μέρες περνούσαν, χωρίς κάποιο σημάδι βελτίωσης της υγείας της. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, ταξίδεψε στην Αθήνα, όπου έτυχε ενημέρωσης από τον θεράποντα ιατρό της.

Η κατάσταση της υγείας της Υπουργού «παραμένει κρίσιμη», ακούσαμε και διά στόματος του Προέδρου. «Είναι, δυστυχώς, από τις δύσκολες περιπτώσεις».

Στο πλευρό της Υπουργού, από την πρώτη στιγμή, στάθηκε και ο Υπουργός Υγείας, Μιχάλης Χατζηπαντέλας.

Τρεις εβδομάδες νοσηλείας στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας του νοσηλευτηρίου «Υγεία» της Αθήνας και η κατάστασή της παρέμεινε σοβαρή.

Υπενθυμίζεται ότι με απόφαση του Προέδρου Αναστασιάδη, τα καθήκοντα Υπουργού Εργασίας είχε αναλάβει προσωρινά ο ο Γιάννης Καρούσος, μέχρις ότου η Ζέτα γίνει καλά.

Κάτι που, δυστυχώς, δεν έγινε ποτέ.

Με βαθύτατη θλίψη η Προεδρία της Δημοκρατίας στις 6 Ιουνίου 2022 ανακοίνωσε ότι η Υπουργός Εργασίας

και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ζέτα Αιμιλιανίδου, απεβίωσε.

Η Υπουργός άφησε την τελευταία της πνοή στις 8.30 το βράδυ της 6ης Ιουνίου, σε ηλικία 68 ετών, στο Ιατρικό Κέντρο "Υγεία", στην Αθήνα, όπου νοσηλεύεται, μετά από ρήξη ανευρύσματος εγκεφάλου.

Η είδηση του θανάτου, ίσως, της πιο αγαπητής υπουργού, βύθισε στη θλίψη ολόκληρο το νησί.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση εξέφρασαν τα βαθύτατα συλλυπητήριά τους στην οικογένειά της, με ανακοίνωση που εξέδωσαν.

Το απόγευμα της Τετάρτης, 8 Ιουνίου, η σορός της Ζέτας Αιμιλιανίδου μεταφέρθηκε στην Κύπρο.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποφάσισε να αναστείλει όλες τις δημόσιες δραστηριότητές του μέχρι και την ημέρα της κηδείας, ενώ στη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, την ημέρα της μεταφοράς της σορού, λήφθηκαν αποφάσεις σχετικά με τις τιμές που απέδωσε το κράτος στην εκλιπούσα.

Συγκεκριμένα, οι σημαίες της Δημοκρατίας στο Προεδρικό Μέγαρο και στα Υπουργεία να κυματίζουν μεσίσιες.

Στην κηδεία της Ζέτας, της δικής μας Ζέτας, παρευρέθη εκτός από την πολιτική ηγεσία και τους αξιωματούχους του Κράτους, πλήθος κόσμου. Κόσμος που έσπευσε για το ύστατο χαιρετή στην αγαπημένη του Υπουργού.

As θυμηθούμε ποια ήταν η Υπουργός Εργασίας, Ζέτα Αιμιλιανίδου.

Πτυχιούχος νομικών σπουδών από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και κάτοχος διπλώματος "Marketing Management" του Cyprus Institute of Marketing. Ήταν εγγεγραμμένη δικηγόρος από το 1978.

Από το 2001 μέχρι το 2010 ήταν Διευθύντρια Τμήματος Τελωνείων και Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Διετέλεσε, επίσης, μέλος του Διοικητικού Συμ-

βουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου. Από το 2010 μέχρι το 2013 υπηρέτησε ως Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Ενέργειας και διετέλεσε, επίσης, Πρόεδρος του Ιδρύματος Ενέργειας Κύπρου και του Ειδικού Ταμείου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας.

Κατά τη διάρκεια της πολύχρονης υπηρεσίας της υπήρξε επικεφαλής της ομάδας που ετοίμασε την παρούσα Τελωνειακή Νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας και μέλος της ομάδας που σχεδίασε και ετοίμασε την περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νομοθεσία.

Ήταν η συγγραφέας του βιβλίου με τίτλο "Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στην Κύπρο", που εκδόθηκε το 1992, τη χρονιά που τέθηκε για πρώτη φορά σε ισχύ η περί ΦΠΑ Νομοθεσία. Ως Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Ενέργειας, είχε την ευθύνη ολοκλήρωσης του 2ου Γύρου Χορήγησης Αδειών Εξερεύνησης Υδρογονανθράκων σε Υπεράκτιες περιοχές της Κύπρου.

Στις 3 Απριλίου 2013 διορίστηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στη θέση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, θέση στην οποία υπηρέτησε μέχρι το τέλος της ζωής της.

Η Ζέτα Αιμιλιανίδου ήταν η Υπουργός που αγαπούσε τον άνθρωπο και δούλευε γι' αυτόν. Που πήγαινε στο γραφείο πρώτη και έφευγε τελευταία, που είχε έννοια της όσους δεν στάθηκαν ιδιαίτερα τυχεροί στη ζωή αυτή.

Αυτή ήταν η Ζέτα Αιμιλιανίδου!

ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑ

Σε θρίλερ εξελισσόταν το θέμα της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθ' όλη τη χρονιά, με ορισμένους Δήμους να μην αποδέχονται όσα προνοούσαν τα Νομοσχέδια.

Η Ολομέλεια της Βουλής, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας στις 3 Μαρτίου 2022, υπερψήφισε τα νομοσχέδια που προνοούν τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η ψήφιση εν τέλει της μεταρρύθμισης αποτελεί ιστορική ημέρα για την Κύπρο, καθώς μετά από πολλά χρόνια και διαβουλεύσεις επί διαβουλεύσεων η Ολομέλεια ενέκρινε τα τρία νομοσχέδια για τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα οποία δημιουργούνται συνολικά 20 Δήμοι σε ολόκληρη την Κύπρο.

Οι νέοι Δήμοι μοιράζονται ως εξής: Στη Λευκω-

σία δημιουργήθηκαν πέντε Δήμοι, στη Λεμεσό τέσσερεις, στη Λάρνακα πέντε, στην Πάφο τέσσερεις και στην Αμμόχωστο δύο.

Στην τελευταία, δηλαδή στην Αμμόχωστο, υπάρχει εκκρεμότητα. Την Τρίτη, 6 Δεκεμβρίου 2022, μήνες μετά την υπερψήφιση της νομοθεσίας για τη μεταρρύθμιση, κι ενώ στη Βουλή διεξαγόταν η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς, αργά το απόγευμα εκπρόσωποι Δήμων και Κοινοτήτων της ελεύθερης Αμμοχώστου συγκεντρώθηκαν έξω από το κτήριο της Βουλής, εκφράζοντας την απαίτησή τους να προχωρήσει το Σώμα στη διευθέτηση της εκκρεμότητας που αφορά στη λήψη απόφασης για τον καθορισμό επικεφαλής του συντονιστικού συμβουλίου για τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην επαρχία Αμμοχώστου, όπως προβλέπει η νομοθεσία που ψηφίστηκε τον περασμένο Μάρτιο.

Το αστυνομικό καλεντάρι του 2022

ΤΟ ΚΑΖΑΝΙ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΙΑ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ, ΠΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΦΘΗΚΕ 17 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ, ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ

ΘΕΚΛΑ ΚΑΚΚΟΥΡΑ

Ο άνευ προηγουμένου αποκαλύψεις για την κατάσταση που επικρατεί στις Κεντρικές Φυλακές, κυριαρχούν σε μεγάλο βαθμό στη φετινή ανασκόπηση του αστυνομικού ρεπορτάζ. Από τα εγκλήματα που συγκλόνισαν την κυπριακή κοινή γνώμη το 2022 ήταν η υπόθεση στην κοινότητα Πύργος της επαρχίας Λεμεσού, όταν 59χρονος έθεσε φωτιά στο σαλόνι της οικίας του 79χρονου θείου του, με αποτέλεσμα ο ηλικιωμένος να καεί ζωντανός, και λίγες ημέρες αργότερα να καταλήξει και η 73χρονη γειτόνισσα που βρισκόταν εντός της οικίας.

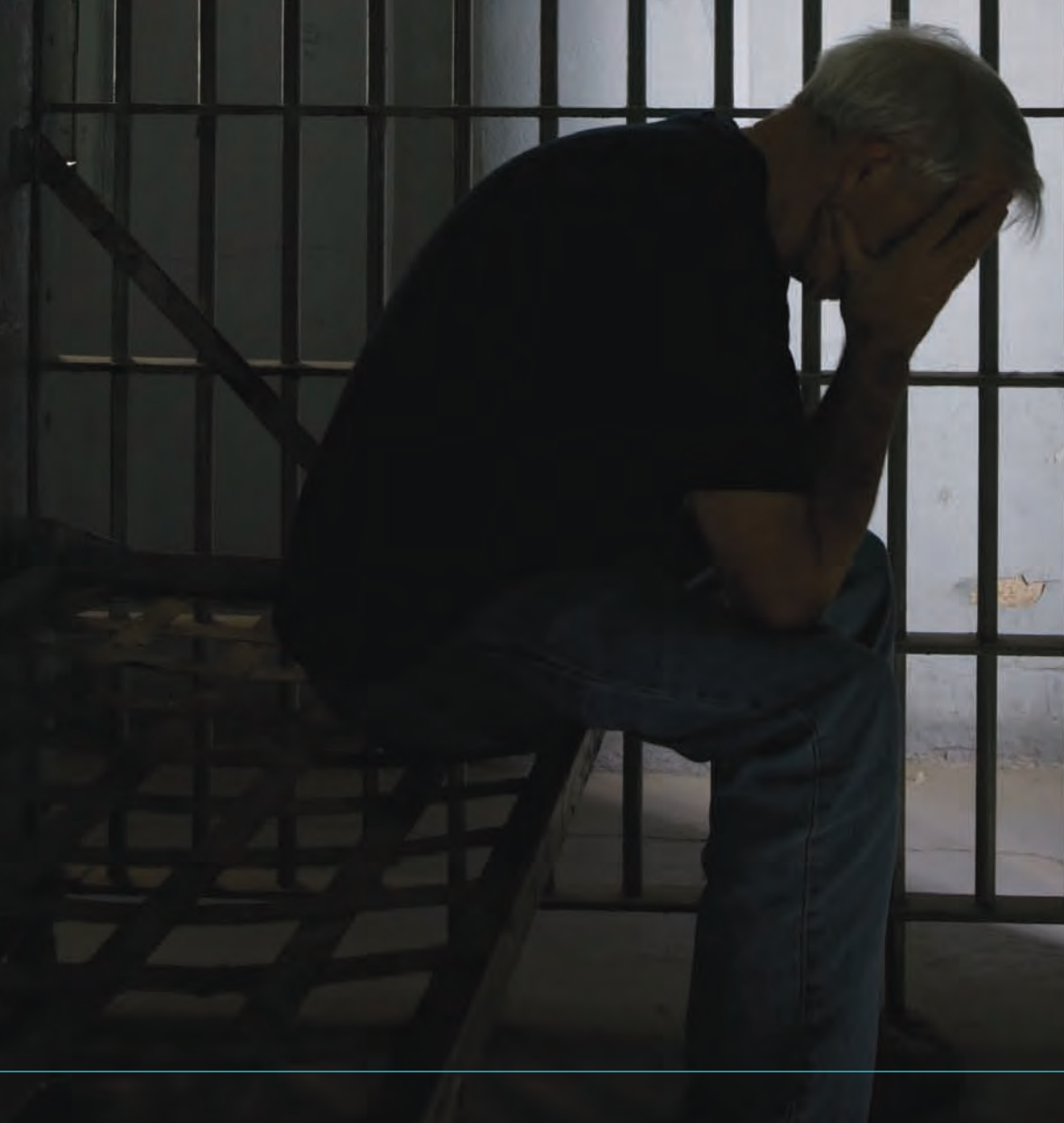
Την ίδια ώρα, γι' ακόμη μια χρονιά μάλιστα αποτελούν τα τροχαία δυστυχήματα, με τα θύματα να είναι κυρίως νεαρά άτομα. Η Αστυνομία από την πλευρά

της, με τη χρήση των σταθερών και κινητών καμερών, που τέθηκαν επίσημα σε λειτουργία το 2022, προσπαθεί να μειώσει τον αριθμό των τροχαίων.

Επιπλέον στο αστυνομικό ρεπορτάζ συγκαταλέγεται και η βία στα γήπεδα, με την κάρτα φιλάθλου να μπάζει, σύμφωνα με τα επεισόδια που καταγράφηκαν την ποδοσφαιρική χρονιά 2022-2023.

Αναφορά γίνεται και στο λογισμικό παρακολούθησης Predator αλλά και στην προκαταρκτική έκθεση της PEGA, που παρουσιάζει την Κύπρο ως κόμβο εξαγωγών για τη βιομηχανία παρακολουθήσεων.

Η ανασκόπηση κλείνει με την υπόθεση του εθνοφρουρού Θανάση Νικολάου, που με τους αγώνες της μητέρας του ξεσκεπάστηκε η αλήθεια, όμως δεν υπήρξε τιμωρία για τους ενόχους.

Αποκαλύψεις που «καίνε» τις Κεντρικές Φυλακές

Πρωτοφανείς για τα κυπριακά δεδομένα ήταν οι καταγγελίες στις οποίες προέβη η Διευθύντρια των Κεντρικών Φυλακών, Άννα Αριστοτέλους, η οποία υποστήριξε ότι Ανώτερος Αξιωματικός της Αστυνομίας παρότρυνε βαρυσυναιτίτη στις Κεντρικές Φυλακές να εξασφαλίσει βίντεο από την προσωπική της ζωή, με σκοπό να την πλήξει.

Η επικοινωνία του αξιωματικού με τον βαρυσυναιτίτη γινόταν μέσω κινητών τηλεφώνων και η παρότρυνση φαίνεται πως ήταν έναντι ανταλλαγμάτων.

Στις 20 Ιουνίου η κ. Αριστοτέλους κατέθεσε επίσημα την καταγγελία της στον Γενικό Εισαγγελέα, Γιώργο Σαββίδη, με τον ίδιο στη συνέχεια να διορίζει τον δικηγόρο Αχιλλέα Αιμιλιανίδη ως ποινικό ανακριτή για να διερευνήσει τις καταγγελίες της Διευθύντριας των Κεντρικών Φυλακών.

Περίπου ένα μήνα αργότερα, το «Σίγμα» μετά από μαρτυρίες και έρευνα αποκάλυψε πληροφορίες που αφορούσαν την εισαγωγή, πώληση και χρήση ναρκωτικών ουσιών στο σωφρονιστικό Ίδρυμα. Η δημοσιογραφική έρευνα αποκάλυπτε καταδίκους να κάνουν χρήση ναρκωτικών, διακίνηση χρημάτων και ανεξέλεγκτη χρήση κινητών τηλεφώνων.

Μεταξύ άλλων στην υπόθεση αναμείχθηκε και ο ισοβίτης Δημήτρης Μαμαλικόπουλος, ο οποίος κατονομάστηκε ως ο ηθικός αυτουργός για τις απόπειρες φόνου του Κρητικού και του «Μαύρου». Το Κακούργιοδικείο τον έκρινε ένοχο στην κατηγορία ότι ήταν το πρόσωπο που κατάφερε μέσα από τις φυλακές να εφοδιάσει τον εκτελεστή με οπλισμό και πυρομαχικά και του έδινε πληροφορίες για τις κινήσεις των δύο προσώπων. Ο ίδιος χαρακτήρισε την απόφαση γελοία και μια καλοστημένη σκευωρία, που σκοπό είχε, όπως ο ίδιος ανέφερε, να πλήξει τη Διευθύντρια των Κεντρικών Φυλακών, Άννα Αριστοτέλους.

Στον απόηχο των αποκαλύψεων του «Σίγμα» και των καταγγελιών της Διευθύντριας των Φυλακών, ο

Αναπληρωτής Γενικός Εισαγγελέας, Σάββας Αγγελίδης, διόρισε 4 ποινικούς ανακριτές προκειμένου να διερευνήσουν το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων εντός των Φυλακών, με αποτέλεσμα να «τρέχουν» δύο παράλληλες έρευνες αναφορικά με τα τεκταινόμενα εντός των φυλακών.

Στις 15 Σεπτεμβρίου παραδόθηκε το πόρισμα του Αχιλλέα Αιμιλιανίδη για τις καταγγελίες της Διευθύντριας των Φυλακών κατά του Ανώτερου Αξιωματικού της Αστυνομίας, με τον Γενικό Εισαγγελέα να δηλώνει ότι θα αξιολογήσει το πόρισμα και το μαρτυρικό υλικό, για να αποφασισθεί κατά πόσον ενδείκνυται η λήψη οποιωνδήποτε περαιτέρω μέτρων. Στις 4 Νοεμβρίου παραδόθηκε το πόρισμα στους επικεφαλής της Νομικής Υπηρεσίας από τους τέσσερις ποινικούς ανακριτές, και οι όροι εντολής ήταν η διεξαγωγή ποινικής ανάκρισης, αναφορικά με το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων υπό οποιουδήποτε προσώπου, σε σχέση με τη μεταφορά και χρήση κινητών τηλεφώνων εντός των Φυλακών και τη διάπραξη αδικημάτων μέσω αυτών, τη μεταφορά, διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών και τη διάπραξη άλλων αδικημάτων εντός των Φυλακών.

Το κουβάρι μπλέχτηκε περισσότερο όταν στις 27 Οκτωβρίου εντοπίστηκε νεκρός στις Κεντρικές Φυλακές ο 41χρονος Τουρκοκύπριος Tansu Cidan. Ο κρατούμενος βρέθηκε από συγκατοούμενους του αναίσθητος στο κελί του και αμέσως ειδοποιήθηκαν μέλη του προσωπικού μαζί με νοσηλευτές, οι οποίοι έσπευσαν στο μέρος παρέχοντας τις πρώτες βοήθειες, μέχρι την άφιξη του ασθενοφόρου, ωστόσο, παρά τις προσπάθειες, δεν είχε ανανήψει. Ο 41χρονος δέχτηκε φονική επίθεση με αιχμηρό αντικείμενο από συγκατοούμενό του.

Για τη δολοφονία του 41χρονου παραπέμφθηκαν σε απευθείας δίκη ενώπιον Κακούργιοδικείου συνολικά

επτά πρόσωπα, τέσσερις κρατούμενοι και τρεις δεσμοφύλακες.

Οι τρεις δεσμοφύλακες αφέθηκαν ελεύθεροι υπό όρους και με προσωπική εγγύηση ύψους 20 χιλιάδων ευρώ.

Ο Τούρκος βασικός ύποπτος, ο οποίος θα βρεθεί στο εδώλιο για την κατηγορία φόνου εκ προμελέτης, ζήτησε όπως εκτίσει την κράτησή του στις Κεντρικές Φυλακές.

Οι δύο δεσμοφύλακες που ήταν καθήκον το βράδυ που έπεσε νεκρός ο 41χρονος αντιμετωπίζουν τα αδικήματα της ανθρωποκτονίας, παραμέλησης υπηρεσιακού καθήκοντος και πρόκλησης θανάτου εξ αμελείας, ενώ ο τρίτος δεσμοφύλακας, που ήταν υπεύθυνος βάρδιας, αντιμετωπίζει δύο κατηγορίες, αυτές της παραμέλησης υπηρεσιακού καθήκοντος και πρόκλησης θανάτου εξ αμελείας.

Πέρα από τον βασικό ύποπτο, οι άλλοι δύο κρατούμενοι αντιμετωπίζουν τα αδικήματα της ανθρωποκτονίας και παράνομης κατοχής ελεγχόμενου φαρμάκου τάξεως Α', μεθαμφεταμίνης, και ο τέταρτος είναι ένοχος για παράνομη κατοχή και προμήθεια ναρκωτικών τάξεως Α' και Β'.

Εντύπωση προκάλεσε η ανακοίνωση που εξέδωσαν στις 25 Νοεμβρίου ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, για το πόρισμα των τεσσάρων ανεξάρτητων ποινικών ανακριτών για τη διάπραξη ποινικών αδικημάτων εντός των φυλακών.

Μέσα από τη μελέτη του πορίσματος διαπίστωσαν ότι είναι ανεπαρκή και αναποτελεσματικά τα μέτρα από τη Διεύθυνση των Κεντρικών Φυλακών και ανεξέλεγκτη και επικίνδυνη η κατάσταση εντός του σωφρονιστικού συστήματος.

Επιπλέον στην ανακοίνωση υποδεικνύουν στις αρμόδιες Αρχές την αδήριτη ανάγκη για λήψη δραστικών και άμεσων μέτρων προς προστασία όλων των πολιτών εντός και εκτός των Φυλακών, εκφράζοντας δημόσια την έντονη έγνοια και ανησυχία για την κατάσταση όπως διαμορφώνεται.

Η μία εξέλιξη διαδεχόταν την άλλη στο ζήτημα των Κεντρικών Φυλακών μέχρι το τέλος του έτους. Η απόφαση της Νομικής Υπηρεσίας να μην ασκήσει ποινική δίωξη κατά του κ. Κατσουντωτού, είχε ως αποτέλεσμα, οι Φυλακές να μείνουν ακέφαλες.

Άννα Αριστοτέλους και Αθηνά Δημητρίου ζήτησαν τη μετακίνησή τους από το σωφρονιστικό ίδρυμα, επικαλούμενες θέματα προσωπικής ασφάλειας.

Τραγωδίες που συγκλόνισαν το 2022 την Κύπρο

Εκτός από τη δολοφονία του 41χρονου Τουρκοκύπριου εντός των Κεντρικών Φυλακών, ακόμη 4 συγκλονιστικά εγκλήματα σημειώθηκαν στην Κύπρο το 2022.

Το πρώτο έγκλημα που σημειώθηκε το 2022 ήταν στις 6 Ιουνίου, όταν 84χρονος μετέβη στην Αστυνομία και ανέφερε ότι σκότωσε τη γυναίκα του, κτυπώντας την στο κεφάλι με ένα σφυρί, ενώ βρισκόταν στην αυλή της οικίας τους, στην περιοχή Αγίου Ιωάννη. Το θύμα ήταν η 82χρονη Γιωργούλλα Χαραλάμπους, της οποίας ο θάνατος ηροκλήθηκε από βαρύτατη κρανιοεγκεφαλική κάκωση.

Δύο ημέρες αργότερα, ακόμη μια οικογενειακή τραγωδία εκτυλίχθηκε στην κοινότητα Πύργος της επαρχίας Λεμεσού. Συγκεκριμένα, 59χρονος έθεσε φωτιά στο σαλόνι της οικίας του 79χρονου θείου του, με αποτέλεσμα ο ηλικιωμένος να καεί ζωντανός. Εντός της οικίας βρισκόταν επίσης ακόμη δύο γυναίκες, που έφεραν σοβαρά εγκαύματα, η 73χρονη γειτόνισσα και η 78χρονη σύζυγος του θύματος. Ο δράστης εντοπίστηκε νεκρός σε ανοικτό χώρο, ένα χιλιόμετρο από τη σκηνή, φέροντας τραύμα από πυροβόλο όπλο στο κεφάλι. Ένα μήνα αργότερα απεβίωσε και η 73χρονη γειτόνισσα, η οποία νοσηλευόταν διασωληνωμένη στην Κλινική Εγκαυμάτων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Προς το τέλος του καλοκαιριού, και συγκεκριμένα στις 30 Αυγούστου, την ειδησεογραφία απασχόλησε ακόμη μία δολοφονία, όταν πωλητής εντόπισε νεκρή γυναίκα σε εγκαταλελειμμένη οικία στη Λευκωσία.

Το θύμα ήταν η 55χρονη Liliana Niteanu, από τη Ρουμανία, ενώ για τον θάνατό της συνελήφθη 64χρονος. Η 55χρονη βρήκε τραγικό θάνατο όταν μαχαιρώθηκε επανειλημμένα μετά από καβγά με τον 64χρονο, ο οποίος ομολόγησε ότι την σκότωσε.

Και ο Σεπτέμβριος όμως στιγματίστηκε από ένα έγκλημα, όταν 36χρονος Σύριος δέχθηκε επίθεση από συμπατριώτες του. Μιάμιση ώρα μετά τα μεσάνυχτα της 27ης Σεπτεμβρίου, ομάδα αγνώστων προσώπων εισήλθε στο διαμέρισμα του θύματος, το οποίο βρισκόταν στο κέντρο της Πάφου, παραβιάζοντας την πόρτα εισόδου. Ακολούθως τον χτύπησαν με βαριά αντικείμενα, προκαλώντας του βαρύτατη κρανιοεγκεφαλική κάκωση. Το θύμα είχε υποβληθεί μετά την επίθεση σε χειρουργική επέμβαση. Λίγες ημέρες μετά την επίθεση που δέχθηκε, ο 36χρονος Σύριος κατέληξε στη μονάδα εντατικής θεραπείας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

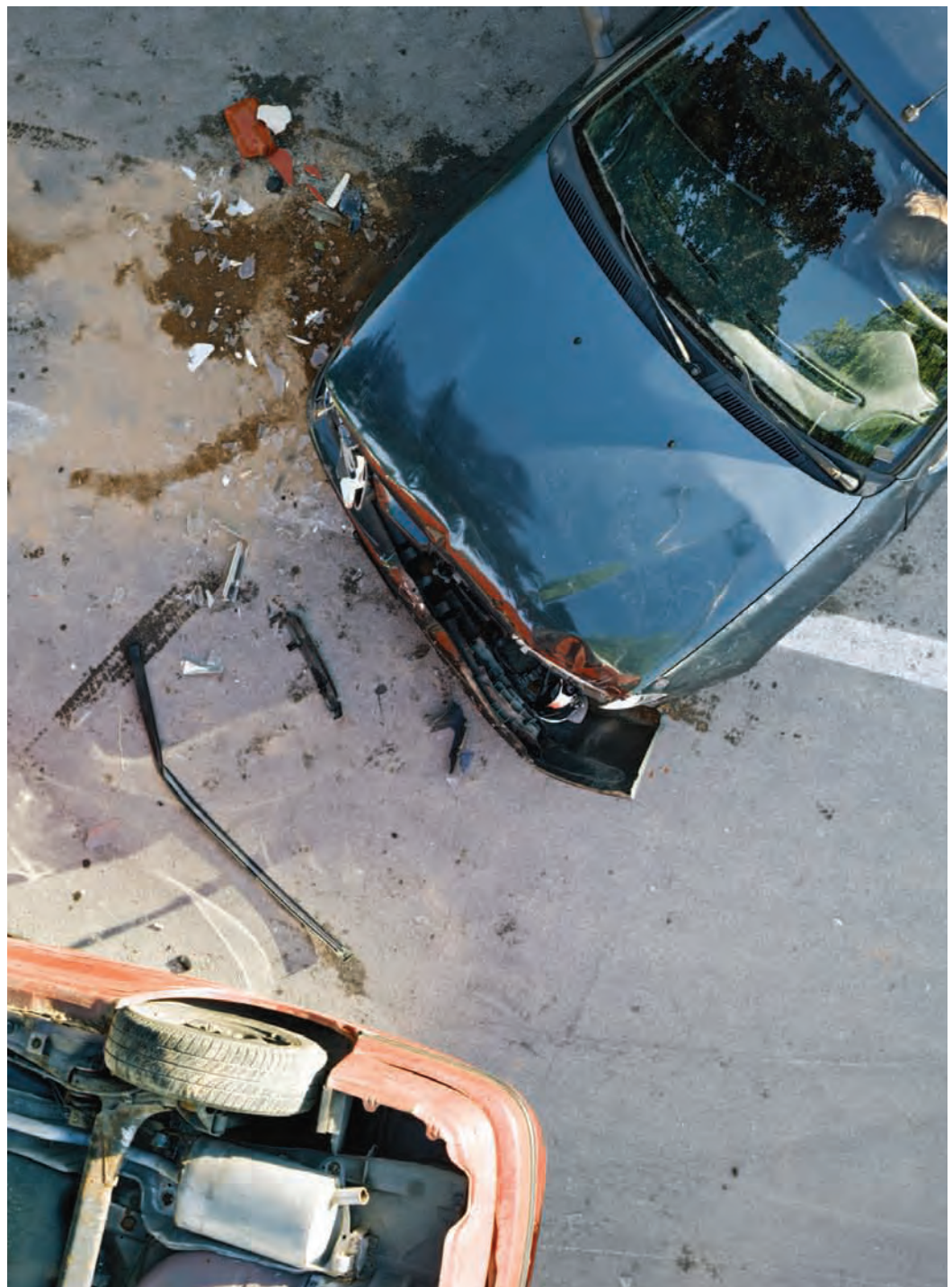
Ανοικτή πληγή τα θανατηφόρα τροχαία

Ανοικτή πληγή εξακολουθούν να παραμένουν τα θανατηφόρα τροχαία στην Κύπρο, με 36 νεκρούς σε 34 θανατηφόρες συγκρούσεις, σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας έως τις 30 Νοεμβρίου του 2022.

Ανήμερα την Πρωτοχρονιά σημειώνεται η πρώτη τραγωδία του έτους, με θύμα την 20χρονη Γαβριέλλα. Το τροχαίο σημειώθηκε όταν το αυτοκίνητο που οδηγούσε 24χρονος έχοντας ως συνεπιβάτιδα την 20χρονη, στον παλιό δρόμο Αθηνέου - Αραδίπου, παρεξέκλινε της πορείας του, εισήλθε σε χαντάκι και, αφού σύρθηκε για 50 περίπου μέτρα, επανήλθε στον δρόμο και συγκρούστηκε με αυτοκίνητο που κινείτο στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας. Από τη σύγκρουση οι δύο νεαροί εκτινάχθηκαν από το όχημα, με αποτέλεσμα να χάσει τη ζωή της η 20χρονη Γαβριέλλα. Οκτώ ημέρες αργότερα, τραγικό θάνατο έμελλε να βρουν δύο νεαροί μουσικοί. Ο Αβραάμ Αλεξάνδρου, 26 ετών και ο Πρόδρομος Θεμιστοκλέους, 24 ετών, μουσικοί οι οποίοι κατευθύνονταν στην Πάφο για να παίξουν μουσική σε υποστατικό, βρήκα τραγικό θάνατο όταν το όχημα όπου επέβαιναν, με οδηγό

28χρονη, προσέκρουσε σε προστατευτικό κιγκλίδωμα και ακολούθως λεωφορείο που ακολουθούσε, συγκρούστηκε βίαια με το ακινητοποιημένο όχημα. Θλίψη σκόρπισε η είδηση θανάτου του 7χρονου Σέργιου δέκα ημέρες μετά το τροχαίο που σημειώθηκε στις 26 Απριλίου στη Λεμεσό. Ο 7χρονος Σέργιος Αρζουμανίδης ήταν συνοδηγός στην τρίτροχη μοτοσικλέτα που οδηγούσε ο 43χρονος Dmitrii Polishchuk, ο οποίος επίσης εξέπνευσε λίγη ώρα μετά το τροχαίο.

Μια ακόμη τραγωδία σημειώθηκε στις 4 Μαΐου, με θύμα 46χρονη Σουηδέζα, που βρισκόταν στην Κύπρο με την 5χρονη κόρη της για διακοπές. Η 46χρονη έχασε τη ζωή της όταν παρασύρθηκε από όχημα τύπου buggy, την ώρα που διασαύρωνε τον δρόμο σε διάβαση πεζών. Η 46χρονη Camilla Christina Ramdahl είχε αφήσει την 5χρονη κορούλα της υπό την επίβλεψη άλλης γυναίκας, η οποία εργάζεται στο ξενοδοχείο όπου διέμεναν, για να μεταβεί σε κατάστημα να ψωνίσει κάποια πράγματα που χρειαζόταν και δεν επέστρεψε ποτέ.

Κάμερες τροχαίας: Αναψε 150.000 φορές το φλας

Την υπέρβαση του ορίου ταχύτητας καταδεικνύουν τα στοιχεία από την Αστυνομία σχετικά με τα περιστατικά που έχουν καταγραφεί από τις σταθερές και κινητές κάμερες στην Κύπρο.

Από την 1η Ιανουαρίου 2022 ξεκίνησε η καταγραφή παραβάσεων του κώδικα οδικής κυκλοφορίας από τέσσερις σταθερές και τέσσερις κινητές κάμερες. Σύμφωνα με την Αστυνομία, μέχρι το τέλος Νοεμβρίου έχουν καταγραφεί 150.000 περιστατικά για πιθανές καταγγελίες από το σύστημα φωτοεισιδήμ-

αυσης (σταθερές και κινητές κάμερες).

Σημειώνεται ότι, με την ολοκλήρωση όλων των φάσεων εγκατάστασης καμερών, θα υπάρχουν στους κυπριακούς δρόμους 90 σταθερές κάμερες και 20 κινητές. Στην α' φάση θα εγκατασταθούν 20 σταθερές κάμερες και ακόμη 16 κινητές, οι οποίες θα πρέπει να δοθούν σε λειτουργία μέχρι τον Ιανουάριο του 2023. Στη δεύτερη φάση, που θα ακολουθήσει της πρώτης, θα εγκατασταθούν άλλες 66 σταθερές κάμερες.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΥΠΟΚΛΟΠΩΝ

Το 2022 η υπόθεση επανήλθε στο προσκήνιο, όταν αποκαλύφθηκε πως ο πρόεδρος του ΚΙ-ΝΑΛ/ΠΑΣΟΚ, Νίκος Ανδρουλάκης και ο δημοσιογράφος Θανάσης Κουκάκης παρακολουθούνταν μέσω της χρήσης του λογισμικού Predator.

Πρόκειται για κακόβουλο λογισμικό, το οποίο εμπορεύεται η εταιρεία Intellexa, η οποία, πριν μεταφέρει τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, είχε έδρα την Κύπρο.

Η εν λόγω εταιρεία ελέγχεται από τον γνωστό στο κυπριακό κοινό Ισραηλινό πρώην κατάσκοπο, Ταλ Ντίλιαν, οι δραστηριότητες του οποίου απασχόλησαν το κυπριακό πολιτικό σύστημα, αλλά και τις αστυνομικές Αρχές της Κύπρου το 2019.

Την εποχή εκείνη ξεκίνησαν έρευνες για την εισαγωγή στο νησί ενός μαύρου βαν, το οποίο μπορούσε να υποκλέψει δεδομένα από κινητά τηλέφωνα. Η κατάληξη της υπόθεσης ήταν η απλή επιβολή προστίμου ύψους 925 χιλιάδων ευρώ σε εταιρεία συνδεδεμένη με τον Ταλ Ντίλιαν. Ωστόσο ο ίδιος ο Ντίλιαν δεν πέρασε ποτέ από δίκη, αφού ο Γενικός Εισαγγελέας της Κύπρου αποφάσισε την αναστολή της ποινικής του δίωξης, για λόγους που δεν εξηγήθηκαν ποτέ. Την ίδια ώρα, η προκαταρκτική έκθεση της PEGA, που δημοσιεύθηκε στις 14 Νοεμβρίου,

παρουσιάζει την Κύπρο ως κόμβο εξαγωγών για τη βιομηχανία παρακολουθήσεων, διαφεύδοντας τους σχετικούς ισχυρισμούς της Κυβέρνησης περί του αντιθέτου. Περιλαμβάνεται μάλιστα εκτενής αναφορά στην υπόθεση με το μαύρο βαν και αφήνονται σαφείς αιχμές για κουκούλωμα της υπόθεσης.

Από τις 159 σελίδες του προσχεδίου, ειδικό κεφάλαιο 13 σελίδων αφιερώνεται στην Κύπρο και στα ευρήματα της αποστολής που βρέθηκε στην Κύπρο και στην Ελλάδα στο πλαίσιο της διερεύνησης καταγγελιών για παρακολουθήσεις στην Ελλάδα με τη χρήση του λογισμικού Predator.

Τα κενά της κάρτας φιλάθλου αποκάλυψε η επιστροφή των οργανωμένων

Μετά από τέσσερα χρόνια η επιστροφή των οργανωμένων ξεσκέπασε τα προβλήματα στην εφαρμογή της κάρτας φιλάθλων και φανέρωσε κενά και αδυναμίες.

Την περσινή αγωνιστική περίοδο καταγράφηκαν 43 συλλήψεις σε σύνολο 22 αγώνων. Αυτά τα περιστατικά βίας καταχωρήθηκαν στο δικαστήριο και 10 από αυτές τις υποθέσεις καταδικάστηκαν. Επιπλέον επιβλήθηκαν 12 διατάγματα αποκλεισμού από τα γήπεδα.

Φέτος και μέχρι το τέλος Νοεμβρίου καταγράφηκαν συνολικά 30 συλλήψεις, με τα περιστατικά να θεωρούνται αυξημένα.

Λόγω των σοβαρών επεισοδίων που σημειώθηκαν στους αγωνιστικούς χώρους αποφασίστηκε για πρώτη φορά η απαγόρευση μετακίνησης φιλάθλων. Οι πρώτες ομάδες που τιμωρήθηκαν είναι ο ΑΠΟΕΛ, η Ανόρθωση, ο Απόλλωνας και η ΑΕΛ.

Ατιμώρητοι οι δολοφόνοι του Θανάση 17 χρόνια μετά το έγκλημα

Μια υπόθεση που απασχόλησε επί μακρόν την επικαιρότητα ήταν αυτή του 26χρονου εθνοφρουρού Θανάση Νικολάου, ο οποίος εντοπίστηκε νεκρός το 2005 κάτω από την γέφυρα της Άλασσας.

Φέτος συμπληρώθηκαν δεκαεπτά χρόνια από τον θάνατό του, με την οικογένειά του να παλεύει για να αποδοθεί δικαιοσύνη και να τιμωρηθούν οι δολοφόνοι.

Τον Σεπτέμβριο του 2022 παραδόθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα το πόρισμα από τους ανεξάρτητους ποινικούς ανακριτές Σάββα Μάτσα και Αντώνη Αλεξόπουλο.

Υπενθυμίζεται ότι ο θάνατος του εθνοφρουρού είχε αρχικά αποδοθεί σε αυτοχειρία, ωστόσο η έρευνα κατέδειξε ότι πρόκειται για δολοφονία διά στραγγαλισμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία, ο Θανάσης δολοφονήθηκε σε παραλιακή περιοχή και μεταφέρθηκε στον χώρο όπου βρέθηκε νεκρός.

Μετά το πόρισμα ο ιατροδικαστής Πανίκος Σταυριανός, που είχε διενεργήσει αυτοψία στη σορό του άτυχου εθνοφρουρού το 2005, απέστειλε επιστολή προς την Επιτροπή Αξιολόγησης Κινδύνου του Αρχηγείου Αστυνομίας, στην οποία έθετε θέμα ασφάλειας του ίδιου μετά τα όσα είδαν το φως της δημοσιότητας.

Στις 19 Οκτωβρίου ο Γενικός Εισαγγελέας Γιώργος Σαββίδης ανακοίνωσε ότι οι ανακριτές έχουν στη διάθεσή τους χρονικό περιθώριο τριών μηνών για ολοκλήρωση των ερευνών και εξήγγειλε στενή συνεργασία μεταξύ Αστυνομίας, Νομικής Υπηρεσίας και οικογένειας, προκειμένου να διαλευκανθεί πλήρως η υπόθεση.

Η Κυπριακή ΑΟΖ βγαίνει από την καραντίνα

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ 2022 – ΠΩΣ Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Το 2022 αποτελεί τη χρονιά κατά την οποία η Κυπριακή ΑΟΖ βγαίνει από την «ενεργειακή καραντίνα» μετά από μια στασιμότητα περίπου 2 ετών. Με φόντο τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και τις ενεργειακές επιπτώσεις στην ΕΕ, τα αποθέματα φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσόγειου αλλά και έργα όπως ο αγωγός EastMed, τα τερματικά υγροποίησης και το EuroAsian Interconnector αποκτούν ιδιαίτερη σημασία για την ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης. Σε τοπικό επίπεδο, ασφυξία προκαλεί το αυξημένο κόστος του ηλεκτρισμού σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Οι εξωφρενικές ανατιμήσεις στο ρεύμα το 2022 έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο, με τους προϋπολογισμούς των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών να ξεφεύγουν για τα καλά. Οι λογαριασμοί ρεύματος τον τελευταίο χρόνο έχουν αυξηθεί 70%.

Το μήνυμα της Τουρκίας

Πριν ακόμη καλά-καλά υποδεχτούμε το 2022, η Τουρκία φρόντισε να ξεκαθαρίσει εκ νέου το πλαίσιο των διεκδικήσεών της στην Ανατολική Μεσόγειο. Λίγο πριν την Πρωτοχρονιά ο Τούρκος Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν έστειλε ευχετήριο μήνυμα στον Υπουργό Άμυνας της χώρας, Χουλουσί Ακάρ, ο οποίος βρισκόταν στο αεροσκάφος «Güney» που πετούσε πάνω από την Ανατολική Μεσόγειο. Το μήνυμά του Ακάρ ήταν «Ο τουρκικός και ο ελληνικός λαός μπορούν να επωφεληθούν και οι δύο από τον πλούτο της περιοχής [...]. Συνεχίζουμε τις προσπάθειές μας για τη λύση στο Κυπριακό. Η Κύπρος είναι εθνική μας υπόθεση». Τις επόμενες μέρες γνωστοποιήθηκε ότι η Άγκυρα κατήγγειλε στα Ηνωμένα Έθνη την Κυπριακή Δημοκρατία για τις γεωτρήσεις στα οικόπεδα 5-10 της ΑΟΖ, που διενεργούσε η κοινοπραξία Exxon Mobil-Qatar Petroleum σε περιοχές τις οποίες η Άγκυρα χαρακτηρίζει ως τουρκική υφαλοκρηπίδα.

Τα παιχνίδια ΗΠΑ με EastMed

Τον Ιανουάριο το Στέιτ Ντιπάρτμεντ αναγκάζεται να προβεί σε διευκρινίσεις αναφορικά με ένα non paper, το οποίο κυκλοφόρησε και διατύπωνε τις επιφυλάξεις των ΗΠΑ σχετικά με την οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα του αγωγού φυσικού αερίου EastMed.

Οι ΗΠΑ δήλωσαν ότι παραμένουν δεσμευμένες στο σχήμα περιφερειακής συνεργασίας 3+1 και ότι θεωρούν την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης ζήτημα εθνικής ασφάλειας. Ωστόσο τονίστηκε πως η Ουάσιγκτον δίνει έμφαση στις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, που θα προετοιμάσουν την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου για τη μετάβαση στη νέα ενεργειακή εποχή. Η πιο πάνω δήλωση προκάλεσε έντονο προβληματισμό αναφορικά με τις προθέσεις της Ουάσιγκτον στην περιοχή.

Κατά του αγωγού τάσσεται εμμέσως και ο Υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης, ο οποίος σε δηλώσεις αναφέρει πως ο ίδιος πάντα έβλεπε

τον EastMed «ως εργαλείο δημιουργίας προβλημάτων» και συμπληρώνει πως «η έρευνα οικονομικής βιωσιμότητας θα δείξει αν ο EastMed είναι πραγματοποιήσιμος».

Ο σύμβουλος ενεργειακής ασφάλειας του Στέιτ Ντιπάρτμεντ Άμος Χοκστάιν αρνήθηκε κατηγορηματικά ότι ήταν οι αντιδράσεις της Τουρκίας που οδήγησαν τις ΗΠΑ να αποσύρουν τη στήριξή τους στον αγωγό EastMed και άφησε «ανοικτό παράθυρο» για μικρότερους αγωγούς, που θα συνδέουν δύο χώρες μεταξύ τους, όπως συγκεκριμένα την Ελλάδα με την Αίγυπτο.

Τουρκικά και ισραηλινά ΜΜΕ αρχίζουν να επαναφέρουν σενάρια κατασκευής αγωγού Τουρκίας - Ισραήλ.

Σε μια παράλληλη εξέλιξη η Κομισιόν εγκρίνει χρηματοδότηση ύψους 657 εκατομμυρίων ευρώ για την κατασκευή του έργου EuroAsia Interconnector, στο πλαίσιο του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (Connecting Europe Facility - CEF).

Άνοιγμα Τουρκίας σε Ισραήλ

Ο Τούρκος Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν πραγματοποιεί τον Μάρτιο επίσκεψη προς το Ισραήλ μετά από χρόνια και δηλώνει πρόθυμος για ενεργειακή συνεργασία με το Τελ Αβίβ, ενώ παράλληλα ο κατοκικός ηγέτης Ερσίν Τατάρ εκφράζει την επιθυμία του το φυσικό αέριο Ισραήλ-Αιγύπτου να περάσει από τα κατεχόμενα με κατεύθυνση την Τουρκία.

Η Αμερικανίδα Βοηθός Υπουργός Εξωτερικών Βικτόρια Νούλαντ δηλώνει στη «Χουριέτ» πως θα χρειαστεί να γίνουν νέες ανακαλύψεις αερίου και νέοι αγωγοί στην Ανατολική Μεσόγειο, προσθέτοντας ότι «είναι προς το συμφέρον μας να έχουμε ισχυρές σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και Ισραήλ».

Κατά την επίσκεψή της στην Κύπρο αρχές Απριλίου και ερωτηθείσα αν ο αγωγός EastMed έχει σημασία μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η κ. Νούλαντ είπε πως «η ιδέα εκεί είναι να δημιουργηθεί ένας πολύ μακρύς αγωγός σε πολύ βαθιά νερά σε διάστημα περίπου 10 ετών και πιστεύουμε ότι αυτό είναι πολύ ακριβό, μη οικονομικά βιώσιμο και θα διαρκέσει πάρα πολύ».

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης αναφέρει πως ουδείς εμποδίζει την Τουρκία να έχει λόγο και ρόλο στα ενεργειακά θέματα της Μεσογείου, αν και εφόσον βεβαίως συνομολογήσει με την Κυπριακή Δημοκρατία τις διαχωριστικές γραμμές της ΑΟΖ εκάστης των δύο χωρών.

Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και αλλαγή παιχνιδιού

Τον Φεβρουάριο τα αποθέματα στις εγκαταστάσεις υπόγειας αποθήκευσης φυσικού αερίου (UGS) στην Ευρώπη βρίσκονται στα ελάχιστα ιστορικά γι' αυτήν την εποχή. Όταν αρχίζουν να μαζεύονται τα μαύρα σύννεφα του πολέμου πάνω από την Ουκρανία, η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε συνομιλίες με τις Ηνωμένες Πολιτείες και άλλους προμηθευτές για την αύξηση της τροφοδοσίας της Ευρώπης σε φυσικό αέριο, λόγω «ανησυχιών» για την τροφοδοσία από τη Ρωσία. Οι ενεργειακές παρενέργειες από την ουκρανική κρίση δεν είναι ανεξάρτητες από το παιχνίδι στην Ανατολική Μεσόγειο. Μετά τις προσπάθειες μεταίωσης του αγωγού EastMed μέσω του αμερικανικού non paper, η προσοχή εστιάζεται στην πρακτική μεταφοράς Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG) στις ευρωπαϊκές χώρες. Στις 24 Φεβρουαρίου ξεκινά η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και οι ενεργειακές επιπτώσεις θα δρομολογήσουν νέες εξελίξεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο με τα αποθέματα της Ανατολι-

κής Μεσογείου να αποκτούν νέα στρατηγική σημασία για την ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό ο CEO της Chevron δηλώνει πως η έλλειψη φυσικού αερίου στην Ευρώπη, η οποία έχει ωθήσει τις τιμές στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων ετών, έχει αναζωπυρώσει τις συζητήσεις για τον αγωγό EastMed. Παρόμοια είναι και η εκτίμηση της γαλλικής «Le Monde», η οποία αναφέρει τον Μάρτιο πως η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία αναγκάζει την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναθεωρήσει την εξάρτησή της από το ρωσικό φυσικό αέριο, κάτι που θα μπορούσε να αναβιώσει το σχέδιο αγωγού φυσικού αερίου EastMed.

Υπό το βάρος των εξελίξεων ο βοηθός γραμματέας για διεθνείς υποθέσεις του αμερικανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δρ Andrew Light, αφήνει ανοικτό παράθυρο αναθεώρησης για το θέμα EastMed. Προς αυτήν την κατεύθυνση αρχίζει να πιέζει και το εβραϊκό λόμπι στις ΗΠΑ αλλά και οι Ιταλοί.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΔΕΦΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τον Απρίλιο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού συζήτησε το νομοσχέδιο για τη μετατροπή της ΔΕΦΑ σε δημόσια εταιρεία. Σε δηλώσεις του μετά το τέλος της συνεδρίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Κυριάκος Χατζηγιάννης, ανέφερε ότι με το νομοσχέδιο η ΔΕΦΑ μετατρέπεται σε κρατική εταιρεία δημοσίου δικαίου. «Όλοι οι πόροι, όλοι οι προϋπολογισμοί, όλα τα δεδομένα, όλες οι ευθύνες, όλες οι υποχρεώσεις αυτούσια αναλαμβάνονται από την ΔΕΦΑ Δημόσια Εταιρεία», σημείωσε.

Η γεώτρηση στον «Γλαύκο» και Τριμερής στην Ιερουσαλήμ

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανακοίνωσε επίσης τον Μάρτιο την ολοκλήρωση της γεώτρησης αξιολόγησης «Glaucus-2», στο Τεμάχιο 10 της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης από την κοινοπραξία ExxonMobil και Qatar Petroleum. Σύμφωνα με την Υπουργό Ενέργειας, η γεώτρηση κατέδειξε την παρουσία ταμειυτήρα φυσικού αερίου με χαρακτηριστικά υψηλής ποιότητας.

Ο Τούρκος Υπουργός Ενέργειας Φατίχ Ντονμέζ ανακοινώνει «σημαντικές εξελίξεις» σχετικά με το φυσικό αέριο όχι μόνο στη Μαύρη Θάλασσα αλλά και στην Ανατολική Μεσόγειο και αναφέρει πως η Τουρκία είναι υπέρ των «επιλογών νέων χωρών και διαδρομών, προκειμένου να αυξηθούν οι εναλλακτικές των πόρων φυσικού αερίου και να διασφαλιστεί η ασφάλεια του εφοδιασμού».

Στις 11 Απριλίου πραγματοποιήθηκε Τριμερής Συνάντηση Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ στην Ιερουσαλήμ. Οι τρεις Υπουργοί Ενέργειας συζήτησαν έργα που προ-

ωθούνται στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, τα οποία θα ενισχύσουν την ενεργειακή ασφάλεια και θα συμβάλουν στη διαφοροποίηση πηγών και οδούσεων προμήθειας ενέργειας -όπως το έργο EuroAsia Interconnector για την ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ και τον αγωγό φυσικού αερίου EastMed. Στην Τριμερή Σύνοδο εξετάστηκε το ενδεχόμενο μεταφοράς Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG) με πλοία από την Ανατολική Μεσόγειο στις ευρωπαϊκές αγορές, αξιοποιώντας τις εγκαταστάσεις υγροποίησης φυσικού αερίου που διαθέτει η Αίγυπτος. Στο τέλος του μήνα ξεκίνησαν και οι διαδικασίες για νέα γεώτρηση στην Κυπριακή ΑΟΖ στο τεμάχιο 6 της ΑΟΖ, που ανήκει στην κοινοπραξία ENI-TOTAL. Στις 23 Μαΐου το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανακοινώνει ότι το πλοίο-γεωτρήπανο «Tungsten Explorer» έχει ξεκινήσει εργασίες της γεώτρησης στον στόχο «Cronos-1» εν μέσω αντιδράσεων από το ψευδοκράτος.

Οι ανάγκες ΕΕ για ΦΑ από Αν. Μεσόγειο

Σε έκθεσή του το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τον Μάρτιο όλες τις πλευρές στη Μεσόγειο για διάλογο, ώστε «να υπάρξει ειλικρινής συλλογική προσπάθεια διαπραγμάτευσης για τα όρια των ΑΟΖ και των υφαλοκρηπίδων στην περιοχή, στη βάση της καλής πίστης και των διεθνών κανόνων». Στην έκθεση καταδικάζεται η παρενόχληση ερευνητικών σκαφών εντός της Κυπριακής ΑΟΖ, καθώς και οι παραβιάσεις του ελληνικού εθνικού εναέριου χώρου, συμπεριλαμβανομένων των υπερπτήσεων. Χαιρετίζουν τη συνεισφορά της Τουρκίας στη διασφάλιση επάρκειας εφοδιασμού φυσικού αερίου μέσω της διασύνδεσης των αγωγών «Trans-Anatolian Pipeline (TANAP)» και «Trans Adriatic Pipeline (TAP)» και επαναλαμβάνουν τη στήριξή τους για την πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για μια πολυμερή διάσκεψη για την Ανατολική Μεσόγειο, τονίζοντας ότι η Πράσινη Συμφωνία παρέχει σημαντικές ευκαιρίες για την επίτευξη συνεργατικών, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς ενεργειακών λύσεων.

Παράλληλα το Bloomberg επικαλείται έγγραφα, σύμφωνα με τα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση βρισκείται σε συνομιλίες με το Ισραήλ για να αρχίσει να εισάγει ισραηλινό φυσικό αέριο που θα υγροποιείται σε εγκαταστάσεις της Αιγύπτου. Μέσα Ιουνίου οι Υπουργοί Ενέργειας του Ισραήλ, της Αιγύπτου και της ΕΕ υπέγραψαν μνημόνιο κατανόησης για την εξαγωγή ισραηλινού φυσικού αερίου στην Ευρώπη, σε τελετή που έγινε στο Κάιρο.

Η Energean στο ενεργειακό παιχνίδι

Τον Μάρτιο πραγματοποιείται η Σύνοδος των Υπουργών Ενέργειας της ΕΕ με αντικείμενο συζήτησης τους τρόπους ανεξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Η Υπουργός Ενέργειας Νατάσα Πηλείδου δήλωσε πως η Κύπρος αναμένεται να εξαγάγει φυσικό αέριο από το τεμάχιο Αφροδίτη περί το 2026, ενώ είπε επίσης πως με επιστολή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ενέργεια ανέλυσε τη σημαντική

θέση της Κύπρου στα ενεργειακά της ΕΕ ως χώρας της Ανατολικής Μεσογείου με κοιτάσματα φυσικού αερίου.

Τον ίδιο μήνα η εταιρεία Energean ανακοίνωσε την ανακάλυψη εμπορικά εκμεταλλεύσιμου κοιτάσματος φυσικού αερίου με την ερευνητική γεώτρηση «Αθηνά» στη θάλασσα του Ισραήλ, την οποία χαρακτηρίζει ιδιαίτερα σημαντική, σημειώνοντας ότι στο προσκήνιο έρχεται η εξαγωγή ποσοτήτων στην Κύπρο. Η εταιρεία απέστειλε στο Υπουργείο Ενέργειας πρόταση για κατασκευή αγωγού από το Ισραήλ στην Κύπρο και πλωτή μονάδα υγροποίησης φυσικού αερίου. Αφορά κατασκευή αγωγού από το Ισραήλ στην Κύπρο και κατόπιν, κατασκευή πλωτής μονάδας υγροποίησης φυσικού αερίου, από την οποία θα μεταφέρεται στην ευρωπαϊκή αγορά και όχι μόνο. Σύμφωνα με τον ελληνικό Τύπο, η επένδυση είναι ύψους 2 δις ευρώ και, αν υλοποιηθεί, από το 2026 θα υγροποιεί ποσότητα που αντιστοιχεί με το 50% των αναγκών της Ελλάδας σε φυσικό αέριο, ενώ αναμένεται πολύ υψηλή αύξηση τα επόμενα χρόνια. Η επένδυση αφορά κυρίως το κοιτάσμα Αθηνά και ο αγωγός φέρεται να φθάνει τα 200 χιλιόμετρα.

ΜΕΤΡΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ

Σειρά αποφάσεων για επιτάχυνση της ανεξάρτησης της Κύπρου από τα συμβατικά καύσιμα έλαβε τον Ιούλιο η Κυβέρνηση, ύστερα από σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο Αναστασιάδη με εκπροσώπους της ΡΑΕΚ και της ΑΗΚ, στην οποία συζητήθηκαν τα προβλήματα που προκύπτουν σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, και ιδιαίτερα σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, από τις ανατιμήσεις στις τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος. Τονίστηκε, επίσης, πως βασικό πυλώνα της στρατηγικής αποτελεί η επιτάχυνση της ανεξάρτησης της Κύπρου από τα συμβατικά καύσιμα σε συνδυασμό με τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που έχουν εφαρμοστεί και τα Σχέδια χορηγιών που παραχωρήθηκαν ή είναι σήμερα ανοιχτά στο κοινό ή προγραμματίζεται να ανακοινωθούν το επόμενο διάστημα.

Πρόσδος για EastMed και γεώτρηση Αμπουλαχμίνι

Πρόσδος σε διάφορα «μέτωπα» καταγράφεται στην ωρίμανση του αγωγού φυσικού αερίου EastMed από την εταιρεία IGI Poseidon, που αποτελεί φορέα υλοποίησης του έργου και στην οποία συμμετέχουν ισομερώς η ΔΕΠΑ και η ιταλική Edison. Τον Ιούνιο η IGI Poseidon προχώρησε σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάθεση τμήματος του εξοπλισμού του έργου και πιο συγκεκριμένα για την προμήθεια και εγκατάσταση των τεσσάρων σταθμών αποσυμπίεσης, οι οποίοι πρόκειται να εγκατασταθούν στην Κύπρο, την Κρήτη, τη Μεγαλόπολη και την ηπειρωτική Ελλάδα. Επίσης, στην Ελλάδα η διεύθυνση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ελληνικού Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφάνθηκε θετικά για το έργο της κατασκευής και

λειτουργίας του Αγωγού Φυσικού Αερίου Eastmed. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο αγωγός δέχεται πόλεμο από περιβαλλοντικές ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένων των ClientEarth και Friends of the Earth Europe. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Guardian, ζητήθηκε ουσιαστικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επανεξετάσει, μεταξύ άλλων, την υποστήριξη της για έργα υποδομής όπως ο αγωγός EastMed. Στις 5 Αυγούστου η Τουρκία διά στόματος Ερντογάν ανακοινώνει ότι το γεωτρήσιμο «Αμπουλαχμίνι Χαν» θα επιχειρήσει γεώτρηση σε απόσταση 55 χιλιομέτρων από την τουρκική ακτή της Αττάλειας. Η

γεώτρηση που ξεκίνησε 17 Αυγούστου είναι εκτός της Κυπριακής ΑΟΖ. Τα τρία πλοία που το συνοδεύουν πήραν το όνομά τους από τα 3 παιδιά που «δολοφονήθηκαν σε μπιανέρα στο σπίτι τους το 1963 στην Κύπρο από την ΕΟΚΑ», αναφέρουν τουρκικά ΜΜΕ παραπέμποντας στο έγκλημα της μπιανέρας. Αυτό που δεν αναφέρεται είναι πως, σύμφωνα με κάποιες τουρκικές μαρτυρίες (όπως του φωτορεπόρτερ και δημοσιογράφου Ahmed Baran και της τουρκοκυπριακής εφημερίδας «Afrika»), ο δολοφόνος μάλλον ήταν ο ίδιος ο πατέρας τους, ο Επιάτρος του τουρκικού στρατού Nihat İlhan, που πήρε τις ζωές της οικογένειάς του, ευρισκόμενος σε κατάσταση αμόκ και μετά φυγαδεύτηκε από τις τουρκικές Αρχές.

Η αποκάλυψη του «Κρόνου»

Τη Δευτέρα, 22 Αυγούστου, οι εταιρείες ENI και TOTAL προβαίνουν σε επίσημες ανακοινώσεις σχετικά με τη γεώτρηση στο οικόπεδο 6 της Κυπριακής ΑΟΖ. Η ανακοίνωση κάνει λόγο για «σημαντική ανακάλυψη στο τεμάχιο 'Κρόνος'» και συμπληρώνεται ότι εντοπίστηκαν συνολικά 2,5 Tcf. Σε δηλώσεις της η Υπουργός Ενέργειας, Νατάσα Πηλείδου, είπε ότι η γεώτρηση κατέδειξε την ύπαρξη ταμειυτήρα φυσικού αερίου, ο οποίος έχει χαρακτηριστικά καλής μέχρι και εξαιρετικής ποιότητας και βρίσκεται σε στήλη καθαρού φυσικού αερίου 260 μέτρων. Σχολιάζοντας το αποτέλεσμα της γεώτρησης οι ΗΠΑ ανέφεραν πως παραμένουν ενωμένες με τους

Συμμάχους και τους εταίρους στη δέσμευση για την προώθηση της ευρωπαϊκής ενεργειακής ασφάλειας, τη μείωση της συλλογικής μας εξάρτησης από τη ρωσική ενέργεια και τη διατήρηση της πίεσης στο Κρεμλίνο. «Η πολιτική των ΗΠΑ για την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κύπρου (ΑΟΖ) είναι μακροχρόνια και δεν έχει αλλάξει. Αναγνωρίζουμε το δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας να αναπτύξει τους πόρους στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της. Πιστεύουμε ότι οι πόροι πετρελαίου και φυσικού αερίου της Κύπρου, όπως και όλοι οι πόροι της, θα πρέπει να μοιράζονται δίκαια μεταξύ των δύο κοινοτήτων».

ΜΕΤΡΑ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέτρα για την εξοικονόμηση ενέργειας σε κτήρια του Δημοσίου ενέκρινε τον Δεκέμβριο το Υπουργικό Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι τα μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται υποχρεωτικά από τους δημόσιους φορείς, με σύσταση για εφαρμογή τους και από τον ιδιωτικό τομέα. Μεταξύ άλλων, η ρύθμιση του θερμοστάτη του συστήματος θέρμανσης συνιστάται να μην υπερβαίνει τους 21°C (με περιθώριο προσαρμογής τους +2°C για μη κεντρικά συστήματα θέρμανσης) και η ρύθμιση του θερμοστάτη του συστήματος κλιματισμού να μην είναι κατώτερη από 26°C όταν αυτά χρησιμοποιούνται για σκοπούς ψύξης. Ακόμη, προνοείται η απενεργοποίηση της ψύξης/θέρμανσης σε χώρους και ώρες που δεν υπάρχουν εργαζόμενοι. Προκειμένου να αποφευχθούν ή να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες ενέργειας από ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές κατά τη λειτουργία αναμονής (standby), θα πρέπει απ' όλες τις συσκευές γραφείου να διακόπτεται η ηλεκτρική παροχή κατά τις μη εργάσιμες ώρες. Για κοινής χρήσης συσκευές αυτό συνιστάται να γίνεται με χρήση χρονοδιακόπτη.

Οριοθέτηση ΑΟΖ Λιβάνου-Ισραήλ

Ο Πρόεδρος του Λιβάνου Μισέλ Αούν ανακοίνωσε τον Οκτώβριο ότι η χώρα του ενέκρινε τη συμφωνία οριοθέτησης των θαλασσίων συνόρων με το Ισραήλ, μετά από έντονες διαπραγματεύσεις υπό την ηγεσία της Ουάσιγκτον, μια συμφωνία που ανοίγει τον δρόμο για εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Σε ανακοίνωσή του το Υπουργείο Εξωτερικών χαιρέτισε τη συμφωνία Ισραήλ-Λιβάνου και αναφέρει ότι «λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμφωνία για το θαλάσσιο σύνορο Ισραήλ-Λιβάνου αφορά άμεσα τμήμα περίπου 9 ναυτικών μιλίων (περίπου 17 χιλιόμετρα) επί των γραμμών οριοθέτησης Κύπρου-Ισραήλ και Κύπρου-Λιβάνου, η κυπριακή κυβέρνηση ζήτησε, διά της διπλωματικής οδού, βάσει των μεταξύ τους συμφωνιών οριοθέτησης, από τις κυβερνήσεις των δυο φίλων γειτονικών χωρών, πληροφόρηση και διαβούλευση σχετικά με την επιτευχθείσα συμφωνία».

Παράταση κυρώσεων σε Τουρκία και γεώτρηση

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε τον Νοέμβριο παράταση γι' ακόμα ένα χρόνο του καθεστώτος κυρώσεων που αφορά τις μη εξουσιοδοτημένες γεωτρήσεις της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο. Το καθεστώς κυρώσεων θα συνεχίσει ως εκ τούτου να ισχύει μέχρι τις 12 Νοεμβρίου 2023.

Στην Ανατολική Μεσόγειο, κοντά στον κόλπο της Αττάλειας, βγαίνει στα τέλη Νοεμβρίου το γεωτρήσιμο «Αμπντουλχαμίτ Χαν». Το γεωτρήσιμο βγήκε στην περιοχή βορειοανατολικά της Κύπρου, κοντά στις τουρκικές ακτές για έρευνες από τις 2 Δεκεμβρίου έως τις 23 Ιανουαρίου.

Βήμα για αξιοποίηση της «Αφροδίτης»

Τον Σεπτέμβριο η ισραηλινή εταιρεία New Med Energy αναφέρει πως οι εταίροι για το κοιτάσμα φυσικού αερίου «Αφροδίτη» στα κυπριακά ύδατα ενέκριναν μια επένδυση ύψους 192 εκατομμυρίων δολαρίων για την έναρξη γεώτρησης και την κάλυψη άλλων δαπανών ανάπτυξης για το υπεράκτιο έργο. Σύμφωνα με το Reuters, το μεγαλύτερο μέρος της επένδυσης αφορά γεώτρηση η οποία θα επιβεβαιώσει πρώτα το μέγεθος του κοιτάσματος φυσικού αερίου, που εκτιμάται ότι είναι 124 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα. Στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθεί για

παραγωγή, ανέφερε η NewMed. Τον ίδιο μήνα φτάνει στην Κύπρο η Ισραηλινή Υπουργός Ενέργειας Καρίν Ελχαράρ. Κατά τη συνάντησή οι δυο πλευρές συμφώνησαν τον διορισμό διεθνούς εμπειρογνώμονα, ο οποίος θα εξετάσει ενδελεχώς τα δεδομένα, προκειμένου να καταλήξει σε δίκαιη συμφωνία σχετικά με την αξιοποίηση των κοιτασμάτων «Αφροδίτη» και «Ισάι». Η Υπουργός Ενέργειας Νατάσα Πηλείδου διευκρίνισε ότι το κομμάτι της αποζημίωσης θα το αναλάβουν οι εταιρείες, οι οποίες θα υπογράψουν συμφωνία διακανονισμού.

Μείωση τιμής ρεύματος και EuroAsia Interconnector

Ειδική διάταξη για εθελοντική εφαρμογή από την Κύπρο μέτρων που έχουν συμφωνηθεί τον Οκτώβριο για μείωση των υψηλών τιμών ενέργειας, αλλά και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από την Κύπρο, περιείχε το πακέτο που συμφωνήθηκε από τους Υπουργούς Ενέργειας της ΕΕ κατά τη συνάντηση του Συμβουλίου Ενέργειας στις Βρυξέλλες. Σύμφωνα με την Υπουργό Εμπορίου, Νατάσα Πηλείδου, για τη συζήτηση αναφορικά με το πλαφόν στην τιμή φυσικού αερίου η Κύπρος δήλωσε ανοιχτή πρόταση για καθολικό ανώτατο όριο τιμής για το εισαγόμενο φυσικό αέριο και για δημιουργία μηχανισμού που θα διασφαλίζει την ενεργειακή ασφάλεια των κρατών μελών «εφόσον δεν θα δημιουργεί ανισορροπίες στην αγορά ενέργειας».

Στις 14 Οκτωβρίου πραγματοποιείται στην Κύπρο το Φόρουμ Αερίου Ανατολικής Μεσογείου, στο επίκεντρο του οποίου ήταν η συμμετοχή του νησιού μας στις διεργασίες για εμπλοκή της Ανατολικής Μεσογείου στις προσπάθειες ανεξάρτησης της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Τον ίδιο μήνα πραγματοποιείται η τελετή έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών του έργου EuroAsia Interconnector, στην παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Ενέργειας Κάντρι Σίμσον. Το έργο EuroAsia Interconnector αποτελεί, όπως σημειώνει, την ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου - Ελλάδας - Ισραήλ και θα τερματίσει την ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου από τα ευρωπαϊκά και περιφερειακά δίκτυα ηλεκτρισμού.

Σε εποχές αστάθειας,
η δόση σου ας είναι σταθερή.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΣΗ

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΓΙΑ 5 ή 10 ΧΡΟΝΙΑ

Στην Τράπεζα Κύπρου καταλαβαίνουμε ότι ανάμεσα σε τόσα που σε προβληματίζουν αυτή την εποχή, δεν θέλεις να ανησυχείς και για τυχόν αύξηση των επιτοκίων. Γι' αυτό σου προσφέρουμε Στεγαστικό Δάνειο με σταθερό επιτόκιο για να έχεις μια έγνοια λιγότερη.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:

Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, το δάνειο θα τιμολογείται με μεταβλητό επιτόκιο. Σε περίπτωση μεταβλητού επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

«Τράπεζα της Χρονιάς 2022» στην Κύπρο από το διεθνές έγκυρο οικονομικό περιοδικό The Banker

Τράπεζα Κύπρου

